ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

គោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា

ស្តីពី

កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

ឆ្នាំ ២០០៩

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា សូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះគម្រោងប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស (CTIP) នៃអង្គការមូលនិធិអាស៊ី (TAF) និងទីភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិកដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ (USAID) ដែលបានឧបត្ថម្ភផ្នែកបច្ចេកទេស និងការបោះពុម្ពផ្សាយសៀវភៅនេះ ។

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

The Asia Foundation

អារម្ភកថា

ក្រោមការដឹកនាំដ៏ឈ្លាសវៃ និងប៉ិនប្រសប់របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានប្តេជ្ញាយ៉ាងប្តូរផ្តាច់ឥតរាថយ ក្នុងការបង្កើតបរិស្ថានអនុគ្រោះ និងលក្ខណៈចាំបាច់ជាច្រើន សម្រាប់ឱ្យកម្ពុជាអាចបោះជំហានទៅមុខប្រកបដោយក្តីសង្ឃឹម និងជំនឿទុកចិត្តយ៉ាងមុតមាំ នៅលើមាគ៌ានៃកំណែទម្រង់ និងការអភិវឌ្ឍន៍ ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នីតិកាលទី៤ បានដាក់ចេញនូវយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណជំហានទី២ ដើម្បីកំណើនការងារ សមធម៌ ទិសស្លោកសំខាន់របស់យើងគឺបង្កើនប្រសិទ្ធភាព នៃសេវាសាធារណៈ ។ តាមរយៈយុទ្ធសាស្ត្រនេះ យើងបាន និងកំពុងពង្រឹងសន្តិភាព និងជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច គ្រប់ផ្នែកទទួលបានជោគជ័យជាបន្តបន្ទាប់ និងកំពុងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រជាបណ្តើរៗ ។ គោលនយោបាយរដ្ឋាភិបាលនៅក្នុងប្រទេស ក៏ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើសិទ្ធិមនុស្ស យេនឌ័រ ឆ្លុះបញ្ចាំងនូវការប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងការជួញដូរមនុស្ស ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានយកចិត្តទុកដាក់ឧបត្ថម្ភរាល់សេចក្តីត្រូវការចាំបាច់ របស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស តាមរយៈការផ្តល់សេវាសមស្រប និងទប់ស្កាត់រាល់អំពើជួញដូរមនុស្សក្នុងប្រទេស និងឆ្លងកាត់ព្រំដែន ជាពិសេសការជួយជនរងគ្រោះ ស្តារនីតិសម្បទា សមាហរណកម្ម និងកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ។ ច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ ត្រូវបានប្រកាស ឱ្យប្រើកាលពីថ្ងៃទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៨ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានចាត់វិធានការសំខាន់ៗ ដែលស្របតាមការតម្រូវជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ ដើម្បីបញ្ឈប់អំពើជួញដូរមនុស្ស តាមរយៈសេចក្តីប្រកាស ច្បាប់ អនុស្សារណៈផ្សេងៗ ដូចជា ÷

- សេចក្តីសម្រេចលេខ ៣៥ ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៧ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ស្តីពីការបង្កើតក្រុមការងារថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងអនុស្សារណៈ ស្តីពីការយោគយល់គ្នារវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងបណ្តាប្រទេសដែលពាក់ព័ន្ធ ស្តីពីការលុបបំបាត់អំពើជួញដូរមនុស្ស និងជួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរ ។
- សេចក្តីសម្រេចលេខ ៤១ ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ស្តីពីការបង្កើតឡើងនូវក្រុមការងារដឹកនាំប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស អំពើរត់ពន្ធមនុស្ស អំពើធ្វើអាជីវកម្មលើកម្លាំងពលកម្ម និងផ្លូវភេទលើស្ត្រី និងកុមារ ។
- សេចក្តីសម្រេចលេខ ២៨១៥ ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ស្តីពីការតែងតាំងលេខាធិការដ្ឋានក្រុមការងារជូរមុខប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស អំពើរត់ពន្ធមនុស្ស អំពើធ្វើអាជីវកម្មលើកម្លាំងពលកម្ម និងផ្លូវភេទលើស្ត្រី និងកុមារ ។

នៅលើទិដ្ឋភាពផ្នែកច្បាប់ ការទិញលក់មនុស្សសម្រាប់បម្រើផ្លូវភេទ ឬសម្រាប់គោលបំណងផ្សេងពីនេះណាមួយ គឺជាបទឧក្រិដ្ឋទាំងនៅអន្តរជាតិ និងទាំងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ វាគឺជាឧក្រិដ្ឋកម្មដ៏អាក្រក់បំផុត ជាឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបន្ទាបបន្ថោកតម្លៃមនុស្ស និងជាន់ឈ្លីសិទ្ធិមនុស្សដើម្បីផលចំណេញ ។ វាជាឧក្រិដ្ឋកម្មមួយ ដែលកងកម្លាំងនគរបាល មន្ត្រីត្រួតពិនិត្យច្រកព្រំដែន និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទាំងអស់ មិនព្រងើយកន្តើយឡើយ ។ ការឆ្លើយតបផ្នែកច្បាប់ចំពោះបញ្ហាជួញដូរមនុស្ស ត្រូវតែឱ្យមានយុត្តិធម៌និងរហ័ស ដើម្បីធានាថា ឧក្រិដ្ឋជនជួញដូរមនុស្សដឹងថា អំពើឧក្រិដ្ឋ

របស់ពួកគេ មិនអាចគេចផុតពីការផ្តន្ទាទោសបានឡើយ ។ យើងទាំងអស់គ្នាដឹងហើយថា ការជួញដូរមនុស្ស គឺជាឧក្រិដ្ឋកម្មគ្មានព្រំដែន ដូច្នេះហើយដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងឧក្រិដ្ឋកម្មនេះឱ្យបានប្រសិទ្ធភាព ចាំបាច់យើងត្រូវមានរចនាសម្ព័ន្ធ និងដំណើរការផ្នែកច្បាប់ដែលអាចដោះស្រាយចរិតលក្ខណៈឆ្លងដែន នៃឧក្រិដ្ឋកម្មនេះ ។

ចំពោះកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ និងសិទ្ធិមនុស្សគឺ អនុវត្តទូទៅចំពោះមនុស្សគ្រប់រូប ក្នុងនោះរាប់បញ្ចូលទាំងជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្សផងដែរ ។ យើងបានដឹងហើយថា ជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស គឺជាជនរងគ្រោះនៃឧក្រិដ្ឋកម្មអន្តរជាតិ មិនមែនជាអន្តោប្រវេសន៍ខុសច្បាប់ទេ បើទោះបីជាស្ថានភាពរបស់ពួកគេអាចនឹងស្រដៀងគ្នា ក៏ដោយ ហើយក៏មិនមែនជាឧក្រិដ្ឋជននោះទេ ប៉ុន្តែពួកគេគឺជាបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិក្នុងការទទួលបាននូវការគោរព និងត្រូវផ្តល់យុត្តិធម៌ និងសិទ្ធិក្នុងការកំណត់នូវអនាគតរបស់ពួកគេដោយគ្មានការរើសអើង ។ ពួកគេសក្តិសមនឹងទទួលបានការអាណិតអាសូររបស់យើង និងការចាត់វិធានការបន្ទាន់ពីរដ្ឋាភិបាលរបស់យើង ដើម្បីជួយសម្រាលទុក្ខលំបាករបស់ពួកគេ ។

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា បានយកចិត្តទុកដាក់បង្កើតឱ្យមានការិយាល័យប្រឆាំងការជួញដូរមនុស្ស និងសមាហរណកម្ម ចំណុះនាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម និងរៀបចំប្រកាសលេខ ១២៨ ស.អ.យ. ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៧ ស្តីពីការបង្កើតមណ្ឌលសំចតប៉ោយប៉ែត ដើម្បីទទួលនិងធ្វើសមាហរណកម្មជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរ និងកុមារងាយរងគ្រោះផ្សេងទៀត ដែលវិលត្រឡប់ពីប្រទេសថៃ និងវៀតណាម ទៅរួមរស់ជាមួយគ្រួសារ ឬសហគមន៍វិញ ។ ក្រសួងក៏បានចេញសេចក្តីណែនាំលេខ ០០៩ ស.អ.យ. ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៧ ស្តីពីការងារសមាហរណកម្ម និងតាមដាន ក្រុមជនរងគ្រោះដែលបានស្នាក់នៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលរបស់រដ្ឋ និងអង្គការ មិនមែនរដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំងបានចុះអនុស្សារណៈ ស្តីពីការយោគយល់គ្នាជាមួយដៃគូវៀតណាម និងថៃ ដើម្បីបង្ក្រាប ឧក្រិដ្ឋកម្មជួញដូរមនុស្ស និងសង្គ្រោះជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សឆ្លងដែន ។

គោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សជាជំហានថ្មីនៃការអនុវត្តសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ទន្ទឹមនឹងនោះក៏មានកិច្ចការមួយចំនួនបាននិងកំពុងរៀបចំជាបន្តបន្ទាប់ដូចជា ÷

- ចាត់វិធានការដើម្បីផ្តល់សច្ចាប័នចំពោះសន្ធិសញ្ញា ស្តីពីការផ្តល់ជំនួយផ្នែកច្បាប់ទៅវិញទៅមក សម្របសម្រួលដល់ការឆ្លើយតបផ្នែកច្បាប់រវាងបណ្តាប្រទេសក្នុងសមាគម ASEAN ។

- ពង្រីក ពង្រឹង និងតាមដានការអនុវត្តអនុស្សារណៈនៃការយោគយល់គ្នារវាងបណ្តាប្រទេសជិតខាង ដើម្បីបង្ក្រាបឧក្រិដ្ឋជន និងសង្គ្រោះជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

- ប្រមូលផ្តុំអ្នកជំនាញរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល អង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីធានាបាននូវជំនាញ និងការឆ្លើយតបប្រកបដោយតុល្យភាព និងការគិតគូរហ្មត់ចត់ចំពោះផ្នែកផ្សេងៗនៃបញ្ហាជួញដូរមនុស្ស ។

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ប្តេជ្ញាអនុវត្តគោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមានេះឱ្យក្លាយទៅជាសកម្មភាពជាក់ស្តែង ប្រកបដោយតម្លាភាពប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ពិសេសដើម្បីបង្ក្រាបឧក្រិដ្ឋកម្មជួញដូរមនុស្ស និងសង្គ្រោះជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សគ្រប់ៗរូបដោយគ្មានការរើសអើងឡើយ ។

សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ គម្រោងប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្សរបស់ អង្គការមូលនិធិអាស៊ី (CTIP- The Asia Foundation) និងទីភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិក សម្រាប់កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ (USAID) ដែលបានសហការជាមួយមន្ត្រីជំនាញបច្ចេកទេស របស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា រៀបចំ និងចងក្រងគោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សនេះឡើង ។

ក្រសួងសូមស្វាគមន៍ ចំពោះការផ្តល់មតិស្ថាបនា ពីគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានជាតិ និងអន្តរជាតិ ដើម្បីកែលម្អឯកសារគោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមានេះ ឱ្យបានកាន់តែល្អប្រសើរឡើង និងស្របតាមស្ថានការណ៍ជាក់ស្តែងរបស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សនៅកម្ពុជា ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ០១ ខែ ០១ ឆ្នាំ ២០០៩

រដ្ឋមន្ត្រី

អ៊ិត សំហេង

មាតិកា

គោលនយោបាយស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

ទី១ : អារម្ភកថា..១

ទី២ : ប្រកាស លេខ ៨៥២ ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៩ ស្តីពីការដាក់ឱ្យអនុវត្តគោលនយោបាយ ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស..៨

ទី៣ : គោលនយោបាយ លេខ ០៦២ ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៩ ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស..១០

I. គោលការណ៍រួម..១០

- អត្ថន័យនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស..១០
- គោលដៅនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស..១០
- សភាពការណ៍នៃអំពើជួញដូរមនុស្ស..១០
- មូលហេតុនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស..១១
- មាតិកានៃគោលនយោបាយ..១២

II. ទស្សនាទានអំពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស..........................១២

ក. ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ..១២

ខ. មណ្ឌលសំចតរយៈពេលខ្លី..១៣

គ. មណ្ឌលរយៈពេលយូរ..១៣

ឃ. នៅសហគមន៍..១៣

III. គំរូនៃកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស..១៤

- ដំណើរការគ្រប់គ្រងករណីនៃការថែទាំសម្រាប់ជនរងគ្រោះ..១៤
- ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ...១៤
- អន្តរាគមន៍វិបត្តិ...១៤
- ការបញ្ជូន...១៥
- ការទទួល..១៥
- ការរៀបចំផែនការករណី..១៥
- ការប៉ាន់ប្រមាណ..១៥
- ការស្តារ..១៦
- សមាហរណកម្ម..១៦
- ការតាមដាន...១៦
- ការបិទករណី...១៦

IV. គោលការណ៍ស្ដីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ១៧
- លិខិតបទដ្ឋានដែលដាក់ឱ្យប្រើ ១៧
- សិទ្ធិទាំង១១ របស់ជនរងគ្រោះ.. ១៨

V. គោលនយោបាយទូទៅស្ដីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស.... ១៩
១. ចក្ខុវិស័យ ១៩
២. បេសកកម្ម.. ១៩
៣. ទិសដៅទូទៅ ២០
៤. ឧបសគ្គ.. ២០
៥. កាលានុវត្តភាព.. ២១
៦. យុទ្ធសាស្ត្រ ២១

VI. ទិសដៅកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស.................. ២២
ក. ការទទួលជនរងគ្រោះ ដែលបានធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ពីក្រៅប្រទេស ២២
ខ. ការបញ្ជូនជនរងគ្រោះត្រឡប់ទៅប្រទេសកំណើត................ ២២
គ. ការទទួលជនរងគ្រោះពីសមត្ថកិច្ចរបស់មន្ទីរស.អ.យ រាជធានី ខេត្ត................ ២២
ឃ. ការធ្វើសមាហរណកម្មជនរងគ្រោះត្រលប់ទៅគ្រួសារ សហគមន៍
និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល.. .... ២២

VII. ការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រសួង ស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចនៃរាជរដ្ឋាភិបាល និងការប្ដេជ្ញាចិត្តរបស់មន្ត្រី និងភ្នាក់ងារផ្ដល់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ ២២
១- ការទទួលខុសត្រូវរបស់ ក្រសួង ស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចនៃរាជរដ្ឋាភិបាល................ ២២
២- ការប្ដេជ្ញាចិត្តរបស់មន្ត្រីរាជរដ្ឋាភិបាល បុគ្គលិក អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការផ្ដល់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ ២៣
៣- សហប្រតិបត្តិការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាជាមួយប្រទេសជិតខាង និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលលើកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ២៤
ក. សហប្រតិបត្តិការជាមួយប្រទេសជិតខាង................ ២៤
ខ. សហប្រតិបត្តិការជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល (NGOs)................ ២៤

ទី៤ : ប្រកាស លេខ ៨៥៧ ចុះថ្ងៃទី ០៣ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩ ស្ដីពីបទដ្ឋានអប្បបរមា សម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ២៦

ជំពូកទី ១

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

ប្រការ ១.– គោលបំណង ២៧
ប្រការ ២.– វិសាលភាព ២៧
ប្រការ ៣.– ស្ថានភាពនៃកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ ២៧
ប្រការ ៤.– ពន្យល់ពាក្យ ២៧
ប្រការ ៥.– ការបង្គាប់ឱ្យអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលចុះអនុស្សារណៈ ២៨

ជំពូកទី ២

សិទ្ធិ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា សម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

ប្រការ ៦.– សិទ្ធិជនរងគ្រោះ ២៨
១- សិទ្ធិទទួលបានសុវត្ថិភាព និងកិច្ចការពារ ២៨
២- សិទ្ធិទទួលបានអត្តសញ្ញាណបុគ្គល ២៩
៣- សិទ្ធិទទួលបានឯកជនភាពនិងការរក្សាការសម្ងាត់ ២៩
៤- សិទ្ធិទទួលបានសេចក្ដីថ្លៃថ្នូរ ៣០
៥- សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន ៣០
៦- សិទ្ធិទទួលបានសេវា ៣១
៧- សិទ្ធិទទួលបានយុត្តិធម៌ ៣១
៨- សិទ្ធិទទួលបានប្រក្រតីភាព ៣១
៩- សិទ្ធិចូលរួម ៣១
១០- សិទ្ធិសម្រេចចិត្ត ៣២
១១- សិទ្ធិទទួលបានសេរីភាពបម្លាស់ទី ៣២

ប្រការ ៧.– បទដ្ឋានស្ដីពីដំណើរការគ្រប់គ្រងករណី ៣៣
១- ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ ៣៣
២- អន្តរាគមន៍វិបត្តិ ៣៤
៣- ការបញ្ជូន ៣៥
៤- ការទទួល ៣៥
៥- ផែនការករណី ៣៦
៦- ការប៉ាន់ប្រមាណ ៣៦
៧- ការស្តារ ៣៧

៨- សមាហរណកម្ម ៣៧

៩- ការតាមដាន ៣៨

១០- ការបិទករណី ៣៨

ប្រការ ៨.– ការថែទាំខ្លួនសម្រាប់អ្នកផ្តល់សេវា ៣៩

១- ការថែទាំខ្លួនសម្រាប់អ្នកផ្តល់សេវា ៣៩

២- អ្នកគ្រប់គ្រងអ្នកផ្តល់សេវា ៤០

ជំពូកទី ៣

ការគ្រប់គ្រងករណី

ប្រការ ៩.– ដំណើរការ នៃការធ្វើសមាហរណកម្ម ៤០

១- ដំណាក់កាលមុនពេលសមាហរណកម្ម ៤០

២- ដំណាក់កាលធ្វើសមាហរណកម្ម ៤០

៣- ការតាមដានប្រភេទ ១ .... ៤០

៤- ការតាមដានប្រភេទ ២ .... ៤០

ប្រការ ១០.– តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់មន្ត្រី បុគ្គលិកទទួលបន្ទុកផ្តល់សេវាកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ៤១

ប្រការ ១១.– ការរៀបចំ និងតម្កល់ឯកសារ ៤១

ប្រការ ១២.– ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ៤២

ជំពូកទី ៤

ការត្រួតពិនិត្យកិច្ចការពារសិទ្ធជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

ប្រការ ១៣.– ការត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃ លើកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ៤៣

ជំពូកទី ៥

អវសានប្បញ្ញត្តិ

ប្រការ ១៤.– ការទុកជានិរាករណ៍ ៤៤

ប្រការ ១៥.– ការដាក់ឱ្យអនុវត្ត ៤៤

ប្រការ ១៦.– ភារកិច្ចអនុវត្ត ៤៤

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

៣៖៣

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

លេខ ៨៥២ ស.អ.យ.

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩

ប្រកាស

ស្តីពីការដាក់ឱ្យអនុវត្តគោលនយោបាយ ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១០៥/០០១ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៥ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០២០៨/០០៥ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៨ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៥៥ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ២០០៥ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្ត ទៅរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- បានឃើញសេចក្តីណែនាំលេខ ០០៩ ស.អ.យ ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៧ របស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ស្តីពីការងារសមាហរណកម្ម និងតាមដានក្រុមជនរងគ្រោះ ដែលស្នាក់នៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលរបស់រដ្ឋ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ។

ស ម្រេ ច

ប្រការ ១.–

ត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្ត គោលនយោបាយ ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។ គោលនយោបាយ ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស លេខ ០៦២ ស.អ.យ ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៩ ជាឧបសម្ព័ន្ធនៃប្រកាសនេះ ។

ប្រការ ២.-

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយនឹងប្រកាសនេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

ប្រការ ៣.-

នាយកខុទ្ទកាល័យរដ្ឋមន្ត្រី អគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេស អគ្គាធិការ នៃអគ្គាធិការដ្ឋាន ប្រធាននាយកដ្ឋានរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិក ប្រធាននាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ និងផ្គត់ផ្គង់ ប្រធាននាយកដ្ឋានសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ប្រធាននាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម និងប្រធានមន្ទីរសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា រាជធានី ខេត្ត និងអង្គភាពពាក់ព័ន្ធនៃក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា មានភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន អនុវត្តតាមប្រកាសនេះ ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

ចម្លងជូន :

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ខុទ្ទកាល័យឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
- គ្រប់សាលារាជធានី ខេត្ត
- គ្រប់អង្គភាពក្រោមឱវាទក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- គ្រប់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធ
- ដូចប្រការ ៣
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

រដ្ឋមន្ត្រី

អ៊ិត-សំហេង

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

៚

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

លេខ ០៦២ ស.អ.យ.

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩

គោលនយោបាយ

ស្តីពី

កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

I. គោលការណ៍រួម

អំពើជួញដូរមនុស្សមានន័យថា ជាការជ្រើសរើស ការដឹកជញ្ជូន ការផ្ទេរ ការផ្តល់ទីជម្រក ការទទួលមនុស្ស ដោយប្រើមធ្យោបាយគំរាមកំហែង ប្រើកម្លាំង ទ្រង់ទ្រាយផ្សេងៗ នៃការចាប់បង្ខំ ការចាប់ពង្រត់ ការបន្លំ ការបោកប្រាស់ ការប្រើអំណាច កាដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្នុងសភាពងាយរងគ្រោះ ការផ្តល់ឱ្យ ការទទួល ការបង់ប្រាក់ ឬផលប្រយោជន៍ដើម្បីទទួលបានការព្រមព្រៀងរបស់មនុស្សម្នាក់ ដើម្បីត្រួតត្រាលើមនុស្សម្នាក់ទៀតក្នុងគោលបំណងកេងប្រវ័ញ្ចន៍។

មនុស្សទូទៅអាចត្រូវគេជួញដូរសម្រាប់គោលបំណងជាអាទិ៍ ÷

- ពេស្យាចារ
- ការងារតាមផ្ទះដែលរាប់បញ្ចូលទាំងពលកម្មតាមផ្ទះបែបបង្ខំ ឬកេងប្រវ័ញ្ចន៍
- ពលកម្មកុមារ
- ពលកម្មសំណង់បំណុល
- អាពាហ៍ពិពាហ៍ក្លែងក្លាយ
- សុំកូនខុសច្បាប់
- ទេសចរណ៍ និងការផ្គត់ផ្គង់ផ្លូវភេទ
- អំពើអាសអាភាស
- ការវះកាត់យកសរីរាង្គ
- សុំទាន ពលកម្មគ្រោះថ្នាក់និងកេងប្រវ័ញ្ចន៍
- ការចាត់ធ្វើសកម្មភាពឧក្រិដ្ឋកម្មនានា ។ល។

នៅប្រទេសកម្ពុជា អំពើជួញដូរមនុស្សកើតឡើងនៅក្នុងប្រទេស និងឆ្លងដែន ។ ប្រទេសកម្ពុជាក៏ជាប្រទេសសំចតសម្រាប់ជនដែលត្រូវគេជួញដូរមកពីប្រទេសផ្សេងៗ និងទៅកាន់ប្រទេសផ្សេងៗទៀត ។ អំពើជួញដូរមនុស្សកើតមានឡើងលើបុរស ស្ត្រី និងកុមារនៅប្រទេសកម្ពុជា។ ផលវិបាកដោយសារសង្គ្រាម និងរបបប្រល័យពូជសាសន៍បន្សល់

ទុកបញ្ហាប្រឈមជាច្រើន ។ ភាពក្រីក្រកើតមានឡើងភាគច្រើននៅតាមទីជនបទ ហើយភាគច្រើននៃអ្នកទាំងនោះត្រូវបានប្រឈមមុខនឹងគ្រោះធម្មជាតិ និងរងគ្រោះដោយប្រការផ្សេងៗទៀត។ ជារៀងរាល់ឆ្នាំប្រជាជនមួយចំនួនបានធ្វើចំណាកស្រុកមកកាន់ទីប្រជុំជន ដើម្បីស្វែងរកការងារធ្វើនៅ តាមបណ្តាក្រុមហ៊ុន រោងចក្រ សហគ្រាស ឬតាមផ្ទះឯកជនក្នុងប្រទេស និងមួយចំនួនទៀតក៏បានទៅស្វែងរកការងារធ្វើនៅប្រទេសជិតខាង ដើម្បីជួយរកប្រាក់ចំណូលសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពគ្រួសារ តាមរយៈការសន្យារកការងារឱ្យធ្វើរបស់ក្រុមឈ្មួញកណ្តាល (មេខ្យល់) ដែលពួកទាំងនេះច្រើនតែជាក្រុមជនទុច្ចរិតរកស៊ីបោកប្រាស់ ។

អំពើជួញដូរមនុស្សមានការរីករាលដាលនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាចាប់តាំងពី ឆ្នាំ ១៩៩០ ។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនាពេលថ្មីៗនេះ ដោយអង្គការ UNIAP បានរកឃើញថា អ្នកធ្វើចំណាកស្រុកខុសច្បាប់ដែលត្រូវគេចាប់បញ្ជូនមកពីប្រទេសថៃ ចំនួន ២៩ % ជាជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនាពេលថ្មីៗនេះមួយទៀតរបស់អង្គការ UNIAP ក៏បានរកឃើញដែរថា អ្នកប្រកបរបររកស៊ីផ្លូវភេទចំនួន ៩% ត្រូវគេឆបោក។ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា បានទទួល និងស្តារនីតិសម្បទា ជនរងគ្រោះជាស្ត្រី និងកុមារ ដែលធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ពីប្រទេសថៃ ចំនួន ១០៥ នាក់ ក្នុងនោះមាន ០៧ នាក់ ត្រូវបានគេជួញដូរផ្លូវភេទ និងជនរងគ្រោះជនជាតិខ្មែរ ចំនួន ៧៤៥ នាក់ រងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរកម្លាំង ពលកម្ម ដែលបានធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ពីប្រទេសវៀតណាម និងបានធ្វើការបញ្ជូនត្រឡប់ក្មេងស្រីជនជាតិវៀតណាម ចំនួន ០៤ នាក់ រងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរផ្លូវភេទត្រឡប់ទៅប្រទេសវៀតណាមវិញ និងបានទទួល និងស្តារនីតិសម្បទា ជនរងគ្រោះជនជាតិខ្មែរ ដែលបានធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ពីប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ចំនួន ១៨ នាក់ ដែលត្រូវបានគេជួញដូរ ឱ្យទៅធ្វើជាកម្មករនេសាទ ។ មន្ទីរសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា រាជធានីភ្នំពេញ បានសហការជាមួយ មន្ត្រីនគរបាលប្រឆាំងការជួញដូរ និងការពារអនីតិជន បានជួយសង្គ្រោះក្មេងស្រីរងគ្រោះដោយ អំពើជួញដូរមនុស្ស បានចំនួន ៥០៥ នាក់ និងបានបញ្ជូនបន្តទៅអង្គការដៃគូ ដើម្បីទទួលនូវសេវាជាជម្រក សេវាសុខភាព សេវាអប់រំ សេវាផ្គត់ផ្គង់ជីវភាព សេវាបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើសមាហរណកម្មទៅរួមរស់នៅក្នុងគ្រួសារ និងសហគមន៍ របស់គេវិញ ។ ពួកគេភាគច្រើនត្រូវគេអូសទាញធ្វើការងារបម្រើផ្លូវភេទ ដែលផ្ទុយនឹងឆន្ទៈរបស់គេក្នុងករណីអនីតិជន។ អំពើជួញដូរឆ្លងដែន ក៏ជាបញ្ហាមួយដែលកំពុងតែទទួលបានការចាប់អារម្មណ៍ដែរ ។ ស្ត្រីយក្មេងជាជនបរទេសត្រូវ គេជួញដូរឱ្យធ្វើការបម្រើផ្លូវភេទ និងពលកម្មបង្ខំនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហើយមាន បុរស ស្ត្រី និងកុមារកម្ពុជាក៏ត្រូវ គេជួញដូរទៅប្រទេសជិតខាងផងដែរ សម្រាប់ធ្វើការបម្រើផ្លូវភេទ ពលកម្មបង្ខំ និងការងារនេសាទ។

អំពើជួញដូរមនុស្សកើតឡើងក្នុងបីដំណាក់កាល : ការជ្រើសរើស ការដឹកជញ្ជូន និង ការកេងប្រវ័ញ្ចន៍ លើបុគ្គល [១]។ អំពើជួញដូរមនុស្សមិនកើតឡើងក្នុងភាពដាច់ដោយឡែកនោះទេ។ អំពើជួញដូរមនុស្សអាចកើតឡើងស្របពេលជាមួយនឹងការកេងប្រវ័ញ្ចន៍ផ្លូវភេទ អំពើហិង្សា ឬ ការរត់ពន្ធមនុស្ស ។ ចំណាកស្រុកស្របច្បាប់ ឬ

---

១ កម្មវិធីស្តីពីច្បាប់បង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើកេងប្រវ័ញ្ចន៍ផ្លូវភេទ រៀបចំដោយគម្រោងប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្សនៅតំបន់អាស៊ី ឆ្នាំ ២០០៩ ។

ខុសច្បាប់ដោយស្ម័គ្រចិត្ត អាចប្រឈមទៅនឹងអំពើជួញដូរ ខណៈពេលដែលលក្ខខណ្ឌដែលបានព្រមព្រៀងគ្នាខុសពីសន្យា ហើយជនដែលធ្វើចំណាកស្រុកនោះអាចរងគ្រោះតាមរយៈការបំពានរាងកាយ ផ្លូវភេទ ផ្លូវចិត្ត និងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ អំពើជួញដូរមនុស្ស ជះឥទ្ធិពលដល់មនុស្សគ្រប់រូបដោយមិនគិតពីភេទ សញ្ជាតិ ដើមកំណើត សាសនា អាយុ សមត្ថភាព និងលើគ្រប់វិស័យ ។ ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរ ត្រូវបានទទួលការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងកិច្ចការពារសុវត្ថិភាព ពីការគំរាមកំហែង អំពើហិង្សា ការរំលោភបំពាន និងផ្តល់តម្រូវការជាមូលដ្ឋានដូចជា ជម្រក អាហារ ការគាំពារផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ និងចិត្តសាស្ត្រ ផ្តល់កិច្ចការពារខាងផ្លូវច្បាប់ ការរក្សាការសម្ងាត់ និងផ្តល់សំណងផ្លូវច្បាប់ ព្រមទាំងកិច្ចការពារសាក្សីផងដែរ ។

ឯកសារគោលនយោបាយនេះ នឹងណែនាំជាដំបូងឱ្យយល់ដឹងអំពីទស្សនាទាន អំពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សតាមរូបភាពផ្សេងៗ តាមការយល់ឃើញរបស់អ្នកចូលរួមចំណែកបម្រើការងារលើវិស័យនេះនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (ត្រង់ចំណុច II) ។ គំរូសម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស (ត្រង់ចំណុច III) គោលនយោបាយនេះ ក៏បានធ្វើការបង្ហាញអំពីសារៈសំខាន់ នៃគោលនយោបាយស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស (ត្រង់ចំណុច IV) គោលនយោបាយទូទៅស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស (ត្រង់ចំណុច V) ទិសដៅជាក់លាក់សម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស (ត្រង់ចំណុច VI) និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រសួងស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចនៃរាជរដ្ឋាភិបាល ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់មន្ត្រី និងភ្នាក់ងារផ្តល់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ (ត្រង់ចំណុច VII) ។

II. ទស្សនាទានអំពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស :

ដូចបានលើកឡើងក្នុងគោលដៅរួមរួចមកហើយ គឺមានជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សមួយ ឬច្រើនប្រភេទ ក្នុងនោះក៏មានជនរងគ្រោះត្រូវការកិច្ចការពារសិទ្ធិពិសេសសម្រាប់ជីវិតរស់នៅរបស់ខ្លួនផងដែរ ។ គោលនយោបាយនេះផ្តោតតែលើសេវាការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ និងផ្តល់សេវាថែទាំនៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលរដ្ឋ មណ្ឌលអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងនៅក្នុងសហគមន៍ [២] ។

ក. ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ

ជនរងគ្រោះ ឬជនដែលត្រូវគេសង្ស័យថា ជាជនរងគ្រោះអាចត្រូវគេកំណត់អត្តសញ្ញាណភ្លាមនៅកន្លែងណាក៏បាន ។ ហេតុដូចនេះ ការថែទាំជនរងគ្រោះនៅដំណាក់កាលកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ ក៏អាចកើតឡើងនៅទីតាំងជាច្រើនទៀត ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ កន្លែងរួមមួយចំនួនមានដូចជា ប៉ុស្តិ៍ប៉ូលិស ការិយាល័យអន្តោប្រវេសន៍ ឬមណ្ឌល ។

ការថែទាំជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សនៅប៉ុស្តិ៍ប៉ូលិស ឬការិយាល័យអន្តោប្រវេសន៍ ត្រូវធ្វើឡើងដោយកិច្ចសហការរវាងមន្ត្រីនគរបាល ដែលអាចរួមបញ្ចូលទាំងមន្ត្រីនគរបាលប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស និងការពារអនីតិជន ប៉ូលីសច្រកទ្វារព្រំដែន និងមន្ត្រីសង្គមកិច្ច ។

---

២ សេចក្តីណែនាំរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ស្តីពីការអនុវត្តសមាហរណកម្ម និងតាមដាន

ខ. នៅមណ្ឌលសំចតរយៈពេលខ្លី

ជនរងគ្រោះអាចចូលមណ្ឌលសំចតរយៈពេលខ្លី បន្ទាប់ពីទទួលបានការកំណត់អត្តសញ្ញាណរួចរាល់ ជនរងគ្រោះអាចទទួលរងការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តនៅដំណាក់កាលនេះ ហើយអាចបង្ហាញនូវអាកប្បកិរិយាខុសប្រក្រតី ។ មណ្ឌលសំចតរយៈពេលខ្លី ត្រូវផ្តល់ការគាំទ្របែបចាំប៉ន់ប្រមាណ និងថែទាំល្អិតល្អន់ កំណត់ឱ្យបាននូវតម្រូវការបន្ទាន់របស់ជនរងគ្រោះ និងផ្តល់នូវការប្រាស្រ័យទាក់ទងទៅរកសេវាខាងក្រៅ ។

ការថែទាំជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស នៅមណ្ឌលសំចតរយៈពេលខ្លី ត្រូវមានការចូលរួមពី មន្ត្រីបុគ្គលិកសង្គមកិច្ច អ្នកពិគ្រោះយោបល់ និងអ្នកថែទាំ ។ ជនរងគ្រោះអាចទទួលបាននូវសេវា សុខភាពពីគ្រូពេទ្យ ដូចជា វេជ្ជបណ្ឌិត ឬ គិលានុបដ្ឋាយិកា អាស្រ័យលើតម្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះ ។ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងអ្នកផ្តល់សេវាជំនួយផ្នែកច្បាប់ អាចប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយជនរងគ្រោះបានក្នុងបរិបទនេះ ។ គេចាំបាច់ត្រូវធានា ថាការសាកសួរជាសំណួរមានភាពជិតស្និទ្ធ ហើយមិនបង្កឱ្យមានការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តជនរងគ្រោះ ។

គ. មណ្ឌលរយៈពេលយូរ

ជនរងគ្រោះអាចចូលមណ្ឌលរយៈពេលយូរប្រសិនបើពុំអាចរកគ្រួសារឃើញ ឬ ប្រសិនបើគេពុំអាចវិលត្រឡប់ទៅគ្រួសារវិញសម្រាប់ហេតុផលសុវត្ថិភាព ។ ក្នុងមណ្ឌលរយៈពេលយូរជនរងគ្រោះត្រូវទទួលបានសេវា សុខភាព កិច្ចការពារសិទ្ធិផ្នែកច្បាប់ ការអប់រំតាមសាលា ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ការពិគ្រោះយោបល់ និងជំនាញបំណិនជីវិតដែលសមស្រប ។

ការថែទាំជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវមានការចូលរួមពីមន្ត្រី បុគ្គលិកសង្គមកិច្ច អ្នកពិគ្រោះយោបល់ និងអ្នកថែទាំ ។ អ្នកដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នេះត្រូវដឹងពីផែនការករណីរបស់ជនរងគ្រោះ ក៏ដូចជាផែនការស្តារនីតិសម្បទា ។ ជនរងគ្រោះអាចទទួលបាននូវសេវាសុខភាពពីគ្រូពេទ្យដូចជាវេជ្ជបណ្ឌិត ឬ គិលានុបដ្ឋាយិកា អាស្រ័យលើតម្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះ ។ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងអ្នកផ្តល់សេវាជំនួយផ្នែកច្បាប់ អាចប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយជនរងគ្រោះបានក្នុងបរិបទនេះ ។ គេចាំបាច់ត្រូវធានាថារាល់ការសាកសួរត្រូវមានភាពជាស្និទ្ធស្នាល ហើយមិនបង្កឱ្យមានការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តជនរងគ្រោះ ។

ឃ. នៅសហគមន៍

ជនរងគ្រោះអាចមានជម្រើសវិលត្រឡប់ទៅកាន់សហគមន៍វិញ ដោយមានសិទ្ធិមិនទទួលយកការថែទាំនៅក្នុងមណ្ឌល ឬជនរងគ្រោះអាចជ្រើសរើសយកសេវាស្តារនីតិសម្បទានៅក្នុងមណ្ឌល ហើយត្រៀមខ្លួនត្រឡប់ទៅកាន់សហគមន៍វិញ ។

ការថែទាំជនរងគ្រោះនៅតាមសហគមន៍គឺជាភារកិច្ចសំខាន់ និងមានការលំបាក ។ អ្នកផ្តល់ការថែទាំដែលក្លាប់បានតិចតួចពីបរិយាកាសនៅសហគមន៍ ចាំបាច់ត្រូវយល់ដឹងពីគន្លឹះអារម្មណ៍ ដែលអាចធ្វើឱ្យជនរងគ្រោះទទួលរងការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តសាជាថ្មី ។ អ្នកផ្តល់សេវាចាំបាច់ត្រូវជម្រាបជូនជនរងគ្រោះពីកន្លែងជិតបំផុត ដែលជនរងគ្រោះអាចទទួលបានសេវាវេជ្ជសាស្ត្រ ចិត្តសាស្ត្រ និងហិរញ្ញវត្ថុ ។

ការថែទាំជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សនៅតាមសហគមន៍ ត្រូវធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីសង្គមកិច្ច និងបុគ្គលិកពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលរៀបចំធ្វើការតាមដានជនរងគ្រោះ ដើម្បីពិនិត្យមើលការវិវត្តរបស់ជនរងគ្រោះ ។ ប្រសិនបើជនរងគ្រោះយល់ព្រម មេឃុំ ចៅសង្កាត់ និងគណៈកម្មការស្ត្រី និងកុមារ អាចដើរតួនាទីជួយធ្វើសមាហរណកម្ម និងកាត់បន្ថយការរើសអើងនៅតាមសហគមន៍ ។

III. គំរូសម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

ដំណើរការគ្រប់គ្រងករណីនៃការថែទាំសម្រាប់ជនរងគ្រោះ

ដំណើរការគ្រប់គ្រងករណីចាប់ផ្តើមឡើងនៅពេលដែលជនរងគ្រោះ ឬ ជនដែលអាចជាជនរងគ្រោះ ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ ហើយបន្តរហូតដល់ករណីមួយត្រូវបិទ ។ ដំណើរការនេះផ្តល់នូវក្របខណ្ឌមួយសម្រាប់អ្នកផ្តល់សេវា ដែលអាចអនុវត្តសកម្មភាពបង្កើនប្រសិទ្ធភាពជួយជនរងគ្រោះ ។ ដំណាក់កាលក្នុងដំណើរការ គ្រប់គ្រងករណីជានិច្ចកាលមិនមានលក្ខណៈជាលំដាប់លំដោយគ្រប់ករណី តែជំហានជាច្រើនចាំបាច់ត្រូវដំណើរការក្នុងពេលតែមួយក៏មាន។ ដំណាក់កាលក្នុងដំណើរការគ្រប់គ្រងករណីមាន ៖ ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ អន្តរាគមន៍វិបត្តិ ការបញ្ជូន ការទទួល ផែនការករណី ការប៉ាន់ប្រមាណ ការស្តារ សមាហរណកម្ម ការតាមដាន និងបិទករណី។

ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ គឺជាដំណើរការកំណត់ថាតើបុគ្គលម្នាក់ ឬ បទពិសោធន៍របស់បុគ្គលមួយក្រុម មានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាទៅនឹងអំពើជួញដូរមនុស្ស ដែលមានចែងក្នុងឯកសារគោលនយោបាយនេះ ស្របទៅនឹងពិធីសារប៉ាឡឺម៉ូ [៣] ។

កត្តាសំខាន់ៗបីដែលចាំបាច់ត្រូវមានសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ ក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណបានជាជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សនោះគឺ ការជ្រើសរើស ការដឹកជញ្ជូន និងការកេងប្រវ័ញ្ច ។ មនុស្សម្នាក់អាចកំណត់អត្តសញ្ញាណបានថាជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ប្រសិនបើជនរងគ្រោះមិនអាចចាកចេញពីកន្លែងដែលកើតមានអំពើជួញដូរមនុស្សដោយងាយស្រួលនិងសេរីទេ ចាំបាច់ត្រូវធ្វើអន្តរាគមន៍ ។ កិច្ចអន្តរាគមន៍គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់មន្ត្រីនគរបាល ។ អ្នកផ្តល់សេវាដែលបានកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សមិនត្រូវធ្វើការសង្គ្រោះជនរងគ្រោះដោយឯកឯងនោះទេ។ ការធ្វើដូច្នេះ ធ្វើឱ្យជនរងគ្រោះ និងអ្នកផ្តល់សេវាអាចជួបគ្រោះថ្នាក់។

ក្នុងករណីមិនទាន់អាចរកភស្តុតាងផ្សេងៗយកមកគូសបញ្ជាក់មនុស្សម្នាក់ថាជាជនរងគ្រោះនៅឡើយ គួរធ្វើការសន្និដ្ឋានថាជនរូបនោះជាជនរងគ្រោះ។ ជននោះគួរទទួលបានសិទ្ធិ និងសេវាកម្មដូចគ្នាទៅនឹងជនដែលគេកំណត់បានថាជាជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស។

អន្តរាគមន៍វិបត្តិ គឺសំដៅលើដំណើរការផ្តល់ជំនួយបន្ទាន់រយៈពេលខ្លីជូនជនរងគ្រោះ ដែលទទួលរងនូវព្រឹត្តិការណ៍មួយ ឬច្រើនជាបន្តបន្ទាប់គ្នា ដែលបង្កើតឱ្យមានអតុល្យភាពផ្លូវអារម្មណ៍ ផ្លូវចិត្ត រាងកាយ និង/ឬ អាកប្បកិរិយា ដែលបណ្តាលឱ្យជនរងគ្រោះអសមត្ថភាពប្រឈមជាមួយស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន។

---

៣ ពិធីសារប៉ាឡឺម៉ូ គឺជាពិធីសារទប់ស្កាត់ បង្ក្រាប និងដាក់ទោសលើអំពើជួញដូរមនុស្ស ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ បំពេញបន្ថែម លើសន្ធិសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិប្រឆាំងឧក្រិដ្ឋកម្មដែលមានការចាត់តាំងឆ្លងប្រទេស G.A Res. ៥៥/២៦ ។

អន្តរាគមន៍វិបត្តិអាចកើតឡើងភ្លាមៗ ជាមួយដំណាក់កាលកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ ។ នគរបាលអាចរៀបចំធ្វើការបង្ក្រាប សង្គ្រោះ ដើម្បីយកជនរងគ្រោះចេញពីស្ថានការណ៍ជួញដូរ តាមការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយមន្ត្រីសង្គមកិច្ចដើម្បីធានាឱ្យជនរងគ្រោះបានចេញទៅកាន់កន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាព និងផ្តល់នូវជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់ដែលចាំបាច់នានាដូចជា មណ្ឌល អាហារ ការថែទាំវេជ្ជសាស្ត្រ និងផ្លូវចិត្ត។

អន្តរាគមន៍វិបត្តិក៏អាចកើតមានឡើងនៅក្នុងដំណើរការស្តារនីតិសម្បទា។ ឧប្បត្តិហេតុមួយដែលបង្ហាញថាមនុស្សម្នាក់គ្មានសុវត្ថិភាព ឬ មានគ្រោះថ្នាក់ផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត ទាមទារឱ្យមានការធ្វើអន្តរាគមន៍។ ឧទាហរណ៍ អស្ថេរភាពផ្លូវចិត្ត ដូចជានិន្នាការធ្វើអត្តឃាត គឺចាំបាច់មានអន្តរាគមន៍វិបត្តិ។ ជនរងគ្រោះត្រូវធ្វើសមាហរណកម្មទៅកាន់សហគមន៍វិញ ហើយជនរងគ្រោះនោះត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកផ្តល់សេវាអំពីអ្នកជួញដូរមនុស្ស ដែលបង្ហាញខ្លួននៅក្នុងសហគមន៍ម្តងទៀត ក្នុងករណីនេះចាំបាច់ត្រូវមានកិច្ចអន្តរាគមន៍ជាបន្ទាន់។

ការបញ្ជូន ជាដំណើរការរៀបចំបញ្ជូន ឬ ផ្ទេរជនរងគ្រោះទៅរកសេវាណាមួយសមស្រប។ អ្នកបញ្ជូនត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានច្បាស់លាស់អំពីលទ្ធផលរំពឹងទុកជាមួយអ្នកទទួល ដើម្បីឱ្យអ្នកទទួលត្រៀមខ្លួនឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះ ។ ព័ត៌មាននៃការបញ្ជូន ត្រូវផ្តល់ដល់ជនរងគ្រោះឱ្យបានដឹងជាមុន និងមានការយល់ព្រមពីជនរងគ្រោះ ។

ការទទួល ជាការទទួលយក និងផ្តល់សេវាដល់ជនរងគ្រោះ។ ការទទួលយកអាចកើតមានឡើងនៅទីកន្លែងជាច្រើនសម្រាប់ជនរងគ្រោះរួមមាន ប៉ុស្តិ៍នគរបាល មណ្ឌល មន្ទីរពេទ្យ និងកន្លែងបណ្តុះបណ្តាលជំនាញផ្សេងៗ។

ការទទួលគឺជាចំណុចចាប់ផ្តើមដំបូង ដែលជនរងគ្រោះទទួលបានពីអ្នកផ្តល់សេវា។ ការចាប់ផ្តើមនេះត្រូវធ្វើឱ្យមានឥទ្ធិពលដល់ជនរងគ្រោះនូវអារម្មណ៍សុវត្ថិភាព ហើយក៏ជាចំណុចផ្តើមរបស់ជនរងគ្រោះមាន ឬ គ្មានទំនុកចិត្តចំពោះអ្នកផ្តល់សេវា។ ហើយប្រការនេះ ក៏អាចជះឥទ្ធិពលដល់បំណងសហការ និងការផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកផ្តល់សេវារួមទាំងនគរបាលផង។

ការរៀបចំផែនការករណី គឺជាដំណើរការកំណត់ទិសដៅសម្រាប់ដំណោះស្រាយដោយជោគជ័យ លើបញ្ហារបស់ជនរងគ្រោះ ដែលក្នុងនោះគោលដៅ និងទិសដៅ ព្រមទាំងវិធានការ និងធនធានត្រូវបានកំណត់ និងទទួលបាន។ ការរៀបចំផែនការករណី គឺជាសកម្មភាពដែលកើតឡើងជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងដំណើរការជួយជនរងគ្រោះ ហើយជនរងគ្រោះត្រូវបានជំរុញឱ្យចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងផែនការករណីរបស់ខ្លួន។

ការរៀបចំផែនការករណីអាចធ្វើឡើងបានល្អបំផុតតាមរយៈក្រុមការងារចម្រុះ ។ ក្រុមការងារនេះរួមមាន : ជនរងគ្រោះ អ្នកគ្រប់គ្រងករណី (មន្ត្រី បុគ្គលិកសង្គមកិច្ច) ហើយនិងអ្នកដែលមានតួនាទីពាក់ព័ន្ធដល់ដំណើរការជួយជនរងគ្រោះ។

ការរៀបចំផែនការករណី និង/ឬ ការវិវត្តផែនការករណីចាំបាច់ត្រូវមានការកត់ត្រាពីគោលបំណង ទិសដៅបញ្ហាប្រឈម និងនីតិវិធីនៃការដោះស្រាយបញ្ចូលក្នុងសំណុំឯកសាររបស់ជនរងគ្រោះ។

ការប៉ាន់ប្រមាណ ជាដំណើរការពិនិត្យ និងវាយតម្លៃលើករណីជាក់លាក់ដូចជា ការប៉ាន់ប្រមាណសុខភាព ឬ ការប៉ាន់ប្រមាណករណីបឋម និងការប៉ាន់ប្រមាណគ្រួសារ និងសហគមន៍ ដើម្បីឈានទៅដល់ការដោះស្រាយបញ្ហាការស្តារនីតិសម្បទា និងការធ្វើសមាហរណកម្មជនរងគ្រោះ។

ការប៉ាន់ប្រមាណត្រូវធ្វើឱ្យបានច្រើនលើកច្រើនសារ ដើម្បីតាមដានការវិវត្តរបស់ជនរងគ្រោះ ។ ការប៉ាន់ប្រមាណគួរផ្ដល់ឱ្យអ្នកផ្ដល់សេវានូវការយល់ដឹង អំពីជោគជ័យនៃកិច្ចអន្តរាគមន៍ ហើយធ្វើឱ្យគេអាចកំណត់នូវអាទិភាពប្រែប្រួលនានា ឬតម្រូវការដែលគួរតែដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងផែនការករណី ។ លទ្ធផលដែលបានពីការប៉ាន់ប្រមាណចាំបាច់ត្រូវផ្ដល់ព័ត៌មានជូនជនរងគ្រោះ ។

ការស្ដារ គឺជាដំណើរការធ្វើឱ្យជាសះស្បើយពីភាពដែលធ្លាប់រងនូវការប៉ះទង្គិច ផ្លូវចិត្ត ផ្លូវកាយ ដែលធ្វើឱ្យជនរងគ្រោះគ្មានសមត្ថភាពសម្របខ្លួនជាប្រក្រតីក្នុងមជ្ឈដ្ឋានរបស់ខ្លួន ហើយក៏ជាការបញ្ចូលដំណើរការបង្កើតឡើងនូវសមត្ថភាព ជំនឿទុកចិត្ត ជំនាញ និងអាកប្បកិរិយាចាំបាច់ដើម្បីធ្វើឱ្យជនរងគ្រោះមានសមត្ថភាពប្រក្រតីក្នុងសង្គម ។

ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សម្នាក់ៗមានស្ថានភាពរងគ្រោះដោយឡែកៗពីគ្នា ដូច្នេះការស្ដារជនរងគ្រោះក៏មានលក្ខណៈផ្សេងៗពីគ្នាដែរ ។ អ្នកផ្ដល់សេវាត្រូវធានាអំពីដំណើរការស្ដារត្រូវបានតម្រង់ទិសទៅរកតម្រូវការចាំបាច់សមស្របតាមស្ថានភាពរបស់ជនរងគ្រោះម្នាក់ៗ ។ សកម្មភាពនៃការស្ដាររួមមាន : ការពិគ្រោះយោបល់ ជំនាញបំណិនជីវិត ជំនួយវេជ្ជសាស្ត្រ និងជំនាញវិជ្ជាជីវៈជាដើម ។

សមាហរណកម្ម គឺជាដំណើរការបញ្ជូនត្រឡប់ជនរងគ្រោះទៅរួមរស់ក្នុងគ្រួសារ និងសហគមន៍ ដោយយោងទៅតាមការសម្រេចចិត្តរបស់ជនរងគ្រោះ ។ ការធ្វើសមាហរណកម្មដោយជោគជ័យជាគោលដៅកំណត់ជាក់លាក់ នៅពេលផ្ដល់ជំនួយគាំទ្រដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា មាននីតិវិធីប្រកបដោយស្តង់ដា ដែលធានាដល់ការស្ដារនីតិសម្បទា និងសមាហរណកម្ម ។ នីតិវិធីនេះកំណត់បាននូវតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវច្បាស់លាស់របស់មន្ត្រីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ ក្រុង ក្នុងដំណើរការសមាហរណកម្ម ។ អ្នកផ្ដល់សេវាជាតិ និងអន្តរជាតិ ត្រូវធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយមន្ត្រីសង្គមកិច្ចរាជធានី ខេត្ត ដើម្បីធ្វើសមាហរណកម្មជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

ការតាមដាន ជាដំណើរការពិនិត្យលើស្ថានភាពតម្រូវការ និងការវិវត្តរបស់ជនរងគ្រោះនៅពេលបច្ចុប្បន្ន បន្ទាប់ពីដំណើរការនៃការធ្វើសមាហរណកម្ម ។

ការតាមដានជាជំហានដ៏ចាំបាច់មួយក្នុងដំណើរការគ្រប់គ្រងករណី ព្រោះការធ្វើសមាហរណកម្មទៅគ្រួសារ និងសហគមន៍ អាចប្រឈមនឹងផលប៉ះពាល់ដូចជា : ការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តសាជាថ្មី ការរើសអើង កង្វះខាតការទទួលស្គាល់ពីសហគមន៍ ការលំបាកសម្របខ្លួនទៅនឹងការរស់នៅក្នុងសហគមន៍ បន្ទាប់ពីការរស់នៅមណ្ឌលមួយរយៈ ។

ការបិទករណី ជាដំណើរការបញ្ចប់ករណីរបស់ជនរងគ្រោះ ដែលធ្វើឡើងដោយមានការពិគ្រោះជាមួយជនរងគ្រោះ និងភាគីដែលពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ ហើយក៏បង្ហាញពីការបញ្ចប់ការផ្ដល់សេវាផងដែរ ។

ការបិទករណីដោយជោគជ័យអាចធ្វើទៅបានតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដូចខាងក្រោម [៤] :

- ទំនាក់ទំនងរវាងគ្រួសារ និងជនដែលត្រូវធ្វើសមាហរណកម្ម អាចមានសភាពនឹងនរ និងមាននិរន្តរភាព ។

៤ សារាចរណែនាំ លេខ ០០៩ ស.អ.យ ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៧ ស្ដីពីការងារសមាហរណកម្ម និងតាមដានក្រុមជនរងគ្រោះដែលបានស្នាក់នៅក្នុងមណ្ឌលរដ្ឋ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល របស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ។

- ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចរបស់គ្រួសារមានលំនឹងអាចរស់បានដូចអ្នកដទៃ។

- ជនដែលត្រូវធ្វើសមាហរណកម្ម បានចូលរួមក្នុងសកម្មភាពធម្មតា និងជាប្រចាំដូចជា ទៅរៀន រកប្រាក់ចំណូល (នៅក្នុង ឬ នៅក្រៅផ្ទះ) ទទួលការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈជាដើម។

- មានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់បង្ហាញថា ជនដែលត្រូវធ្វើសមាហរណកម្មមានស្ថេរភាព ទាំងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងផ្នែកចិត្តសាស្ត្រសង្គម។

ក្នុងស្ថានភាពដែលជនរងគ្រោះទទួលការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តសាជាថ្មី ចាំបាច់ត្រូវកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងបើកករណីឡើងវិញ។

IV. គោលការណ៍ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានយកចិត្តទុកដាក់ឧបត្ថម្ភរាល់សេចក្តីត្រូវការចាំបាច់របស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស តាមរយៈការផ្តល់សេវាសមស្រប និងទប់ស្កាត់រាល់អំពើជួញដូរមនុស្សក្នុងប្រទេស និងឆ្លងកាត់ព្រំដែន ជាពិសេសការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ។ ច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ ត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើកាលពីថ្ងៃទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៨ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានបង្កើតក្រុមការងារដឹកនាំប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស អំពើរត់ពន្ធមនុស្ស អំពើធ្វើអាជីវកម្មលើកម្លាំងពលកម្ម និងផ្លូវភេទ លើស្ត្រី និងកុមារ កាលពីថ្ងៃទី ០៨ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានចាត់វិធានការ សំខាន់ៗដែលស្របតាមការតម្រូវជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ ដើម្បីបញ្ឈប់អំពើជួញដូរមនុស្សតាមរយៈសេចក្តីប្រកាស ច្បាប់ អនុស្សរណៈផ្សេងៗដូចខាងក្រោម :

- ច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើនៅថ្ងៃទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៨។

- សេចក្តីណែនាំលេខ ០០៩ ស.អ.យ ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៧ របស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ស្តីពីការងារសមាហរណកម្ម និងតាមដាន ក្រុមជនរងគ្រោះដែលបានស្នាក់នៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលរបស់រដ្ឋ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។

- សេចក្តីសម្រេចលេខ ៣៩ ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៧ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ស្តីពីការបង្កើតក្រុមការងារថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងអនុស្សរណៈស្តីពីការយោគយល់គ្នារវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងបណ្តាប្រទេសដែលពាក់ព័ន្ធ ស្តីពីការលុបបំបាត់អំពើជួញដូរមនុស្ស និងជួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរ។

- សេចក្តីសម្រេចលេខ ៤១ ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី ៨ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ស្តីពីការបង្កើតឡើងនូវក្រុមការងារដឹកនាំប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស អំពើរត់ពន្ធមនុស្ស អំពើធ្វើអាជីវកម្មកម្លាំងពលកម្ម និងផ្លូវភេទលើស្ត្រី និងកុមារ។

- សេចក្តីសម្រេចលេខ ២៨១៥ ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ស្តីពីការតែងតាំងលេខាធិការដ្ឋានក្រុមការងារជូរមុខប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស អំពើរត់ពន្ធមនុស្ស អំពើធ្វើអាជីវកម្មកម្លាំងពលកម្ម និងផ្លូវភេទលើស្ត្រី និងកុមារ។

- គោលនយោបាយស្តីពីការថែទាំជំនួសចំពោះកុមារ ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៦ ដែលមានការគាំទ្រពីសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

- ប្រកាសលេខ ៦០៦ ស.អ.យ ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៦ របស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ស្តីពីបទដ្ឋានអប្បបរមាសម្រាប់ការថែទាំកុមារក្នុងមណ្ឌល ។

- ប្រកាសលេខ ១៩៨ ស.អ.យ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ មិនា ឆ្នាំ ២០០៦ របស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ស្តីពីបទដ្ឋានអប្បបរមាសម្រាប់ការថែទាំកុមារនៅតាមសហគមន៍ ។

- គោលការណ៍ណែនាំស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិកុមាររងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស រៀបចំដោយក្រុមប្រឹក្សាជាតិកម្ពុជាដើម្បីកុមារ CNCC (អង្គការ យូនីសេហ្វ) ឆ្នាំ ២០០៦ ។

- សិទ្ធិកុមារទាក់ទងទៅនឹងយុត្តិធម៌កុមារ និងកុមាររងគ្រោះដោយបទល្មើសឧក្រិដ្ឋ : សៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា រៀបចំដោយអង្គការយូនីសេហ្វ និងរាជបណ្ឌិតសភាវិជ្ជាជីវៈតុលាការ ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ទន្ទឹមនោះមានច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិមួយចំនួនដែលកំពុងព្រាងរួមមាន ÷

- សេចក្តីព្រាងណែនាំពីវិធីធ្វើការជាមួយកុមាររងគ្រោះ និង សាក្សីក្នុងដំណើរការយុត្តិធម៌កុមារ រៀបចំដោយអង្គការ យូនីសេហ្វ ។

- សេចក្តីព្រាងប្រកាសអន្តរក្រសួងស្តីពីកិច្ចសហការ និង ការសម្របសម្រួលក្នុងដំណើរការយុត្តិធម៌កុមារ ។

- សេចក្តីព្រាងច្បាប់យុត្តិធម៌អនីតិជន ។

ដើម្បីអនុវត្ត ច្បាប់ អនុស្សរណៈ សេចក្តីប្រកាស សេចក្តីណែនាំ ឱ្យទទួលបាននូវលទ្ធផលល្អ អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ដូចខាងក្រោម [៥] :

សិទ្ធិទទួលបានសុវត្ថិភាពនិងកិច្ចការពារ សំដៅទៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរ ឬអំពើកេងប្រវ័ញ្ចន៍ក្នុងការទទួលបានការធានាពីសំណាក់អ្នកដែលធ្វើការជាមួយខ្លួនដែលក្នុងនោះ សន្តិសុខ និងសុខុមាលភាពរបស់ពួកគេត្រូវបានផ្តល់ជាអាទិភាព ។

សិទ្ធិទទួលបានអត្តសញ្ញាណបុគ្គល សំដៅទៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះគ្រប់រូបដែលត្រូវគេមើលឃើញថាមានចរិតលក្ខណៈ តម្លៃ ឥរិយាបថ និង ជំនឿខុសៗគ្នា ។

សិទ្ធិទទួលបានឯកជនភាពនិងការរក្សាការសម្ងាត់ គឺសំដៅទៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះ ក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានអំពីប្រវត្តិសុខភាព គ្រួសារ សហគមន៍ ឬ ប្រវត្តិអតីតកាលរបស់ពួកគេត្រូវបានការពារ ហើយអាចចែករំលែកបានលុះត្រាមានការសម្រេចផ្ទាល់ពីពួកគេ ។

សិទ្ធិទទួលបានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ សំដៅទៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះម្នាក់ ក្នុងការទទួលបានការប្រព្រឹត្តចំពោះខ្លួនពីសំណាក់អ្នកដទៃប្រកបដោយការគោរព និងកិត្តិយស ។

---

៥ សិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះដែលបានកំណត់នេះ មានមូលដ្ឋានចេញពីគោលការណ៍ និងគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងអំពើជួញដូរមនុស្ស ដែលជាអានុសាសន៍របស់ក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមអង្គការសហប្រជាជាតិ ថ្ងៃទី ២០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០២ គោលការណ៍ណែនាំខ្ទមីតសម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស នៅមហាអនុតំបន់ទន្លេមេគង្គ ។

សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន សំដៅទៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះ ក្នុងការដឹងនូវសេចក្ដីលម្អិត និងព័ត៌មានជាក់លាក់ទាំងអស់ដែលទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះ ។ ព័ត៌មាននេះរួមមាន ព័ត៌មានអំពីជម្រើសខាងផ្លូវច្បាប់ រឿងក្ដីដែលកំពុងរង់ចាំការវិនិច្ឆ័យ ស្ថានភាពផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្ររបស់ជនរងគ្រោះ គ្រួសារ សហគមន៍ និង ការបណ្ដុះបណ្ដាលជំនាញ រួមទាំងព័ត៌មានផ្សេងៗដែលពាក់ព័ន្ធនឹងករណីរបស់គេ ។

សិទ្ធិទទួលបានសេវា សំដៅទៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះ ក្នុងការទទួលបានការគាំទ្រជំនួយផ្សេងៗពីរដ្ឋាភិបាល និងសង្គមស៊ីវិលដើម្បីគាំទ្រ ការស្ដារនីតិសម្បទាជនរងគ្រោះ រហូតដល់ពេលដែលជនរងគ្រោះទទួលបានភាពប្រក្រតីជាធម្មតាវិញ ។

សិទ្ធិទទួលបានយុត្តិធម៌ សំដៅទៅលើសិទ្ធិជនរងគ្រោះ ត្រូវទទួលបានកិច្ចការពារសិទ្ធិស្មើភាពគ្នានៅចំពោះមុខច្បាប់ ដែលសិទ្ធិនេះក៏មានចែងក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា និងដោយយោងទៅតាមគោលការណ៍ស្មើភាព និងយុត្តិធម៌សម្រាប់មនុស្សទាំងអស់ ។

សិទ្ធិទទួលបានប្រក្រតីភាព សំដៅទៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះក្នុងការទទួលបានការជួយជ្រោមជ្រែង នៅក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងសហគមន៍ និង គ្រួសារ តាមការសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន និងទទួលបានប្រក្រតីភាពក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃដោយគ្មានការរើសអើង ។

សិទ្ធិចូលរួម សំដៅទៅលើសិទ្ធិជនរងគ្រោះ ទោះជាកុមារ ឬ មនុស្សពេញវ័យ ត្រូវមានសិទ្ធិបញ្ចេញមតិរបស់ខ្លួន និងចូលរួមក្នុងសកម្មភាពនានាដែលពាក់ព័ន្ធខ្លួនក្នុងសង្គម ។

សិទ្ធិសម្រេចចិត្ត សំដៅទៅលើសិទ្ធិជនរងគ្រោះក្នុងការសម្រេចចិត្តដោយខ្លួនឯងដែលមិនផ្ទុយនឹងច្បាប់ ។

សិទ្ធិទទួលបានសេរីភាពបម្លាស់ទី សំដៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះក្នុងការរស់នៅ និង បម្លាស់ទីដោយមានសេរីភាពនៅក្នុងប្រទេសដែលខ្លួនកាន់សញ្ជាតិជាពលរដ្ឋ និង សិទ្ធិទទួលបានការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ ប្រសិនបើស្ថិតនៅក្រៅប្រទេសដែលខ្លួនកាន់សញ្ជាតិជាពលរដ្ឋ ។

V. គោលនយោបាយទូទៅស្ដីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

១. ចក្ខុវិស័យ

ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវទទួលបាននូវសិទ្ធិទាំងឡាយដែលមាននៅត្រង់ចំណុច IV ។ អ្នកផ្ដល់សេវា និងមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបង្ហាញនូវការប្ដេជ្ញាចិត្តការពារសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ដើម្បីឱ្យជនរងគ្រោះអាចធ្វើសមាហរណកម្មទៅកាន់គ្រួសារ និង/ឬ សហគមន៍វិញ ទាន់ពេលវេលា និងសុវត្ថិភាព ។

២. បេសកកម្ម

អនុវត្តតាមកម្មវិធីគោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា និងបណ្ដាក្រសួងស្ថាប័នផ្សេងៗទៀត បានប្ដេជ្ញាអនុវត្តគោលនយោបាយ ការកសាងសមត្ថភាពបុគ្គលិកដែលអនុវត្តជាមួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ព្រមទាំងបង្កើតនូវប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃ ដែលធានាការអនុវត្តន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងមានទំនាក់ទំនងសមស្រប រវាងគ្រួសារ និងសហគមន៍របស់ពួកគេ ។

៣. ទិសដៅទូទៅ

គោលនយោបាយ ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស គឺផ្តល់នូវក្របខណ្ឌមួយដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សដែលធានាបាននូវការគោរពសិទ្ធិ ផ្តល់នូវសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ ផ្តល់នូវកិច្ចការពារសិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍គ្រប់គ្រាន់ធានាការអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្ត ។ គោលនយោបាយនេះ មានគោលបំណងធានាដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស :

- ទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីលិខិតូបករណ៍ ច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិ ។
- ទទួលបានសិទ្ធិអំណាច និងអាចមានលទ្ធភាពធ្វើ សមាហរណកម្មទៅកាន់គ្រួសារ និងសហគមន៍វិញ ដោយជោគជ័យជាស្ថាពរ ។
- មានលទ្ធភាពទទួលបាននូវការឧបត្ថម្ភទាំងផ្នែកសម្ភារៈ និងស្មារតី ពិសេសសេវាសុខភាព សេវាអប់រំ និងការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ។
- ទទួលបាននូវកិច្ចការពារសិទ្ធិយ៉ាងល្អប្រសើរ ឆ្លងផុតពីភាពរងគ្រោះសាជាថ្មី និងការរើសអើង ។

៤. ឧបសគ្គ

គ្រប់កម្មវិធីទាំងអស់ និងអ្នកផ្តល់សេវា ដើម្បីជួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សនឹងជួបបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួនដូចជា :

- ការយល់ដឹងអំពីសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សនៅមានកម្រិត ។
- ការយល់ដឹងពីអំពើជួញដូរមនុស្សក្នុងសង្គមនៅមានកម្រិត ។
- កង្វះធនធានមនុស្ស ធនធានសម្ភារៈ ថវិកា សម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធីជួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។
- ការអនុវត្តន៍ច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិដែលកម្ពុជាបានផ្តល់សច្ចាប័នមិនទាន់បានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ។
- ការងារសម្របសម្រួលការផ្តល់សេវា នៅមានកម្រិតក្នុងចំណោមស្ថាប័នរដ្ឋ ក៏ដូចជាជាមួយអង្គការនានា និងសង្គមស៊ីវិល ដែលធ្វើការពាក់ព័ន្ធជាមួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។
- មិនទាន់មានប្រព័ន្ធរួមនៃការពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃ ។
- ផលវិបាកមួយចំនួនដែលបណ្តាលមកពីទំនើបភាវូបនីយកម្ម ក៏ដូចជាបញ្ហាបុគ្គលនិយម ការចុះថយនៃតម្លៃ ទំនៀមទម្លាប់ ប្រពៃណី ការថយចុះសាមគ្គីភាពជាដើម ។

ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស នឹងជួបបញ្ហាប្រឈមជាក់ស្តែង ដូចខាងក្រោមនេះ :

- កង្វះការគាំទ្រ និងបរិយាកាសជាគ្រួសារល្អ និងកង្វះមណ្ឌលដែលសមស្របសម្រាប់ថែរក្សាជនរងគ្រោះ ។
- ការធ្វើបាបផ្លូវភេទ និងកេងប្រវ័ញ្ចន៍ផ្លូវភេទ ។
- កង្វះលទ្ធភាពទទួលបានសេវាអប់រំ សុខភាព និងការស្តារនីតិសម្បទា ។
- ទទួលព័ត៌មានមិនគ្រប់គ្រាន់អំពីឥទ្ធិពលមិនល្អបណ្តាលមកពីចំណោកស្រុក ។

- ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ប្រឈមមុខនឹងការឆ្លងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ ។
- ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ជាប់សារធាតុថ្នាំញៀន ដោយសារសកម្មភាពដែលខ្លួនទទួលរងពីអំពើជួញដូរមនុស្ស ។
- ការអនុវត្តន៍កម្មវិធីទប់ស្កាត់អំពើជួញដូរមនុស្ស នៅមិនទាន់បានទូលំទូលាយ ហើយមានការងារជាច្រើនទៀតដែលសេសសល់ត្រូវធ្វើដើម្បីដោះស្រាយតាមតម្រូវការជនរងគ្រោះ ។
- គ្រួសារ សហគមន៍ និងបុគ្គលិកជំនាញ ខ្វះចំណេះដឹងផ្នែកគាំទ្រ ខ្វះព័ត៌មាន និងសេវាបញ្ជូនដែលកំពុងអនុវត្តបច្ចុប្បន្ន ។
- ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ភាគច្រើនមិនទាន់មានជំនឿទុកចិត្តលើរចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវការ និងស្ថាប័នដែលជួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។
- រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា នៅមានកម្រិតនៅឡើយ គឺត្រឹមថ្នាក់ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ។

៥. កាលានុវត្តភាព

ដើម្បីមានសក្តានុពល ក្នុងការរួមវិភាគទានធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងដល់ការជួយឧបត្ថម្ភចំពោះជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ចាំបាច់ត្រូវមានកាលានុវត្តភាពមួយចំនួនដូចខាងក្រោម :

- ឆន្ទៈខាងនយោបាយចំពោះកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស និងជនទាំងឡាយដែលងាយរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។
- ពង្រីកក្របខណ្ឌច្បាប់ និងពង្រឹងការអនុវត្តន៍ច្បាប់ឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ និងត្រឹមត្រូវ ។
- ការធ្វើវិមជ្ឈការមុខងាររបស់ថ្នាក់ជាតិ នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ បានជួយគាំទ្រដល់ការបង្កើតរចនាសម្ព័ន្ធដែលមានការចូលរួមនៅតាមសហគមន៍ និងគ្រួសារ ។
- គ្រួសារ សហគមន៍ និងមន្ត្រីបុគ្គលិក ដែលផ្តល់សេវាដល់ជនរងគ្រោះ បានទទួលឱកាសក្នុងការបង្កើនសមត្ថភាព ។
- យុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល បានឆ្លើយតបទៅនិងសេចក្តីត្រូវការរបស់គ្រួសារក្រីក្រ ដើម្បីទទួលបានការគាំទ្រល្អប្រសើរ ។
- រាជរដ្ឋាភិបាលមានការប្តេជ្ញាចិត្តអនុវត្តដំណោះស្រាយតាមគ្រួសារ ដំណោះស្រាយតាមសហគមន៍ និងដំណោះស្រាយក្នុងពេលរងគ្រោះ និងក្រោយពេលរងគ្រោះ ។

៦. យុទ្ធសាស្ត្រ

ដើម្បីការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ចាំបាច់ត្រូវមានយុទ្ធសាស្ត្រទូទៅ ដើម្បីដោះស្រាយនូវសេចក្តីត្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស តាមរយៈរចនាសម្ព័ន្ធពហុវិស័យ :

- ធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណជាទៀងទាត់ អំពីសេចក្តីត្រូវការតាមវិស័យនានា ដែលពាក់ព័ន្ធដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។
- បង្កើតក្របខណ្ឌគោលនយោបាយ ដែលផ្តោតទៅលើកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ និងធ្វើឱ្យទៅជាផ្លូវការនូវកម្មវិធី និងសេវាដែលលើកស្ទួយសុខុមាលភាពរបស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

- បង្កើនលទ្ធភាពដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ទទួលបានសេវាមូលដ្ឋានចាំបាច់នានា ។
- ធ្វើការត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃទៀងទាត់ ដើម្បីធានាឱ្យកម្មវិធីទាំងឡាយដែលតម្រង់ទិសទៅរកជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ដើម្បីបំពេញបាននូវរាល់សេចក្តីត្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះ និងធានាឱ្យការអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីចេះតែបន្តជានិរន្តរ៍និងត្រូវបានបង្កើន ដើម្បីជួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

VI. ទិសដៅកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

ក. ការទទួលជនរងគ្រោះ ដែលបានធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ពីក្រៅប្រទេស

ធានាដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវបានទទួលតាមរយៈដំណើរការមាតុភូមិនិវត្តន៍ និងនិរទេសដោយគ្មានការរើសអើងលើ ជាតិសាសន៍ សាសនា វណ្ណៈ ពិការភាព ឬភេទ ដោយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះ និងចាប់ផ្តើមធ្វើផែនការ និងដំណើរការគ្រប់គ្រងករណីរហូតដល់ទទួលបានជោគជ័យក្នុងការបិទករណីជួយជនរងគ្រោះ ។

ខ. ការបញ្ជូនជនរងគ្រោះត្រឡប់ទៅប្រទេសកំណើត

អ្នកគ្រប់គ្រងករណីជនរងគ្រោះជាជនបរទេស ត្រូវធានាដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ទទួលបានសិទ្ធិ និងសេវាដែលចាំបាច់ ដូចជាជនរងគ្រោះដែលមានសញ្ជាតិកម្ពុជាដែរ ហើយមិនមានការរើសអើង ពីពេលចាប់ផ្តើមដំណើការគ្រប់គ្រងករណីរហូតដល់បិទករណី ។ មុនពេល និងក្នុងពេលធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ ត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ដល់អ្នកផ្តល់សេវានៅប្រទេសទទួល ។

គ. ការទទួលជនរងគ្រោះពីសមត្ថកិច្ចរបស់មន្ទីរសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា រាជធានី ខេត្ត

អ្នកធ្វើការជាមួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សទាំងអស់ ត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះ ។ មន្ត្រីដែលទទួលភារកិច្ចត្រូវអនុវត្តដំណើរការគ្រប់គ្រងករណីដែលបានកំណត់ក្នុង (ចំណុចទី III) ឱ្យទទួលបានជោគជ័យក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្ម ។

ឃ. ការធ្វើសមាហរណកម្មជនរងគ្រោះត្រឡប់ទៅ គ្រួសារ សហគមន៍ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល

ទិសដៅនេះកំណត់ផ្តល់ឱ្យជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស រស់នៅក្នុងជីវភាពសាមញ្ញ " ដូចមុនពេលទទួលរងគ្រោះ " ប្រកបដោយសុខភាពរឹងប៉ឹង និងរីករាយនៅតាមសហគមន៍ដែលគេបានសម្រេចជ្រើសរើស ។ អ្នកផ្តល់សេវាចាំបាច់ ត្រូវធានាដល់ដំណើរការធ្វើសមាហរណកម្ម និងតាមដានដែលបានរៀបចំផែនការត្រៀមលក្ខណៈសម្រាប់ដោះស្រាយតម្រូវការចំពោះជនរងគ្រោះ និង គ្រួសារ ។

VII. ការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រសួង ស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច នៃរាជរដ្ឋាភិបាល និងការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់មន្ត្រី និងភ្នាក់ងារផ្តល់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ :

១- ការទទួលខុសត្រូវរបស់ ក្រសួង ស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចនៃរាជរដ្ឋាភិបាល :

ក- ពិនិត្យឡើងវិញ ការរៀបចំបង្កើត និង ចងក្រងលិខិតបទដ្ឋានផ្សេងៗទៀតឱ្យស្របទៅតាមអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស ហើយដែលមានខ្លឹមសារពិសេសពាក់ពន្ធ័ដល់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរ ។

ខ- ផ្សព្វផ្សាយ និង ធានាការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយ ច្បាប់ ឯកសារ និង លិខិតបទដ្ឋានផ្សេងៗទៀតឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពលើបញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

គ- បង្កើត និង អនុម័តបទដ្ឋានអប្បបរមាស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

ឃ- ផ្អែកតាមការអនុវត្តន៍បទដ្ឋានអប្បបរមា ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវពិនិត្យ តាមដាន វាយតម្លៃ និងផ្តល់ការអនុញ្ញាត ដល់អ្នកផ្តល់សេវាការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះទាំងឡាយរបស់រដ្ឋ និងរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានា ។

ង- បែងចែកថវិកាសម្រាប់ឧបត្ថម្ភដល់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ស្របតាមអ្នកទទួលផលពីគោលនយោបាយ ពីបទដ្ឋានអប្បបរមា ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសទៅលើតួនាទីរបស់មន្ត្រីរាជការ ក្នុងការប្រតិបត្តិ ពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃ។

ច- កៀរគររកថវិកាដើម្បីជួយដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស បង្កលក្ខណៈងាយស្រួលជួយដល់ទីភ្នាក់ងារ កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងផ្តល់យោបល់ដល់ការអនុវត្តន៍ការងារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងនិរន្តរភាព។

ឆ- ដឹកនាំសម្របសម្រួល និងផ្តល់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការដល់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍លើបញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

ជ- អនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ក្នុងតួនាទីជាប្រធានក្រុមកម្រងផ្អែកកិច្ចការការពារ និងសមាហរណកម្មនៃក្រុមការងារដឹកនាំប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស រត់ពន្ធមនុស្ស និងកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទលើស្ត្រី និងកុមារ ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលប្រគល់ជូន។

២- ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ មន្ត្រីរាជរដ្ឋាភិបាល បុគ្គលិកអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការផ្តល់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ :

ក- សហការជាមួយស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលជួយពិនិត្យឡើងវិញ ការរៀបចំ និងផ្សព្វផ្សាយគោលនយោបាយ ច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានផ្សេងៗទៀត ឱ្យស្របទៅតាមអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សដែលមានការពាក់ពន្ធ័ដល់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

ខ- អនុវត្តគោលនយោបាយ ច្បាប់ ឯកសារ និងលិខិតបទដ្ឋានផ្សេងៗទៀត ដើម្បីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ។

គ- ពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃសកម្មភាពការងារខ្លួនផ្ទាល់ ផ្តល់របាយការណ៍ ព្រមទាំងជួយសម្រួលដល់ការពិនិត្យ តាមដាន វាយតម្លៃ ដោយមន្ត្រីក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទាឱ្យសមស្របទៅតាមគោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា ។

ឃ- អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលត្រូវសុំការអនុញ្ញាត និងចុះកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយ ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ។

ង- កៀរគររកថវិកាឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ឧបត្ថម្ភមុខសញ្ញាជនរងគ្រោះ និងបែងចែកថវិកាឧបត្ថម្ភដល់កម្មវិធីនានា ឱ្យស្របទៅតាមគោលនយោបាយជាតិ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសទៅលើតួនាទីរបស់ មន្ត្រីរាជការ ក្នុងការពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃ។

ច- ជួយអភិវឌ្ឍ និងអនុវត្តដំណោះស្រាយប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដោយយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសទៅលើកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

ឆ- ចូលរួមចំណែកក្នុងការសម្របសម្រួលនានា ជាមួយបណ្តាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

៣- សហប្រតិបត្តិការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាជាមួយប្រទេសជិតខាង និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលលើកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

ក. សហប្រតិបត្តិការជាមួយប្រទេសជិតខាង

១. រៀបចំផែនការសកម្មភាពជាតិស្តីពីអំពើជួញដូរមនុស្ស ដើម្បីអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងរាល់ ២ឆ្នាំ ម្តង។

២. ផ្តួចផ្តើមគំនិត ក្នុងការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រ គោលការណ៍ បទប្បញ្ញត្តិចាំបាច់នានា ដើម្បីអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

៣. លើកឡើងនូវអនុសាសន៍សំដៅឱ្យមានការរីកចម្រើន តទៅទៀតនូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជួយគ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការជួញដូរបុរស ស្ត្រី និងកុមារ ។

- ពិនិត្យឡើងវិញ និងវាយតម្លៃនូវការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀង និងធ្វើរបាយការណ៍ជូនគណៈកម្មការរួមនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី កម្ពុជា និងវៀតណាម ទ្វេភាគី កម្ពុជា និង ថៃ និងបណ្តាប្រទេសហត្ថលេខីក្នុងកិច្ចប្រជុំប្រចាំរបស់ខ្លួន ដើម្បីដកបទពិសោធន៍សម្រាប់ឆ្នាំបន្តទៀត និងរាយការណ៍ជូនរាជរដ្ឋាភិបាល ។
- ជំរុញការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀងនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ដោយសហការជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងជំនួយពីអង្គការអន្តរជាតិនានា ដើម្បីបម្រើសកម្មភាពកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។
- ដោះស្រាយការខ្វែងមតិគ្នាលើការបកស្រាយ ឬ ការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងតាមរយៈការចរចា ។ ក្នុងករណីមិនអាចព្រមព្រៀងគ្នាតាមរយៈការចរចា ការខ្វែងមតិនេះ ត្រូវរាយការណ៍ជូនរដ្ឋាភិបាលនៃភាគីហត្ថលេខីដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហា។

ខ. សហប្រតិបត្តិការជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល (NGOs)

១. សហការសម្របសម្រួលជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អង្គការជាតិ អន្តរជាតិ ដើម្បីអនុវត្តគោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានជាតិ ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស។

២. សហការជាមួយអង្គការជាតិ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានា ក្នុងការទំនាក់ទំនងជាមួយអាជ្ញាធរដែនដី ក្នុងករណីអនុវត្តផែនការ កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស និងក្នុងបញ្ហាពាក់ព័ន្ធ ត្រូវសហការដោះស្រាយ ។

៣. សហការទំនាក់ទំនងជាមួយអង្គការជាតិ អន្តរជាតិ ក្នុងកិច្ចដំណើរការគ្រប់គ្រងករណី ។

៤. ធ្វើការសហការ ដើម្បីទប់ស្កាត់ការធ្វើចំណាកស្រុកគ្មានសុវត្ថិភាព ។

៥. ពង្រឹង និងពង្រីកកិច្ចសហការរវាង អង្គការជាតិ អន្តរជាតិ ផ្សព្វផ្សាយអំពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។ TH

រដ្ឋមន្ត្រី

អ៊ិត សំហេង

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

៣ ❊ ៤

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

លេខ ៨៥៧ ស.អ.យ.

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ០៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩

ប្រកាស

ស្តីពីបទដ្ឋានអប្បបរមាសម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១០៥/០០១ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៥ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០២០៨/០០៥ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៨ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៥៥ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៥ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- បានឃើញសេចក្តីណែនាំលេខ ០០៩ ស.អ.យ ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៧ របស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ស្តីពីការងារសមាហរណកម្ម និងតាមដានក្រុមជនរងគ្រោះដែលស្នាក់នៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលរបស់រដ្ឋ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល
- បានឃើញប្រកាសលេខ ៨៥២ ស.អ.យ.ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៩ របស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ស្តីពីការដាក់ឱ្យអនុវត្តគោលនយោបាយស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

ស ម្រេ ច

ជំពូកទី ១

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

ប្រការ ១.–

ប្រកាសនេះមានគោលបំណងកំណត់ និងដាក់ឱ្យអនុវត្តបទដ្ឋានអប្បបរមា សម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ដែលឧបត្ថម្ភដោយស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ អន្តរជាតិ និងសប្បុរសជននៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ប្រការ ២.–

បទដ្ឋានអប្បបរមាសម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ប្រកាន់យកយុទ្ធសាស្ត្រការពារផលប្រយោជន៍ជនរងគ្រោះជាចម្បង និងឈរលើមូលដ្ឋានសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះ ដោយផ្តោតសំខាន់ទៅលើតម្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះ ក្នុងដំណើរការជួយឧបត្ថម្ភជាទូទៅ ។ បទដ្ឋាននេះផ្អែកលើដំណាក់កាលនានានៅក្នុងដំណើរការគ្រប់គ្រងករណី ។

បទដ្ឋានអប្បបរមានេះអនុវត្តចំពោះមនុស្សទាំងអស់ ដែលផ្តល់ជំនួយជូនដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ក្នុងនោះរាប់បញ្ចូលទាំងមន្ត្រីសង្គមកិច្ច មន្ត្រីពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ សេវាផ្សេងៗ និងអ្នកផ្តល់សេវាជាតិ និងអន្តរជាតិទាំងអស់ដែលធ្វើការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។

ប្រការ ៣.–

បទដ្ឋានអប្បបរមាសម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ដែលដាក់ឱ្យអនុវត្តក្នុងប្រកាស នេះអនុវត្តតាមស្ថានភាពដូចខាងក្រោម :

១- នៅមណ្ឌលសំចតរយៈពេលខ្លី

កិច្ចការពារនៅតាមមណ្ឌលសំចតរយៈពេលខ្លី គឺជាការគាំទ្រ និងការពារថែទាំល្អិតល្អន់ កំណត់ឱ្យបាននូវតម្រូវការបន្ទាន់របស់ជនរងគ្រោះ និងផ្តល់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងទៅរកសេវាខាងក្រៅ ។

២- នៅមណ្ឌលរយៈពេលយូរ

កិច្ចការពារនៅមណ្ឌលរយៈពេលយូរ គឺជាកន្លែងផ្តល់សេវាសុខភាព កិច្ចការពារផ្លូវច្បាប់ ការអប់រំចំណេះទូទៅ ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ការពិគ្រោះយោបល់ និងជំនាញបំណិនជីវិតដែលសមស្របដល់ជនរងគ្រោះ។

៣- តាមសហគមន៍

កិច្ចការពារនៅតាមសហគមន៍ គឺជាកិច្ចការពារនៅតាមវត្តអារាមព្រះពុទ្ធសាសនា ទីកន្លែងសាសនានានា ជាមួយក្រុមគ្រួសារបង្កើត និងសាច់ញាតិជនរងគ្រោះ។

ប្រការ ៤.–

- ជនរងគ្រោះ គឺជាបុគ្គលទាំងឡាយណាដែលទទួលរងការបំពាន ការកេងប្រវ័ញ្ចន៍ដោយបុគ្គលម្នាក់ទៀត ឬដោយក្រុមមនុស្សដោយផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោល សម្រាប់គោលដៅជួញដូរមនុស្ស

- អំពើជួញដូរមនុស្ស គឺជាការជ្រើសរើស ការដឹកជញ្ជូន ការផ្ទេរ ការទទួលមនុស្សដោយប្រើមធ្យោបាយគំរាមកំហែង ការប្រើកម្លាំង ឬទ្រង់ទ្រាយផ្សេងៗនៃការចាប់បង្ខំ ការចាប់ពង្រត់ ការបន្លំ ការបោកប្រាស់ ការប្រើអំណាច ឬជាការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្នុងសភាពងាយរងគ្រោះ ការផ្តល់ឱ្យ ការទទួលបង់ប្រាក់ ឬផលប្រយោជន៍ ដើម្បីទទួលបានការព្រមព្រៀងរបស់មនុស្សម្នាក់ដើម្បីត្រួតត្រាលើមនុស្សម្នាក់ទៀត ក្នុងគោលបំណងកេងប្រវ័ញ្ច

- សិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស គឺជាសិទ្ធិដែលជនរងគ្រោះគ្រប់រូប អាចទទួលបានដោយមិនចាំបាច់ស្វែងរក និងមិនអាចទិញដូរបានឡើយ ។ សិទ្ធិនេះ មានចែងនៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសសាកល ស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិនៅថ្ងៃទី ១០ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៤៨ ។

ប្រការ ៥.–

អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ អន្តរជាតិនានា ដែលកំពុងអនុវត្តកម្មវិធី ឬឧបត្ថម្ភគាំទ្រកម្មវិធី និងផ្តល់សេវាកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស នៅគ្រប់ទីកន្លែងនានាក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវចុះអនុស្សារណៈ ជាមួយក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ។

ជំពូកទី ២

សិទ្ធិ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា សម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

ប្រការ ៦.–

ស្ថាប័នរដ្ឋ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ អន្តរជាតិ និងសប្បុរសជន ត្រូវគោរពតាមលក្ខខណ្ឌស្តីពីសិទ្ធិជនរងគ្រោះ ដូចខាងក្រោម :

១- សិទ្ធិទទួលបានសុវត្ថិភាព និងកិច្ចការពារ

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវធានាការពារមិនឱ្យអ្នកជួញដូរ និងកេងប្រវ័ញ្ច ជួបជាមួយជនរងគ្រោះដែលបានសង្គ្រោះ ខណៈពេលដែលជនរងគ្រោះស្ថិតក្រោមការថែទាំរបស់ខ្លួន

- មន្ត្រីពង្រឹងការអនុវត្តន៍ច្បាប់ត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់ ដើម្បីការពារជនរងគ្រោះដែលស្ថិតនៅក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនដោយឆ្លើយតបទៅនឹងព័ត៌មានឱ្យបានទាន់ពេលវេលា និងសមស្រប

- បរិវេណខាងក្រៅទីកន្លែងរបស់អង្គការ ដែលធ្វើការជាមួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវចាត់វិធានការសមស្រប ដើម្បីធានាឱ្យជនរងគ្រោះមានសុវត្ថិភាព និងសន្តិសុខល្អ ហើយអ្នកក្រៅមិនអាចចេញចូលបានដោយគ្មានការអនុញ្ញាត

- បរិវេណខាងក្នុងរបស់អង្គការដែលធ្វើការជាមួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវចាត់វិធានការសមស្រប ដើម្បីធានារក្សាបាននូវបរិដ្ឋានកម្រិតខ្ពស់ និងធានាសុវត្ថិភាព សុខភាពជនរងគ្រោះដែលរស់នៅក្នុងបរិវេណនោះ

- អង្គការដែលផ្តល់សេវា ត្រូវរៀបចំបុគ្គលិកឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ដើម្បីផ្តល់សេវាដែលសមស្របតាមគោលការណ៍យេនឌ័រ ដល់ជនរងគ្រោះ

- អង្គការដែលផ្តល់សេវា ត្រូវចាត់វិធានការឱ្យបានហ្មឺងម៉ាត់ចំពោះភ្ញៀវ ឬអ្នកមកសួរសុខទុក្ខជនរងគ្រោះ គឺចាំបាច់ត្រូវបានវាយតម្លៃឱ្យបានហ្មត់ចត់មុនអនុញ្ញាតឱ្យជួបជនរងគ្រោះ និងត្រូវបានផ្តល់ព័ត៌មានឱ្យដឹងអំពីគោលនយោបាយ ដើម្បីការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ

- ការវាយតម្លៃស្ថានភាពរាងកាយ ផ្លូវចិត្ត និងអារម្មណ៍របស់ជនរងគ្រោះ ត្រូវធ្វើឡើងជាទៀងទាត់ដើម្បីធានាសុខុមាលភាព និងសុវត្ថិភាពផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្តរបស់ជនរងគ្រោះ

- ការវាយតម្លៃទូលំទូលាយអំពីភាពប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់ និងសន្តិសុខ ត្រូវធ្វើឡើងដោយសហការជាមួយគ្រួសារ សហគមន៍ និងភាគីដែលពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត នៅមុនពេលធ្វើសមាហរណកម្មដោយកត់សម្គាល់ថាជនរងគ្រោះអាចនឹងត្រូវសមាហរណកម្មទៅក្នុងគ្រួសារ និងសហគមន៍ដើមវិញក៏បាន ឬ ក្រៅពីគ្រួសារ និងសហគមន៍ដើមក៏បាន

- ការវាយតម្លៃទូទៅ អំពីបញ្ហាដែលអាចកើតមានឡើងក្នុងបរិវេណមណ្ឌល ត្រូវរៀបចំធ្វើឡើងជាប្រចាំឆ្នាំ

- ដំណើរការជ្រើសរើសបុគ្គលិក ត្រូវមានការរៀបចំធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណលម្អិត អំពីភាពសមស្របដែលរួមមាន ការពិនិត្យមើលឯកសារថ្កោលទោសសម្រាប់បុគ្គលិកទាំងអស់ ដែលត្រូវធ្វើការទំនាក់ទំនងការងារជាមួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

- កន្លែងដែលផ្តល់ការថែទាំដល់ជនរងគ្រោះត្រូវមានពិធីការល្អ និងវិធានការឿនរហ័ស និងអនុវត្តមានប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់ពេលដែលជនរងគ្រោះបាត់ខ្លួន ឬ ចាកចេញពីកន្លែងដោយមិនបានប្រាប់ដំណឹងដល់បុគ្គលិក ។

២- សិទ្ធិទទួលបានអត្តសញ្ញាណបុគ្គល

- មនុស្សម្នាក់ជាសំខាន់បំផុត ត្រូវទទួលបានការទទួលស្គាល់ថាជាបុគ្គលធម្មតា ឬ សាមញ្ញម្នាក់នៅមុនពេលទទួលស្គាល់ថា ជាជនរងគ្រោះ

- ជំនឿ តម្លៃ ឥរិយាបថ អត្តសញ្ញាណ និងបទពិសោធន៍ជាលក្ខណៈបុគ្គលរបស់ជនរងគ្រោះ ត្រូវតែទទួលបានការគិតគូរពិចារណា និងការគោរព

- ទស្សនៈជាលក្ខណៈបុគ្គលឯកជនរបស់ជនរងគ្រោះ ការបកស្រាយអំពីការរងទុក្ខអំពើជួញដូរ និងវិធីដែលត្រូវជ្រើសរើស យកការស្តារនីតិសម្បទាដែលជនរងគ្រោះយល់ថាល្អបំផុតនោះ ត្រូវគាំទ្រទស្សនៈ និងគោរពជំហររបស់ជនរងគ្រោះ ។

៣- សិទ្ធិទទួលបានឯកជនភាព និងការរក្សាការសម្ងាត់

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវយល់ពីភាពខុសគ្នា រវាងព័ត៌មានឯកជន ព័ត៌មានសម្ងាត់ និងព័ត៌មានទូទៅ

- មិនត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានសម្ងាត់របស់ជនរងគ្រោះ ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីជនរងគ្រោះឡើយ ។ ក្នុងករណីចាំបាច់ដែលត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានទៅអ្នកណាម្នាក់ ឬអង្គការណាមួយ ត្រូវជូនដំណឹងឱ្យជនរងគ្រោះបានដឹងអំពីអ្នកដែលនឹងទទួលព័ត៌មាន និងមូលហេតុនៃការផ្តល់ព័ត៌មានឱ្យបានជាក់លាក់

- ត្រូវមានការយល់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ រវាងបុគ្គលិកដែលធ្វើការលើករណីជនរងគ្រោះ និងអ្នកផ្តល់សេវាផ្សេងទៀត អំពីព័ត៌មានដែលសមស្របនិងចាំបាច់ ដើម្បីធ្វើការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានគ្នាសម្រាប់ការផ្តល់សេវា

- ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ ផ្នែកច្បាប់ និងព័ត៌មានផ្សេងទៀតដែលទាក់ទងនឹងករណីព្រមទាំងសំណុំឯកសាររបស់ជនរងគ្រោះ ត្រូវរក្សាទុកនៅក្នុងកន្លែងមួយដែលមានសុវត្ថិភាព និងសន្តិសុខ

- មានតែមន្ត្រី/បុគ្គលិកដែលទទួលបានការអនុញ្ញាត ហើយដែលត្រូវការព័ត៌មាន ដើម្បីអនុវត្តតួនាទី ភារកិច្ចក្នុងការជួយគាំទ្រដល់ជនរងគ្រោះប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចមើលសំណុំឯកសាររបស់ជនរងគ្រោះបាន

- អត្តសញ្ញាណរបស់ជនរងគ្រោះ ត្រូវបានការពារពីការចុះផ្សាយដោយប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៤៩ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ ។

៤- សិទ្ធិទទួលបានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ

- រាល់ការប្រព្រឹត្តទៅលើជនរងគ្រោះ ក្នុងដំណើរការផ្តល់ជំនួយឧបត្ថម្ភតាំងពីដើមរហូតដល់ចប់ត្រូវតែមានការគោរព និងទទួលស្គាល់ថា ជាបុគ្គលដែលបានឆ្លងកាត់នូវកាលៈទេសៈដ៏លំបាកមួយ ឬ កាលៈទេសៈលំបាកបន្តបន្ទាប់ជាច្រើន

- ទង្វើរើសអើង និង/ឬមាក់ងាយណាមួយចំពោះភេទ អាយុ ជាតិសាសន៍ ដើមកំណើត សាសនា សញ្ជាតិ ជម្រើសទំនោរចិត្តផ្លូវភេទ ពិការភាព ឬ បទពិសោធន៍ពីអតីតកាលទៅលើជនរងគ្រោះត្រូវបានហាមឃាត់ដាច់ខាត ។

៥- សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន

- ត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានដល់ជនរងគ្រោះទាំងអស់ឱ្យបានដឹងអំពីសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះ នៅក្នុងដំណើរការផ្តល់ជំនួយដល់ជនរងគ្រោះ

- អ្នកដែលធ្វើការ និងប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយជនរងគ្រោះ ត្រូវពន្យល់ប្រាប់ពីតួនាទី ភារកិច្ចរបស់ខ្លួនដល់ជនរងគ្រោះ

- ត្រូវពន្យល់ប្រាប់ជនរងគ្រោះ ពីសកម្មភាពនានាដែលជនរងគ្រោះចូលរួម ឬ ត្រូវបានអញ្ជើញចូលរួមផងដែរ

- ជនរងគ្រោះមានសិទ្ធិទទួល និងប្រើប្រាស់ព័ត៌មាន និងទទួលបានការពន្យល់អំពីឯកសារទាក់ទងនឹងផ្នែកសុខភាព វេជ្ជសាស្ត្រ ច្បាប់ និងគ្រប់ករណីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងជនរងគ្រោះ

- ត្រូវផ្តល់អ្នកបកប្រែឱ្យជនរងគ្រោះដែលមិនចេះនិយាយ និង/ឬអានភាសាខ្មែរ ដើម្បីពួកគេអាចយល់អំពីព័ត៌មានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងនិយាយផ្ទាល់មាត់ ។ ក្នុងករណីជនរងគ្រោះជាជនពិការ គ ថ្លង់ ត្រូវរកអ្នកចេះប្រើភាសាសញ្ញា ដើម្បីធ្វើការជាមួយជនរងគ្រោះ

- សម្រាប់កុមាររងគ្រោះ អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវធ្វើការសម្រេចចិត្តទាក់ទិនទៅនឹងចំនួនព័ត៌មានដែលត្រូវផ្តល់ឱ្យ និងលក្ខណៈសមស្របដែលគិតដល់ឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារ ដោយយោងទៅតាមអាយុ និងកម្រិតរងគ្រោះដែលកុមារបានទទួល ។

៦- សិទ្ធិទទួលបានសេវា

- ជនរងគ្រោះទាំងអស់មានសិទ្ធិទទួលបានសេវានានា ដូចជាសេវាផ្នែកចិត្តសាស្ត្រ ផ្នែកច្បាប់ វេជ្ជសាស្ត្រ សាសនា សេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ នៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃដំណើរការផ្តល់ជំនួយដល់ជនរងគ្រោះ

- ស្ថាប័នរដ្ឋ សង្គមស៊ីវិល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ត្រូវសហការដើម្បីជួយជនរងគ្រោះឱ្យទទួលបានសេវាដែលមុខសញ្ញារងគ្រោះត្រូវការ

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយជនរងគ្រោះ នៅក្នុងដំណើរការគ្រប់គ្រងករណី ដើម្បីធានាដោះស្រាយ រវាងតម្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះនិងការផ្តល់សេវាឱ្យបានស៊ីសង្វាក់គ្នា និងសមស្រប ។

៧- សិទ្ធិទទួលបានយុត្តិធម៌

- ត្រូវពន្យល់អំពីនីតិវិធីដោះស្រាយឱ្យមានភាពយុត្តិធម៌ដល់ជនរងគ្រោះ ក្នុងលក្ខណៈមួយដែលងាយស្រួលយល់

- ត្រូវផ្តល់ជំនួយផ្នែកច្បាប់ដោយឥតគិតថ្លៃ ដល់ជនរងគ្រោះតាមភាពចាំបាច់របស់ជនរងគ្រោះ

- ត្រូវផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដើម្បីឱ្យជនរងគ្រោះមានជម្រើសសម្រេច ថាតើគេចង់ដោះស្រាយតាមប្រព័ន្ធតុលាការដែរ ឬ ទេ

- ជនរងគ្រោះត្រូវទទួលបានឱកាសចូលរួម និងស្តាប់ការជំនុំជំរះរបស់តុលាការ និងធ្វើការសម្រេចចិត្ត ប្តឹង ឬ មិនប្តឹងឧទ្ធរណ៍

- កុមាររងគ្រោះត្រូវមានមេធាវីការពារក្តីជាការចាំបាច់ ដែលត្រូវបានចាត់តាំងឱ្យមានវត្តមានក្នុងបញ្ហាទាំងឡាយដែលទាក់ទងនឹងច្បាប់ ដើម្បីធានាឧត្តមប្រយោជន៍កុមារ ។

៨- សិទ្ធិទទួលបានប្រក្រតីភាព

- ត្រូវពង្រឹងលទ្ធភាពរបស់ជនរងគ្រោះ ដើម្បីធ្វើសមាហរណកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពទៅក្នុងសង្គម និងគ្រួសារវិញ ដោយផ្តល់ឱ្យពួកគេនូវសេវា និងការថែទាំ ដែលចាំបាច់នានាក្នុងអំឡុងពេលដំណើរការជួយដល់ជនរងគ្រោះ

- អ្នកដែលធ្វើការជាមួយជនរងគ្រោះ ត្រូវកាត់បន្ថយឱ្យបាននូវភាពអាម៉ាស់ ការលម្មៀង ទាក់ទិននិន្នាការ វប្បធម៌ និងការរើសអើង ដែលជនរងគ្រោះអាចនឹងជួបប្រទះ

- អ្នកធ្វើការជាមួយជនរងគ្រោះ មិនត្រូវបង្ហាញអាកប្បកិរិយារើសអើង ស្អប់ខ្ពើម ចំពោះជនរងគ្រោះឡើយ

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវផ្តល់ជំនួយ និងចាត់វិធានការជាក់ស្តែង ដើម្បីជួយដល់ជនរងគ្រោះក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងសហគមន៍តាមការជ្រើសរើសរបស់សាមីខ្លួន

- ប្រសិនបើពុំមានអ្វីប៉ះពាល់ដល់សុវត្ថិភាពទេ ជនរងគ្រោះត្រូវតែទទួលបានឱកាសទំនាក់ទំនងជាមួយក្រុមគ្រួសារសាច់ញាតិ ក្នុងអំឡុងពេលដែលពួកគេស្ថិតក្រោមដំណើរការស្តារ ។

៩- សិទ្ធិចូលរួម

- ត្រូវពង្រឹងលទ្ធភាពដល់ជនរងគ្រោះ ដើម្បីពួកគេអាចក្លាយជាអ្នកចូលរួមយ៉ាងសកម្ម នៅក្នុងគ្រប់ទិដ្ឋភាព នៃដំណើរការផ្តល់ជំនួយដល់ជនរងគ្រោះ

- ត្រូវជូនដំណឹងឱ្យជនរងគ្រោះ បានដឹងជាមុនគ្រប់ទិដ្ឋភាព និងបញ្ហាទាំងអស់ដែលទាក់ទងទៅនឹងករណីរបស់ជនរងគ្រោះ ក្នុងគោលបំណងឱ្យជនរងគ្រោះមានលទ្ធភាពយកបញ្ហាទាំងឡាយទៅពិចារណាក្នុងដំណាក់កាលផ្សេងៗ នៃដំណើរការជួយជនរងគ្រោះ

- ត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយជនរងគ្រោះឱ្យបានច្បាស់លាស់ក្នុងការកំណត់លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ សម្រាប់ការចូលរួមរបស់ពួកគេ ជៀសវាងការគាបសង្កត់ គំរាមកំហែង ឬទទួលរងការជះឥទ្ធិពលមិនល្អពីអ្នកដទៃ

- ជនរងគ្រោះដែលជាអនីតិជន មានសិទ្ធិចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការធ្វើផែនការសម្រាប់អនាគត និងសម្ដែងទស្សនៈផ្ទាល់ខ្លួនដែលសមស្រប ហើយអាចសម្រេចបានជោគជ័យសម្រាប់អនាគត ព្រមទាំងស្របតាមអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ និងកិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងៗ ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខា និងផ្ដល់សច្ចាប័ន។

១០- សិទ្ធិសម្រេចចិត្ត

- ត្រូវផ្ដល់ការលើកទឹកចិត្ត និងគាំទ្រដល់ជនរងគ្រោះដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្តឱ្យបានត្រឹមត្រូវ

- ជនរងគ្រោះ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបាននូវរយៈពេលគិតគូរពិចារណាសមស្រប មុនពេលធ្វើការសម្រេចចិត្ត និងមិនត្រូវមានជនណាម្នាក់ស្នើសុំ ឬបង្ខំឱ្យធ្វើការសម្រេចចិត្តដោយប្រញាប់ប្រញាល់ឡើយ

- ក្នុងករណីការសម្រេចចិត្តរបស់ជនរងគ្រោះ មិនអាចអនុវត្តទៅបាន អ្នកផ្ដល់សេវា ឬអ្នកពិគ្រោះយោបល់ត្រូវជួយជនរងគ្រោះក្នុងការកំណត់រកដំណោះស្រាយផ្សេងជំនួសវិញឱ្យបានសមស្រប

- សម្រាប់ជនរងគ្រោះជាមនុស្សពេញវ័យ ការសម្រេចចិត្តអាចធ្វើជំនួសបានលុះត្រាតែជនរងគ្រោះគ្មានលទ្ធភាពធ្វើការសម្រេចចិត្តដោយខ្លួនឯង ដោយសារការរងគ្រោះផ្នែករាងកាយ និង/ឬស្មារតី ឬ អសមត្ថភាពផ្នែកប្រាជ្ញា។ ក្នុងករណីចាំបាច់ត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយក្រុមគ្រួសារ សាច់ញាតិ អំពីការសម្រេចចិត្តរបស់ជនរងគ្រោះ

- ជនរងគ្រោះជាកុមារ ត្រូវមានសិទ្ធិចូលរួមនៅក្នុងការធ្វើសេចក្ដីសម្រេចចិត្ត ហើយត្រូវអនុវត្តសេចក្ដីសម្រេចចិត្តរបស់កុមារទៅតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើទៅបាន ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និងសុខុមាលភាពរបស់កុមារ

- ក្នុងករណីដែលមិនអាចធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយកុមាររងគ្រោះបាន អ្នកផ្ដល់សេវា ឬអ្នកពិគ្រោះយោបល់ ត្រូវពន្យល់បញ្ជាក់ពីមូលហេតុនៃការធ្វើសេចក្ដីសម្រេចចិត្តទាំងនោះ និងអំពីសារប្រយោជន៍អ្វីខ្លះ ដែលកុមាររងគ្រោះបានទទួល ។

១១- សិទ្ធិទទួលបានសេរីភាពបម្លាស់ទី

- ជនរងគ្រោះជាជនបរទេសគ្រប់រូប មានសិទ្ធិទទួលបានការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ដោយឆាប់រហ័ស និងមានលក្ខណៈមនុស្សធម៌ ទៅកាន់ប្រទេសកំណើតរបស់ខ្លួនវិញ

- ស្ថិតនៅក្នុងប្រទេសកំណើត ជនរងគ្រោះមានសិទ្ធិទទួលបានការធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងសហគមន៍ដែលខ្លួនជ្រើសរើស និងធ្វើការបម្លាស់ទីពីសហគមន៍មួយទៅសហគមន៍មួយទៀត តាមបំណងប្រាថ្នារបស់ខ្លួនផ្ទាល់

- ជនរងគ្រោះជាមនុស្សពេញវ័យដែលគ្មានទោស មានសិទ្ធិចាកចេញពីស្ថាប័នដែលមានសមត្ថកិច្ចអនុវត្តន៍ច្បាប់ ឬអ្នកផ្ដល់សេវា ក្រោយពេលបានផ្ដល់ព័ត៌មានដល់អាជ្ញាធរ ឬស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចរួច ។ គ្មានជនណាម្នាក់មានសិទ្ធិ ឃាត់ខ្លួនជនរងគ្រោះទុកផ្ទុយនឹងឆន្ទៈរបស់ពួកគេឡើយ

- មណ្ឌលអាចរក្សាទុកកុមាររងគ្រោះផ្ទុយពីឆន្ទៈរបស់សាមីខ្លួនបាន ក្នុងករណីដើម្បីធានាសុវត្ថិភាព និងដើម្បីការពារឧត្តមប្រយោជន៍កុមារ ។ តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយសម្រាប់កុមាររងគ្រោះ ត្រូវមានវិធានការនានាក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណគ្រួសារឱ្យបានរហ័ស ហើយត្រូវសមាហរណកម្មកុមារជូនក្រុមគ្រួសារគេវិញ ក្នុងករណីពិនិត្យឃើញថាកុមារមានសុវត្ថិភាពបរិបូរណ៍

- ក្នុងករណីជនរងគ្រោះមិនចង់ដឹងពីអាយុពិតប្រាកដ ប៉ុន្តែសង្ស័យថាជាកុមារ ត្រូវចាត់ទុកជនរងគ្រោះនោះជាកុមារ ហើយសេរីភាពបម្លាស់ទីត្រូវកំណត់ក្នុងលក្ខណៈជាកុមារ ។

ជារួមអាទិភាពនៃសេរីភាព ធ្វើការបម្លាស់ទី ត្រូវឈរលើគោលការណ៍កំណត់អាយុពិតប្រាកដរបស់ជនរងគ្រោះ ។

ប្រការ ៧.–

ដំណើរការគ្រប់គ្រងករណី ចាប់ផ្តើមឡើងនៅពេលដែលជនរងគ្រោះ ឬ ជនដែលសង្ស័យថាអាចរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ បន្តរហូតដល់បិទករណី ។ ដំណើរការគ្រប់គ្រងករណីផ្តល់នូវលក្ខខណ្ឌសំខាន់ចាំបាច់សម្រាប់អ្នកផ្តល់សេវាធ្វើផែនការសកម្មភាពដើម្បីពង្រីក ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពជួយជនរងគ្រោះ ។ ដំណាក់កាលក្នុងដំណើរការគ្រប់គ្រងករណី មិនចាំបាច់ធ្វើតាមលំដាប់លំដោយដែលបានកំណត់ក្នុងផែនការនោះទេ ត្រូវធ្វើតាមសភាពការណ៍ ជាក់ស្តែង គឺអនុវត្តដំណើរការតាមជំហាននីមួយៗ និងអាចគួបផ្សំជំហានជាច្រើនក្នុងពេលតែមួយ ។ ដំណាក់កាលក្នុង ដំណើរការគ្រប់គ្រងករណីរួមមាន : ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ អន្តរាគមន៍វិបត្តិ ការបញ្ជូន ការទទួល ផែនការករណី ការប៉ាន់ប្រមាណ ការស្តារទៅកាន់ភាពប្រក្រតី សមាហរណកម្ម ការតាមដាន និងបិទករណី ។ នៅក្នុងដំណើរការនៃការគ្រប់គ្រងករណីតាំងពីដើមរហូតដល់បញ្ចប់ សិទ្ធិជាមូលដ្ឋានទាំងអស់របស់ជនរងគ្រោះ ដែលមានចែងក្នុងជំពូកទី២ នៃបទដ្ឋានអប្បបរមានេះ សម្រាប់អ្នកផ្តល់សេវាទាំងអស់ត្រូវអនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

ដំណើរការគ្រប់គ្រងករណីរួមមាន :

១- ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ

- ការសម្ភាសន៍ជនរងគ្រោះត្រូវរៀបចំធ្វើនៅកន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាព

- អ្នកផ្តល់សេវាមិនត្រូវឱ្យជនរងគ្រោះ និងជនសង្ស័យ ឬ ជនល្មើស មានការជួបប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយផ្ទាល់ឡើយ

- ក្នុងករណីមានមន្ទិលសង្ស័យថាជនណាម្នាក់ជាជនរងគ្រោះពិត ឬ មិនពិតនោះ ត្រូវចាត់ទុកជននោះជាជនរងគ្រោះ ហើយត្រូវផ្តល់ការគាំទ្រនិងជួយសេវាសមស្រប រហូតដល់ពេលមានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់បញ្ជាក់ថាជននោះមិនមែនជាជនរងគ្រោះ

ជនរងគ្រោះដែលមិនទាន់ដឹងអាយុពិតប្រាកដ ប៉ុន្តែសង្ស័យថាជាកុមារ ត្រូវចាត់ទុកជនរងគ្រោះនោះជាកុមារ ហើយដំណើរការកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងការសម្ភាសន៍ ត្រូវអនុវត្តតាម (អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ) និងត្រូវ

ធ្វើឱ្យបានរហ័សនូវដំណើរការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ និងចាត់អាទិភាពលើការកំណត់អាយុ ដើម្បីស្វែងរកសេវាសម្រាប់ ផ្តល់ជូនជនរងគ្រោះឱ្យមាន លក្ខណៈសមស្រប

- អ្នកសម្ភាសន៍ត្រូវប្រើវិធីសាស្ត្រផ្តោតសំខាន់ទៅលើកិច្ចការការពារប្រយោជន៍ជនរងគ្រោះ ដោយគិតគូរដល់ផលប៉ះពាល់ផ្លូវចិត្ត ដែលជនរងគ្រោះធ្លាប់បានទទួលរងគ្រោះ និងជៀសវាងការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តសាជាថ្មីម្តងទៀតដល់ជនរងគ្រោះ

- កិច្ចសម្ភាសន៍កំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ មិនត្រូវចាប់ផ្តើមធ្វើទៅពេលសេវាស្តារ ផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ និងផ្នែកចិត្តសាស្ត្រសំខាន់ៗមិនទាន់បានផ្តល់ឱ្យជនរងគ្រោះនោះឡើយ

- កិច្ចសម្ភាសន៍កំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ ត្រូវខិតខំសម្ភាសន៍ក្នុងរយៈពេលខ្លី គឺត្រូវសួរតែព័ត៌មានសំខាន់ៗដូចជា ឈ្មោះ អាយុ អាសយដ្ឋាន ឬ ទីកន្លែងកំណើត ការគំរាមកំហែងចំពោះសុវត្ថិភាព និងសេចក្តីត្រូវការបន្ទាន់ៗរបស់ជនរងគ្រោះ

- ត្រូវមានមនុស្សម្នាក់ជាជំនួយការដល់ជនរងគ្រោះ ក្នុងដំណើរការកំណត់អត្តសញ្ញាណ តាំងពីដើមរហូតដល់បញ្ចប់ ។

២- អន្តរាគមន៍វិបត្តិ

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវស្វែងយល់ឱ្យបានច្បាស់ពីលក្ខណៈសម្បត្តិ និងបញ្ហាទូទៅរបស់ជនរងគ្រោះ ពិសេសដំណាក់កាលធ្លាក់ខ្លួនមានវិបត្តិ ដើម្បីស្វែងរកចំណុចជាក់លាក់ដែលជនរងគ្រោះបានទទួលរងនូវវិបត្តិទាំងនោះ និងត្រូវដឹងច្បាស់លាស់ថា ជនរងគ្រោះត្រូវការអន្តរាគមន៍បែបណាដែលសមស្របសម្រាប់ប្រភេទជនរងគ្រោះនីមួយៗ

- តម្រូវការអន្តរាគមន៍វិបត្តិ ត្រូវកំណត់ដោយផ្អែកលើសេចក្តីត្រូវការចាំបាច់សំខាន់ៗរបស់ជនរងគ្រោះ

- នៅមុនពេលអនុវត្តអន្តរាគមន៍វិបត្តិ ការប៉ាន់ប្រមាណគ្រោះថ្នាក់ដែលមានចែងក្នុងចំណុចទី ៦នៃដំណើរការគ្រប់គ្រងករណីត្រូវអនុវត្តឱ្យបានល្អ ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពគ្រោះថ្នាក់ដល់ជនរងគ្រោះ និងឧបសគ្គចំពោះអ្នកផ្តល់សេវា

- ក្នុងករណីអ្នកផ្តល់សេវាមានលទ្ធភាពអាចទាក់ទងជនរងគ្រោះបានមុនពេលអនុវត្តអន្តរាគមន៍វិបត្តិ ត្រូវទាក់ទងដើម្បីត្រៀមលក្ខណៈអនុវត្តជំហានបន្ទាប់ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់

- នៅមុនពេលធ្វើអន្តរាគមន៍ចំពោះជនរងគ្រោះ ត្រូវរៀបចំសេវានានា និងសម្ភារៈផ្គត់ផ្គង់ផ្សេងៗដែលជនរងគ្រោះត្រូវការមុន និងក្រោយពេលអន្តរាគមន៍វិបត្តិ

- អន្តរាគមន៍វិបត្តិ ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងលក្ខណៈមួយដែលមានសុវត្ថិភាព និងសន្តិសុខ ដើម្បីកាត់បន្ថយការប៉ះទង្គិចផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្តរបស់ជនរងគ្រោះ និងអ្នកដទៃទៀតដែលពាក់ព័ន្ធ

- ក្នុងអំឡុងពេលអន្តរាគមន៍វិបត្តិ ត្រូវបំបែកជនរងគ្រោះចេញពីជនសង្ស័យ ហើយត្រូវមានវិធានការរារាំងមិនឱ្យមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងរវាងជនរងគ្រោះ និងជនសង្ស័យ

- មនុស្សដែលប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយជនរងគ្រោះក្នុងពេល និងក្រោយពេលអន្តរាគមន៍វិបត្តិ ត្រូវធានាការពារទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជនរងគ្រោះមិនឱ្យបាត់បង់

- កិច្ចអន្តរាគមន៍វិបត្តិ ចាំបាច់ត្រូវមានមន្ត្រី បុគ្គលិកដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការអនុវត្តនីតិវិធីនៃការករណី ពិសេសត្រូវសហការរួមជាមួយ : មន្ត្រីនគរបាល មន្ត្រីសង្គមកិច្ច អ្នកផ្ដល់សេវារបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អ្នកផ្ដល់សេវាឯកជន និងមន្ត្រីស្ថានទូត និង/ឬមន្ត្រីផ្នែកអន្តោប្រវេសន៍ " ក្នុងករណីជនរងគ្រោះជាជនបរទេស " ។

៣- ការបញ្ជូន

- ការបញ្ជូនត្រូវផ្អែកលើការសម្រេចចិត្តរបស់ជនរងគ្រោះ ហើយត្រូវធ្វើនៅពេលណាមួយ ក្នុងដំណាក់កាលនានានៃដំណើរការជួយជនរងគ្រោះតាមសំណូមពររបស់សាមីខ្លួន

- អ្នកផ្ដល់សេវាត្រូវមាន បញ្ជីឈ្មោះ ទីកន្លែង និងដៃគូដែលអាចរកសេវាបញ្ជូនជនរងគ្រោះដោយសុវត្ថិភាព បញ្ជីនេះត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពឱ្យបានទៀងទាត់ និងហ្មត់ចត់

- នៅក្នុងអំឡុងពេលបញ្ជូន អ្នកផ្ដល់ និងអ្នកទទួលត្រូវសហការជាមួយគ្នា ដោយត្រូវចាត់ទុកសេចក្ដីត្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះ ជាអាទិភាព

- នៅពេលបញ្ជូនជនរងគ្រោះ អ្នកបញ្ជូនត្រូវផ្ដល់ព័ត៌មានទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធករណីរបស់ជនរងគ្រោះដល់អ្នកផ្ដល់សេវា

- ការមិនពេញចិត្ត និងការរើសអើងគ្រប់ប្រភេទចំពោះជនរងគ្រោះ មិនអាចយកធ្វើជាហេតុផលសម្រាប់ការបញ្ជូន ឬ បដិសេធការបញ្ជូនជនរងគ្រោះទៅរកសេវា ឬ ជំនួយផ្សេងៗបានឡើយ

- អ្នកផ្ដល់សេវាត្រូវទទួលស្គាល់នូវកម្រិតសេវារបស់ខ្លួន ហើយត្រូវបញ្ជូនជនរងគ្រោះទៅរកសេវាផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ ចិត្តសាស្ត្រ និងធនធានអភិវឌ្ឍន៍មុខជំនាញនៅតាមមណ្ឌល ដោយផ្អែកលើសេចក្ដីត្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះ ។

៤- ការទទួល

- ដំបូងបង្អស់ អ្នកផ្ដល់សេវាត្រូវធ្វើឱ្យជនរងគ្រោះមានអារម្មណ៍ទទួលបានសុវត្ថិភាព និងសន្តិសុខល្អ ហើយត្រូវព្យាយាមកសាងទំនាក់ទំនងជាមួយជនរងគ្រោះឱ្យបានជិតស្និទ្ធ

- ត្រូវប្រើយុទ្ធសាស្ត្រដែលផ្អែកលើមូលដ្ឋានយេនឌ័រ នៅពេលទទួលជនរងគ្រោះ ជាស្ត្រីត្រូវទទួលស្វាគមន៍ដោយស្ត្រី បើបុរសត្រូវទទួលស្វាគមន៍ដោយបុរស លើកលែងតែក្នុងករណីដែលកាលៈទេសៈពិសេសរបស់ជនរងគ្រោះទាមទារឱ្យមានការរៀបចំផ្សេងពីនេះ

- អ្នកផ្ដល់សេវាត្រូវបង្ហាញជនរងគ្រោះ ឱ្យស្គាល់កន្លែងចាំបាច់នានានៅជុំវិញខ្លួនគេ ក្នុងនោះរាប់ទាំងការបង្ហាញបន្ទប់ទឹក និងបន្ទប់គេងជាដើម

- អ្នកផ្ដល់សេវាត្រូវណែនាំជនរងគ្រោះឱ្យបានយល់អំពីគោលបំណង តួនាទីភារកិច្ចរបស់ខ្លួន និងអំពីគោលការណ៍ វិធានការ បទបញ្ជាដែលចាំបាច់នានា ក្នុងនោះរាប់ទាំងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង ស្ដីពីរបៀបរបបក្នុងការស្នាក់នៅក្នុងបរិវេណដែលខ្លួនគ្រប់គ្រង

- អ្នកផ្ដល់សេវា ត្រូវរៀបចំកន្លែងទទួលជនរងគ្រោះ ដែលអាចទទួលបានផាសុកភាព តាមដែលលទ្ធភាពអាចធ្វើទៅបាន និងត្រូវទុកលទ្ធភាពឱ្យជនរងគ្រោះសម្របខ្លួនទៅនឹងបរិយាកាសជុំវិញកន្លែងស្នាក់នៅថ្មីជាមុនសិន មុននឹងធ្វើការសម្ភាសន៍ ។

៥- ផែនការករណី

- ការធ្វើផែនការករណី និងគ្រប់សកម្មភាពទាំងអស់ ត្រូវផ្តោតសំខាន់ទៅលើសេចក្តីត្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះ ហើយចាំបាច់ត្រូវបានពិគ្រោះយោបល់ និងផ្តល់ព័ត៌មានជាប្រចាំ អំពីសកម្មភាពនានាដែលមានក្នុងផែនការករណី ជាមួយជនរងគ្រោះ

- នៅពេលដែលជនរងគ្រោះត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ ការធ្វើផែនការករណីត្រូវធ្វើឡើងឱ្យបានឆាប់បំផុត និងត្រូវបានការចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីជនរងគ្រោះ

- ត្រូវពិនិត្យផែនការករណីឱ្យបានញឹកញាប់ ដើម្បីបត់បែនឱ្យទាន់សភាពការណ៍ជាក់ស្តែង

- ផែនការករណីត្រូវមានភាពជាក់លាក់អាចព្យាករណ៍បានអំពីលទ្ធផលជោគជ័យខ្ពស់ ក្នុងនោះត្រូវមានការបញ្ជាក់អំពីការទទួលខុសត្រូវរបស់ភាគីអ្នកផ្តល់សេវា និងរយៈពេលកំណត់ សម្រាប់សកម្មភាពក្នុងផែនការករណី

- ដំណើរការនៃការអនុវត្តន៍ផែនការករណី ត្រូវមានការកត់ត្រាច្បាស់លាស់និងរក្សាទុកជាការសម្ងាត់

- ត្រូវផ្តល់ផែនការករណីដល់ជនរងគ្រោះ ក្នុងករណីសាមីខ្លួនស្នើសុំ

- ក្នុងករណីដែលសមស្រប និងមានការយល់ព្រមពីជនរងគ្រោះ ផែនការករណីត្រូវធ្វើឡើងជាមួយអ្នកដែលមានតួនាទី ភារកិច្ចពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។

៦- ការប៉ាន់ប្រមាណ

- នៅពេលដែលមនុស្សម្នាក់ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណថាជាជនរងគ្រោះ ការប៉ាន់ប្រមាណពីសុខភាពផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្ត ត្រូវចាត់ទុកជាអាទិភាព

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវទទួលស្គាល់ថា ការប៉ាន់ប្រមាណគឺជាដំណើរការបន្តបន្ទាប់មួយ ដែលគ្របដណ្តប់លើទិដ្ឋភាពជាច្រើនរួមមាន : ការវាយតម្លៃ និងការសម្ភាសន៍ជំហានដំបូង ការវាយតម្លៃ និងការសម្ភាសន៍បន្តលម្អិត ការវាយតម្លៃអំពីសុខភាពផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្ត ការវាយតម្លៃអំពីភាពប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់ អំពីការពាក់ព័ន្ធនឹងទិដ្ឋភាពច្បាប់សង្គម អំពីមណ្ឌល អំពីមន្ត្រី បុគ្គលិក អំពីសហគមន៍ និងគ្រួសារ អំពីមុខជំនាញ និងលទ្ធភាព ព្រមទាំងវាយតម្លៃ អំពីកម្រិតជីវភាពរបស់ជនរងគ្រោះ

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវយល់ដឹងអំពីរបៀបវាយតម្លៃ និងរបៀបសម្ភាសន៍ដែលត្រូវអនុវត្ត ព្រមទាំងពេលវេលា និងវិធីដែលសមស្របបំផុត ដើម្បីធ្វើការវាយតម្លៃ

- ការប៉ាន់ប្រមាណអំពីគ្រោះថ្នាក់របស់ជនរងគ្រោះ ដែលត្រូវរស់នៅក្នុងគ្រួសារ និងសហគមន៍ ត្រូវធ្វើឡើងភ្លាមឱ្យបានរហ័ស ដើម្បីកំណត់លទ្ធភាពនៃការធ្វើសមាហរណកម្មទៅកាន់សហគមន៍ទទួលបានលទ្ធផលល្អប្រសើរ

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវរៀបចំធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណ អំពីគុណភាពសេវាដែលខ្លួនបានផ្តល់មួយឆ្នាំម្តងយ៉ាងតិច

- មុនពេលធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណ អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវស្វែងយល់ពីព័ត៌មាននានា ដែលទាក់ទិនទៅនឹងករណីនីមួយៗជៀសវាងសំណួរគ្មានប្រយោជន៍ ខាតពេលវេលា ហើយដែលអាចធ្វើឱ្យជនរងគ្រោះទទួលរងការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តសាជាថ្មី

- ការប៉ាន់ប្រមាណ និងការសម្ភាសន៍ ត្រូវផ្ដោតទៅលើមុខសញ្ញាជនរងគ្រោះ ។ ជនរងគ្រោះត្រូវតែដឹងច្បាស់អំពីបំណងនៃការប៉ាន់ប្រមាណ និងយល់ស្របចំពោះវិធីសាស្ត្រនៃការប៉ាន់ប្រមាណ

- លទ្ធផលពីការប៉ាន់ប្រមាណ ត្រូវយកទៅប្រើប្រាស់ដើម្បីកំណត់សេវា និងការគាំទ្រដល់ជនរងគ្រោះ និងអាចប្រើជាព័ត៌មានសម្រាប់ធ្វើផែនការករណី ។

៧- ការស្ដារ

- អ្នកផ្ដល់សេវាត្រូវតែទទួលស្គាល់ថា សិទ្ធិបុគ្គលម្នាក់ៗមានសភាពខុសៗគ្នា ដូច្នេះជនរងគ្រោះគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបានការស្ដារ ដើម្បីឱ្យវិលទៅរកភាពធម្មតាខុសៗគ្នាទៅតាមជំហានផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ជនរងគ្រោះម្នាក់ៗ

- ជនរងគ្រោះ ត្រូវបានពង្រឹងលទ្ធភាព និងសមត្ថភាពនៅក្នុងដំណើរការតាំងពីដើមរហូតដល់បញ្ចប់នៃការស្ដារ និងមានសិទ្ធិសម្រេចចិត្ត ដោយការយល់ដឹងច្បាស់លាស់អំពីសេវានានា ដែលមានសារៈប្រយោជន៍ ឬ សមស្របបំផុត និងអំពីពេលវេលាដែលសាមីខ្លួនចង់ចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពទាំងអស់នោះ

- ជនរងគ្រោះត្រូវបានផ្ដល់លទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានសេវា និងសិទ្ធិក្នុងការទទួល ឬបដិសេធសេវាក្នុងនោះ រាប់បញ្ចូលទាំងសេវាវេជ្ជសាស្ត្រ សេវាចិត្តសាស្ត្រ សេវាផ្នែកច្បាប់ ការស្នាក់នៅ សេវាបំណិនជីវិត សកម្មភាពកម្សាន្ត និងសេវាផ្នែកសាសនា និង/ឬនៅទីកន្លែងសក្ការៈបូជាណាមួយ

- ត្រូវជួយគាំទ្រដល់ជនរងគ្រោះ នៅក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នា ជាមួយក្រុមគ្រួសារ និងសហគមន៍ដែលគេធ្លាប់រស់នៅឱ្យបានល្អប្រសើរឡើងវិញ តាមការវាយតម្លៃ និងដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងឡាយដែលជនរងគ្រោះអាចជួបប្រទះ

- ជនរងគ្រោះត្រូវមានឱកាសដើម្បីប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយអ្នកដទៃ និងឱកាសក្នុងការចំណាយពេលវេលាពិចារណាដោយខ្លួនឯង ដើម្បីជួយរួមចំណែកដល់ដំណើរវិលត្រឡប់ទៅរកសភាពធម្មតាវិញរបស់ខ្លួន

- អ្នកផ្ដល់សេវាត្រូវធ្វើការស្ដារទំនុកចិត្តដល់ជនរងគ្រោះ តាមរយៈការកំណត់នូវភាពខ្លាំង និងការបង្ហាញពីអារម្មណ៍របស់ជនរងគ្រោះ

- ត្រូវផ្ដល់នូវសកម្មភាពណាដែលសមស្របនឹងអាយុ ដើម្បីជួយស្ដារជនរងគ្រោះ ពិសេសកុមារ ឱ្យបានឆាប់ជាសះស្បើយ ។

៨- សមាហរណកម្ម

- ជាយុទ្ធសាស្ត្រ ត្រូវផ្ដោតសំខាន់ទៅលើសិទ្ធិជនរងគ្រោះពេលធ្វើសមាហរណកម្មទៅកន្លែងនីមួយៗ និងនៅពេលវេលាណាមួយ អាស្រ័យលើការសម្រេចចិត្តរបស់ជនរងគ្រោះ ។ អាចសមាហរណកម្មទៅគ្រួសារ និងសហគមន៍ដើម ឬ គ្រួសារ និងសហគមន៍ថ្មី

- តាមការស្នើសុំរបស់ជនរងគ្រោះ ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និងជំនួយ ត្រូវផ្ដល់ដល់សហគមន៍នៅមុន និងក្រោយពេលធ្វើសមាហរណកម្មរបស់ជនរងគ្រោះ

- ត្រូវផ្ដល់ការបណ្ដុះបណ្ដាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ដែលរៀបចំឡើងសម្រាប់ការប្រើប្រាស់នៅក្នុងសហគមន៍ដែលជនរងគ្រោះត្រូវធ្វើសមាហរណកម្ម

- សមាហរណកម្មត្រូវចាប់ផ្តើមធ្វើឡើង នៅពេលដែលធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណត្រឹមត្រូវ អំពីលក្ខណៈដោយឡែករបស់ជនរងគ្រោះម្នាក់ៗ និងទីកន្លែងដែលជនរងគ្រោះត្រូវធ្វើសមាហរណកម្មចប់សព្វគ្រប់

- សមាហរណកម្ម ត្រូវចាប់ផ្តើមឡើងជាលក្ខណៈសាកល្បង ហើយអ្នកផ្តល់សេវាត្រូវបន្តវាយតម្លៃនិរន្តរភាពសុវត្ថិភាព កន្លែងរស់នៅ និងសុខុមាលភាពរបស់ជនរងគ្រោះឱ្យបានជាប្រចាំ

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវដឹងថា សមាហរណកម្មអាចបង្កជាស្ថានការណ៍វិបត្តិមួយបាន ហើយត្រូវតែធ្វើការពិនិត្យ តាមដានការធ្វើសមាហរណកម្មនោះ ដើម្បីកំណត់ថាតើជនរងគ្រោះត្រូវការសេវា និងការគាំទ្របន្ថែមទៀត ឬយ៉ាងណា

- ក្នុងករណីចាំបាច់ ជាពិសេសជនរងគ្រោះជាកុមារ ត្រូវផ្តល់ជំនួយដល់គ្រួសាររបស់ជនរងគ្រោះ ក្នុងទម្រង់ជាការពិគ្រោះបញ្ហា ការបណ្តុះបណ្តាលអំពីការចិញ្ចឹមថែទាំកូន និងគម្រោងទ្រទ្រង់ជីវភាព នៅក្រោយការវាយតម្លៃអំពីភាពប្រឈម និងតម្រូវការជាមូលដ្ឋាន

- ក្នុងករណីជនរងគ្រោះជាអនីតិជន អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវចាត់វិធានការនានា ដើម្បីធានាឱ្យជនរងគ្រោះបានបន្តការសិក្សាតាមកម្រិតរបស់ខ្លួន ។

៩- ការតាមដាន

- ត្រូវរៀបចំផែនការតាមដានករណីដែលមានលក្ខណៈរស់រវើក បត់បែន ទាន់សភាពការណ៍ ហើយធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពជាទៀងទាត់ និងត្រូវផ្តល់អាទិភាពចម្បងទៅលើសេចក្តីត្រូវការ និងដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមរបស់ជនរងគ្រោះ

- ត្រូវកំណត់ចំនួនលើក ដែលត្រូវចុះពិនិត្យតាមដានដោយផ្អែកលើការពិភាក្សាជាមួយជនរងគ្រោះ និងអ្នកផ្តល់សេវា ។ ចំនួននេះអាចនឹងមានការកែប្រែ ដោយផ្អែកលើតម្រូវការចាំបាច់របស់ជនរងគ្រោះ

- ក្នុងផ្នែកនៃដំណើរការតាមដាន អ្នកតាមដានត្រូវផ្សាភ្ជាប់ជនរងគ្រោះទៅនឹងសេវាដែលអាចរកបាននៅក្នុងសហគមន៍ ឬភូមិកំណើតរបស់ជនរងគ្រោះ

- ត្រូវជូនដំណឹងឱ្យជនរងគ្រោះបានដឹងជាមុនអំពីពេលវេលាជាក់លាក់ នៃការចុះតាមដាន លើកលែងតែក្នុងករណីពិសេស ដែលអ្នកតាមដានចង់ពិនិត្យស្ថានភាពជាក់ស្តែងដល់ទីកន្លែង ក្រោយពេលធ្វើសមាហរណកម្ម

- ការចុះតាមដានត្រូវអនុវត្តដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ស្របទៅតាមសំណើ និងស្ថានភាពរបស់ជនរងគ្រោះ ។

១០- ការបិទករណី

- នៅមុនពេលបិទករណី បញ្ហាចម្បង អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវធានាអំពីសុខភាពរបស់ជនរងគ្រោះពិតជាល្អប្រសើរ ។ ជនរងគ្រោះមានស្ថិរភាពខាងផ្លូវចិត្ត និងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ មានអារម្មណ៍កក់ក្តៅទៅនឹងជីវិតរស់នៅក្នុងសហគមន៍ និងគ្រួសារមានលំនឹងក្នុងការដោះស្រាយជីវភាពប្រចាំថ្ងៃរបស់ខ្លួន

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយជនរងគ្រោះដើម្បីសម្រេចបិទករណី

- ក្នុងករណីដែលជនរងគ្រោះមិនអាចទំនាក់ទំនងបាន អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវរកគ្រប់វិធី ស្វែងរកជនរងគ្រោះដូចជា ទាក់ទងជាមួយក្រុមគ្រួសារ និងអ្នកផ្តល់សេវាផ្សេងៗទៀត នៅមុនពេលធ្វើការបិទករណីរបស់ជនរងគ្រោះម្នាក់ៗ

- នៅមុនពេលបិទករណី អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវត្រៀមលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ជនរងគ្រោះ ក្រុមគ្រួសារ និងសហគមន៍សម្រាប់ការបិទករណី ក្នុងនោះរាប់បញ្ចូលទាំងសភាពការណ៍ល្អ និងសភាពការណ៍មិនល្អដែលអាចកើតមាននៅក្នុងអំឡុងពេល ឬនៅក្រោយពេលបិទករណី

- មិនត្រូវប្រញាប់ប្រញាល់បិទករណី នៅពេលដែលជនរងគ្រោះមិនបានចូលរួមសហការ ប៉ុន្តែផ្ទុយទៅវិញត្រូវព្យាយាមស្វែងយល់អំពីមូលហេតុ ដែលជនរងគ្រោះមិនព្រមសហការ នេះគឺជាសញ្ញាមួយអាចកត់សម្គាល់បានថាមានបញ្ហាទើបកើតឡើងថ្មីទៀតចំពោះជនរងគ្រោះ ដូច្នេះអ្នកផ្តល់សេវាត្រូវពិនិត្យស្ថានភាព និងវាយតម្លៃអំពីជំហានអ្វីខ្លះ ដែលត្រូវអនុវត្តបន្ទាប់ចំពោះជនរងគ្រោះរូបនេះ

- ក្នុងករណីអ្នកផ្តល់សេវា បានបិទករណីណាមួយដោយមិនបានទទួលជោគជ័យ ឬមិនបានទទួលលទ្ធផលគួរជាទីពេញចិត្ត អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវប្រើប្រាស់ករណីនេះជាបទពិសោធន៍សម្រាប់ការរៀនសូត្រ និងធ្វើការវិភាគករណីនេះ ដើម្បីកំណត់ឱ្យបាននូវចំណុចខ្វះខាតសម្រាប់កែលម្អនៅពេលអនុវត្តក្នុងការផ្តល់សេវាលើកក្រោយៗទៀត ។

ប្រការ ៨.-

ដើម្បីជួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សឱ្យទទួលបានដោយប្រសិទ្ធភាព និងជោគជ័យ អ្នកផ្តល់សេវាគ្រប់រូបចាំបាច់ត្រូវមានសុខភាព ផ្លូវកាយ និងចិត្តរឹងប៉ឹង មានប្រាជ្ញាឈ្លាសវៃ ហេតុនេះអ្នកផ្តល់សេវាត្រូវអនុវត្តតាមគោលការណ៍ដូចខាងក្រោម ÷

១- ការថែទាំខ្លួនសម្រាប់អ្នកផ្តល់សេវា

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវដឹងថា ខ្លួនអាចធ្វើជាអ្នកផ្តល់សេវាដែលមានប្រសិទ្ធភាពល្អ លុះត្រាណាតែខ្លួនមានសុខភាពផ្លូវចិត្ត ផ្លូវកាយ និងផ្លូវអារម្មណ៍ និងស្ថានភាពជីវភាពក្នុងសង្គមល្អជាមុនសិន ។ ដូច្នេះការទទួលខុសត្រូវចម្បងរបស់អ្នកផ្តល់សេវា គឺថែទាំខ្លួនឯងជាគំរូដល់ជនរងគ្រោះ

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវមានការប្រុងប្រយ័ត្នគ្រប់ករណី ក្នុងពេលធ្វើការជាមួយជនរងគ្រោះ និងត្រូវច្បាស់ក្នុងចិត្តថា ខ្លួនមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ចាត់វិធានការសមស្រប ដើម្បីកិច្ចការពារសុវត្ថិភាពផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្តដល់ជនរងគ្រោះ

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវដឹងច្បាស់ពីអ្វីដែលធ្វើឱ្យមានការប៉ះទង្គិចពីជនរងគ្រោះ និងអ្វីដែលធ្វើឱ្យអ្នកផ្តល់សេវាផ្ទាល់មានភាពតានតឹងផ្លូវចិត្ត ដែលអាចទទួលពីជនរងគ្រោះ ហើយអ្នកផ្តល់សេវាក៏ត្រូវដឹង អំពីវិធានការបង្ការនានាដែលអាចអនុវត្ត ដើម្បីកាត់បន្ថយបញ្ហាប្រឈមទាំងនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវដឹង និងប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះភាពតានតឹងផ្លូវចិត្ត និងការនឿយហត់ផ្លូវចិត្តរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ ហើយអ្នកផ្តល់សេវាត្រូវដឹងអំពីបច្ចេកទេស និងវិធានការផ្សេងៗ ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពតានតឹងខាងផ្លូវចិត្ត និងវិធីធ្វើឱ្យមានសុខភាពល្អ ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាតានតឹងផ្លូវចិត្ត និងការឈឺចាប់ផ្នែកអារម្មណ៍របស់ខ្លួន

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវចាត់វិធានការ ដើម្បីផ្តល់ការគាំទ្រខាងផ្លូវចិត្តដល់ជនរងគ្រោះ ដោយមិនធ្វើឱ្យអារម្មណ៍របស់ខ្លួន ចូលលាយឡំ និងពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហារបស់ជនរងគ្រោះ ។ អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវរក្សានូវភាពដាច់ដោយឡែកពីគ្នារវាងអ្នកផ្តល់សេវា និងបញ្ហារបស់ខ្លួន

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវទទួលស្គាល់ថា បញ្ហាផ្ទាល់ខ្លួនអាចនឹងប៉ះពាល់ដល់ការងាររបស់ជនរងគ្រោះ ជាពិសេសបញ្ហាដែលប្រហាក់ប្រហែលទៅនឹងបញ្ហារបស់ជនរងគ្រោះ។ បើចាំបាច់ អ្នកផ្តល់សេវាអាចពិភាក្សាជាមួយគ្រួសារ មិត្តភ័ក្រ្ត និង/ឬសហការីដែលខ្លួនទុកចិត្ត ដែលមានវិជ្ជាជីវៈប្រហាក់ប្រហែលដើម្បី រកជំនួយមុនពេលដែលបញ្ហានោះធ្វើឱ្យដំណើរការផ្តល់សេវាមិនមានប្រសិទ្ធភាព។ ក្នុងករណីបញ្ហារបស់ខ្លួនមិនអាចដោះស្រាយបាន ចាំបាច់ត្រូវផ្ទេរករណីដែលកំពុងដំណើរការឱ្យអ្នកផ្តល់សេវាម្នាក់ទៀតអនុវត្តបន្ត

- អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវរៀនសូត្រពូកឡើងវិញទាំងទ្រឹស្តី និងសកម្មភាព ហើយត្រូវពង្រឹងបន្ថែមជាបន្តបន្ទាប់នូវមុខជំនាញដែលទាក់ទងនឹងការងារផ្តល់សេវា ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពគុណភាពក្នុងការផ្តល់សេវាឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង ។

២- អ្នកគ្រប់គ្រងអ្នកផ្តល់សេវា

- អ្នកគ្រប់គ្រងត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកផ្តល់សេវា អំពីការងារស្មុគស្មាញតានតឹង នឿយហត់ផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត និងការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តដែលជួបប្រទះក្នុងពេលអនុវត្តការងារផ្តល់សេវាដល់ជនរងគ្រោះ

- អ្នកគ្រប់គ្រងត្រូវផ្តល់ឱកាសក្នុងការកាត់បន្ថយភាពតានតឹង ដល់អ្នកផ្តល់សេវាទាំងឡាយដែលស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន

- អ្នកគ្រប់គ្រងត្រូវពិនិត្យមើលអាកប្បកិរិយា និងពិនិត្យសញ្ញានឿយហត់ផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត ឬការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តដែលអាចឆ្លងពីអ្នកដទៃ និង/ឬជនរងគ្រោះ ក្នុងករណីបែបនេះអ្នកគ្រប់គ្រងត្រូវពិភាក្សាជាមួយអ្នកផ្តល់សេវាដើម្បីដោះស្រាយឱ្យបានសមស្រប

- ត្រូវមានគម្រោងថវិកាសម្រាប់សកម្មភាពកាត់បន្ថយភាពតានតឹង នឿយហត់ដល់អ្នកផ្តល់សេវាដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពការងារផ្តល់សេវា ។

ជំពូកទី ៣
ការគ្រប់គ្រងករណី

ប្រការ ៩.–

មជ្ឈមណ្ឌលរដ្ឋ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលចុះកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ត្រូវអនុវត្តដំណាក់កាលនៃដំណើរការធ្វើសមាហរណកម្ម និងតាមដាន ដែលមានចែងក្នុងសារាចរណែនាំ លេខ ០០៩ ស.អ.យ ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៧ របស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ស្តីពីការងារសមាហរណកម្ម និងតាមដានក្រុមជនរងគ្រោះដែលបានស្នាក់នៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលរបស់រដ្ឋ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម :

១- ដំណាក់កាលមុនពេលសមាហរណកម្ម

២- ដំណាក់កាលធ្វើសមាហរណកម្ម

៣- ការតាមដានប្រភេទ ១

៤- ការតាមដានប្រភេទ ២

ប្រការ ១០.-

- នាយក នាយិការបស់អង្គការដែលផ្តល់សេវាជូនជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវទទួលខុសត្រូវផ្សព្វផ្សាយ និងអប់រំបុគ្គលិកអំពីសេចក្តីប្រកាសសាកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ គោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា សម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

- នាយក នាយិការបស់អង្គការដែលធ្វើការជាមួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវគោរព និងអនុវត្តឱ្យស្របតាមសេចក្តីប្រកាសសាកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ គោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា សម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សឱ្យបានល្អប្រសើរ

- អ្នកផ្តល់សេវាដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សត្រូវគោរព និងអនុវត្តអោយមានប្រសិទ្ធភាពនូវសេចក្តីប្រកាសសាកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ គោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បរមាសម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

- អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលអនុវត្តនូវកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវសហការជាមួយក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ដើម្បីអនុវត្តកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សស្របតាមច្បាប់ជាធរមាន

- ថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីនាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម និងមន្ទីរសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទារាជធានី ខេត្ត ត្រូវធានាផ្សព្វផ្សាយអំពីសេចក្តីប្រកាសសាកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ គោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា សម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ឱ្យបានទូលំទូលាយ

- ថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីនាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម និងមន្ទីរសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទារាជធានី ខេត្ត ត្រូវស្វែងយល់ និងចាត់តាំងអនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពអំពីគោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមាស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

ប្រការ ១១.-

ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវមានសំណុំឯកសារផ្ទាល់ខ្លួន ហើយសំណុំឯកសារនេះត្រូវ ថែរក្សាដោយអ្នកផ្តល់សេវា ដែលទទួលខុសត្រូវលើសេវាទីកន្លែងស្នាក់នៅរបស់ជនរងគ្រោះ ។ សំណុំឯកសាររបស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវមានព័ត៌មានដូចខាងក្រោម :

១- ឈ្មោះពេញរបស់ជនរងគ្រោះ និងឈ្មោះផ្សេងទៀត ដែលធ្លាប់ប្រើ រូបថត ភេទ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ និងទីកន្លែងកំណើត ។

២- កាលបរិច្ឆេទ អាសយដ្ឋានរស់នៅរបស់ជនរងគ្រោះទាំងមុន និងក្រោយពេលរងគ្រោះ ព្រមទាំងមូលហេតុដែលទទួលរងគ្រោះ ។

៣- ឈ្មោះ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត អាសយដ្ឋាន និងមុខរបររបស់ឪពុកម្តាយ បងប្អូនបង្កើត និងសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធរបស់ជនរងគ្រោះ ។

៤- ការប៉ាន់ប្រមាណស្ថានភាពគ្រួសារ ផ្ទះសម្បែងរបស់ជនរងគ្រោះ ដើម្បីបញ្ជាក់ថាមានការរំលោភបំពាន ឬការមិនយកចិត្តទុកដាក់បានកើតឡើងនៅក្នុងគ្រួសារ ឬ អាចកើតឡើងនៅពេលអនាគតត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ឱ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួនក្នុងការរក្សាព័ត៌មានដែលទទួលបានទាំងអស់ជាការសម្ងាត់ ។ ព័ត៌មានដែលទទួលបានពីការប៉ាន់ប្រមាណ ត្រូវកត់ត្រា ក្នុងផែនការករណីរបស់ជនរងគ្រោះ រួមមានផែនការសម្រាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយសមាជិកគ្រួសារ ឬ មិត្តភ័ក្រ្ត ។

៥- ឯកសារនិងកំណត់ត្រាវេជ្ជសាស្ត្រ និងចិត្តសាស្ត្រផ្សេងៗ រួមទាំងព័ត៌មានអំពីការចាក់ថ្នាំបង្ការ វេជ្ជបញ្ជា និងឱវាទ របស់វេជ្ជបណ្ឌិត ដែលផ្ដល់ការព្យាបាល ឬ កោសល្យវិច្ឆ័យ ។

៦- សំណុំឯកសាររបស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពជាប្រចាំ ។

៧- ការបង្ហាញព័ត៌មាន របស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស រួមទាំងព័ត៌មានអំពីស្ថានភាពមេរោគអេដស៍ និងសាវតាគ្រួសាររបស់ជនរងគ្រោះអាចធ្វើទៅបាន លុះត្រាមានការយល់ព្រមពីជនរងគ្រោះ ហើយការបង្ហាញនេះ គឺដើម្បីឧត្តមប្រយោជន៍របស់ជនរងគ្រោះជាសំខាន់ ។

៨- ត្រូវរៀបចំតម្កល់សំណុំឯកសារទាំងអស់របស់ជនរងគ្រោះ នៅកន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាព និងអាចរក្សាការសម្ងាត់បាន ។

៩- ជនរងគ្រោះមានសិទ្ធិពេញលេញក្នុងការពិនិត្យមើលសំណុំឯកសាររបស់ខ្លួន រួមទាំងប្រវត្តិឯកសារផ្ទាល់ខ្លួន និងកំណត់ត្រាវេជ្ជសាស្ត្រ ។ ប្រសិនបើជនរងគ្រោះមានការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តនៅពេលពិនិត្យមើលសំណុំឯកសារ អ្នកផ្ដល់សេវាត្រូវផ្ដល់ការគាំទ្រផ្នែកផ្លូវចិត្ត ដល់ជនរងគ្រោះជាបន្ទាន់ ។ ដើម្បីអនុវត្តការរៀបចំ តម្កល់ឯកសាររបស់ជនរងគ្រោះឱ្យបានល្អប្រសើរ អ្នកផ្ដល់សេវាកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សទាំងអស់ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់អនុវត្តតាមតារាងឧបសម្ព័ន្ធស្ដីពីទម្រង់ទាំង ៧ និងទម្រង់ពិសេសចំនួន ២ ដែលមានចែងនៅក្នុងសារាចរណែនាំលេខ ០០៩ ស.អ.យ ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៧ ស្ដីពីការងារសមាហរណកម្ម និងតាមដានក្រុមជនរងគ្រោះដែលស្នាក់នៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលរបស់រដ្ឋ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ។

ប្រការ ១២.-

ដើម្បីការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស អ្នកផ្ដល់សេវាត្រូវសិក្សាស្វែងយល់ពី មាត្រា៤៩ នៃច្បាប់ស្ដីពី ការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ។ ច្បាប់នេះចែងថា សារព័ត៌មាន និងគ្រប់មធ្យោបាយផ្សព្វផ្សាយដទៃទៀត ត្រូវហាមឃាត់មិនឱ្យធ្វើការបោះពុម្ពផ្សាយ ឬ ផ្សព្វផ្សាយនូវព័ត៌មានដែលអាចធ្វើឱ្យសាធារណជន ដឹងអំពីអត្តសញ្ញាណរបស់ជនរងគ្រោះ ក្នុងបទល្មើសទាំងឡាយដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់នេះ ។

គ្រប់កាលៈទេសៈ ការផ្សាយព័ត៌មានអំពីជនរងគ្រោះ និងការទំនាក់ទំនងជាមួយជនរងគ្រោះ ត្រូវគោរព និងការពារផលប្រយោជន៍របស់ជនរងគ្រោះ ហើយត្រូវបង្ហាញឱ្យឃើញថា ការផ្សាយដោយរំលោភសិទ្ធិជនរងគ្រោះ ជាអំពើល្មើសច្បាប់ ពិសេសមិនត្រូវបង្ហាញមុខជនរងគ្រោះជាសាធារណៈឡើយ លើកលែងតែការបង្ហាញនោះបម្រើឱ្យផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ជនរងគ្រោះ និងមានការយល់ព្រមពីជនរងគ្រោះ ។

ជំពូកទី ៤

ការត្រួតពិនិត្យកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

ប្រការ ១៣.–

- មន្ត្រីសង្គមកិច្ច បុគ្គលិកអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលអនុវត្តកម្មវិធីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវទទួលខុសត្រូវលើការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យការថែទាំជនរងគ្រោះជាប្រចាំ និងជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីសហការ លើកទឹកចិត្ត ជំរុញឱ្យអ្នកផ្តល់សេវាកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សទាំងនោះ អនុវត្តស្របតាមបទដ្ឋានអប្បបរមានេះ

- ត្រូវវាយតម្លៃការធ្វើសមាហរណកម្មឱ្យបានទៀងទាត់ ដើម្បីធានាឱ្យជនរងគ្រោះមានការវិវត្តន៍វិកចម្រើនគ្រប់ផ្នែក ។ ការវាយតម្លៃនេះរួមមានការពិនិត្យសំណុំឯកសារ ការចុះដល់កន្លែងរស់នៅ និងការសម្ភាសន៍ជាមួយគ្រួសារ អ្នកជិតខាង អាជ្ញាធរដែនដី និងជនរងគ្រោះផ្ទាល់

- បន្ទាប់ពីបានវាយតម្លៃ ក្នុងករណីលទ្ធផលបង្ហាញថា គ្រួសារ ឬ សាច់ញាតិ ដែលមិនបានគោរពសិទ្ធិជនរងគ្រោះនោះទេ អ្នកគ្រប់គ្រងដែលទទួលសេវាការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ ត្រូវសុំការផ្លាស់ប្តូរជនរងគ្រោះទៅកន្លែងមួយផ្សេងទៀត ដែលបានធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណរួចជាស្រេច ឬ ទៅរស់នៅក្នុងទម្រង់មួយផ្សេងទៀតដែលអាចធានាសុវត្ថិភាពជនរងគ្រោះបានល្អប្រសើរ

- នាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម មន្ទីរសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា រាជធានី ខេត្ត ត្រូវចុះត្រួតពិនិត្យអ្នកផ្តល់សេវាពីការអនុវត្តន៍បទដ្ឋានអប្បបរមានេះ យ៉ាងតិចម្តងក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃការអនុវត្តបទដ្ឋានអប្បរមា សម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវអនុវត្តជាជំហាន១ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពចំពោះកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

នាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម និងមន្ទីរសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា រាជធានី ខេត្ត ត្រូវចាត់តាំងអនុវត្តតាមដំណាក់កាលដូចខាងក្រោម :

១- ធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ បណ្តុះបណ្តាលប្រកាសស្តីពីបទដ្ឋានអប្បបរមា សម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស។

២- រៀបចំធ្វើការពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ ចំពោះអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលផ្តល់សេវាកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ក្នុងជំហានអប់រំណែនាំ លើកសរសើរ និង/ឬបន្តចុះអនុស្សារណៈ។

៣- ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ អ្នកអនុវត្តន៍កម្មវិធីផ្តល់សេវាការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សរបស់រដ្ឋាភិបាល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសមត្ថកិច្ច របស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ។ ក្នុងករណីអ្នកផ្តល់សេវាការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស មិនបានអនុវត្តតាមបទដ្ឋានអប្បបរមានេះ មន្ត្រីដែលចុះធ្វើការត្រួតពិនិត្យវាយតម្លៃ ត្រូវជូនដំណឹងទៅអ្នកផ្តល់សេវាទាំងនោះ ដើម្បីឱ្យធ្វើការកែលម្អក្នុងរយៈពេល ៣ ខែ មុនពេលចុះត្រួតពិនិត្យម្តងទៀត។

៤-បន្ទាប់ពីរយៈពេល ៣ ខែ អ្នកផ្តល់សេវាកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស មិនបានអនុវត្តតាមបទដ្ឋានអប្បបរមានេះ មន្ត្រីដែលចុះធ្វើការត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃ ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍ជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ដើម្បីមានវិធានការណែនាំ អប់រំ ឬ ផ្អាកកម្មវិធីផ្តល់សេវាដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

ជំពូកទី ៥

អវសានប្បញ្ញត្តិ

ប្រការ ១៤.-

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយនឹងប្រកាសនេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍។

ប្រការ ១៥.-

ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ អន្តរជាតិ និងសប្បុរសជន បាននឹងកំពុងមានគោលដៅផ្តល់សេវាកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវអនុវត្តតាមប្រកាសស្តីពីបទដ្ឋានអប្បបរមានេះ។

ប្រការ ១៦.-

នាយកខុទ្ទកាល័យរដ្ឋមន្ត្រី អគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេស អគ្គាធិការ នៃអគ្គាធិការដ្ឋាន ប្រធាននាយកដ្ឋានរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិក ប្រធាននាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ និងផ្គត់ផ្គង់ ប្រធាននាយកដ្ឋានសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ប្រធាននាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម និងប្រធានមន្ទីរសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា រាជធានី ខេត្ត និងអង្គភាពពាក់ព័ន្ធនៃក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា មានភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន អនុវត្តតាមប្រកាសនេះចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ។

ចម្លងជូន ៖

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ខុទ្ទកាល័យឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
- គ្រប់សាលារាជធានី ខេត្ត
- គ្រប់អង្គភាពក្រោមឱវាទក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- គ្រប់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធ
- ដូចប្រការ ១៦
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

រដ្ឋមន្ត្រី

អ៊ិត សំហេង

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King

MINISTRY OF SOCIAL AFFAIRS, VETERANS AND YOUTH REHABILITATION

POLICY AND MINIMUM STANDARDS FOR PROTECTION OF THE RIGHTS OF VICTIM OF HUMAN TRAFFICKING

2009

Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation thanks the Counter Trafficking in Persons Project (CTIP) of The Asia Foundation (TAF) and the United States Agency for International Development (USAID) for their technical expertise and support in the publication of this document.

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

The Asia Foundation

FOREWORD

Under the wise and talented leadership of Samdech Akak Moha Sena Badei Techo **Hun Sen**, Prime Minister of the Kingdom of Cambodia, the Royal Government of Cambodia has shown consistent commitments to creating a favorable environment and laying a variety of key foundations for Cambodia to move forward with solid optimism and confidence in the momentum of reform and development.

The Royal Government of Cambodia in the 4th mandate has outlined the Rectangular Strategy, Phase 2 for Growth, Employment and Equity. Our utmost objective is to increase the effectiveness of public services. With this strategy, we have been strengthening peace and, driving soco-economic development, successfully improving other sectors and gradually reducing poverty. The Royal Government's internal policy has put a central focus on human rights and gender, reflecting its commitment to combating human trafficking.

The Royal Government of Cambodia has focused on assisting victims of human trafficking to meet their required needs by providing appropriate services, especially assisting, rehabilitating, reintegrating, and protecting the rights of victims and peventing human trafficking in the country and cross borders. The Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation was promulgated on February 15th, 2008. The Royal Government of Cambodia has taken significant action based on its international obligations to stop human trafficking through Prakas, laws and other Memoranda of Understanding as below:

- Decision No. 35 S.S.R dated July 20th, 2007 of the Royal Government of Cambodia on the establishment of the National Task Force to implement the agreements and MOUs between the Royal Government of Cambodia and relevant countries on the elimination of human trafficking and assistance for victims of human trafficking.
- Decision No. 41 S.S.R dated August 8th, 2007 of the Royal Government of Cambodia on the establishment of the High Level Working Group to Combat Human Trafficking, Human Smuggling, Labor and Sexual Exploitation on Women and Children.
- Decision No. 2815 S.S.R dated August 15th, 2007 of the Royal Government of Cambodia on the Assignment of the Secretariat of the High Level Working Group to Combat Human Trafficking, Human Smuggling, Labor and Sexual Exploitation on Women and Children.

Within the legal framework, the sale/purchase of human beings for sexual services or for other exploitative purposes is a crime both in Cambodia and overseas. It is the worst crime, a crime that devalues human beings and tramples human rights for profit. It is a crime that shall be never ever ignored by police officers, border officials and all competent authorities. The legal response to human trafficking issues shall be swift and just to ensure that human trafficking criminals are aware that their crimes will not go unprosecuted. We have realized that human trafficking is a borderless crime; therefore, we need to have legal structures and processes that can address this cross-border crime.

Human rights, including the rights of victims are protected for all people, including victims of human trafficking. We know that victims of human trafficking are victims of transnational crime, and not illegal immigrants although their stories may be similar to illegal immigrants. They are not criminals but they are individuals who have the right to respect, justice and self-determination to map their future without discrimination. They deserve our

compassion and immediate action from our Government to relieve their hardship and suffering.

The Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation has established the Anti-Trafficking in persons and Reintegration Office (ATRO), under the supervision of Department of Social Welfare, and issued Prakas No. 128 S.V.Y dated March 12th, 2007 to establish the Poipet Transit Center to accept and reintegrate victims of human trafficking and other vulnerable children repatriated from Thailand and Vietnam to return and live with their families or communities. The Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation has also issued directive No. 009 S.V.Y dated September 28th, 2007 on Reintegration and Follow up of Victims residing in shelters of government and non-government organizations, as well as signing Memoranda of Understanding with Vietnam and Thailand to suppress the crimes of human trafficking and rescue the victims of cross-border trafficking.

The Policy and Minimum Standards for Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking is a new step in realizing the rights of victims of human trafficking. Simultaneously other steps are being undertaken like:

- Taking actions toward ratifying the Mutual Legal Assistance Treaty to coordinate the legal responses among ASEAN countries;
- Expanding, strengthening and monitoring the implementation of Memoranda of Understanding between nearby countries to suppress perpetrators and rescue the victims of human trafficking.
- Mobilize experts within governments, international organizations and non-government organizations to ensure their skills shape a balanced response and seriously consider issues of human trafficking.

The Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation is committed to operationalizing and actualizing the policy and the minimum standards with transparency and effectiveness, especially to suppress the crimes of human trafficking and rescue victims without discrimination.

Profound thanks are due to the Counter Trafficking in Persons Project of The Asia Foundation (CTIP-The Asia Foundation) and the United States Agency for International Development (USAID) for their cooperation with the technical officials of the Ministry of Social Affairs, Veterans, and Youth Rehabilitation to prepare and develop the policy and minimum standards on protection of the rights of victims of human trafficking.

The Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation welcomes constructive comments from national and international milieus for improving the policy and minimum standards documents based on practical experience for the sake of victims of human trafficking in Cambodia.

Phnom Penh, September 09th, 2009

MINISTER

ITH SAM HENG

CONTENTS

POLICY ON THE PROTECTION OF THE RIGHTS OF VICTIMS OF HUMAN TRAFFICKING

***Prakas* 852 on Implementation of the Policy on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking Dated August 31st, 2009..6**

Policy on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking Dated August 31st, 2009..8

I. Overview..8
- Definition of human trafficking..8
- Targets of human trafficking 8
- Situations of human trafficking 8
- Causes of human trafficking 9
- Contents of policy..9

II. Concept of Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking......... 10
- Victim identification.. 10
- In a short term transit center.. 10
- In a long term shelter.. 10
- In the community.. 10

III. Model of Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking........... 11
- The case management process for caring for victims.............................. 11
- Victim identification.. 11
- Crisis intervention.. 11
- Referral..12
- Reception.. 12
- Case planning..12
- Assessment..12
- Recovery.. 12
- Reintegration.. 13
- Follow-up.. 13
- Case closure.. 13

IV. Principles on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking...... 14
- Overview of key documents.. 14
- The eleven rights of the victims..15

V. General Policy on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking.16
- Vision..16
- Mission..16
- General objectives.. 16
- Obstacles..16
- Opportunities.. 17
- Strategies.. 17

VI. Objectives of Policy on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking.. 18
- Reception of repatriated victims from abroad..18
- Sending victims to their country of origin.. 18
- Reception of victims from authorities of municipal/provincial departments of social affairs, veterans and youth rehabilitation.............................. 18

- Reintegration of victims into families, communities and non-government organizations........18

VII. Responsibilities of Competent Ministries and Institutions of the Royal Government of Cambodia and Commitment of Officials and Agents Protecting the Rights of Victims........18

- Responsibilities of competent ministries and institutions of the Royal Government of Cambodia........18
- Commitment of government officials and non-government organization agents to protect the rights of victims........19
- Cooperation with neighboring countries and non-government organizations in protecting the rights of victims of human trafficking........19
    - Cooperation with nearby countries........19
    - Cooperation with non-government organizations (NGOs)........20

MINIMUM STANDARDS FOR PROTECTION OF THE RIGHTS OF VICTIMS OF HUMAN TRAFFICKING

***Prakas* on Minimum Standards for Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking Dated September 3rd, 2009........21**

CHAPTER I
GENERAL PROVISONS

Article 1.- Purpose........22

Article 2.- Focus........22

Article 3.- Situation of protection of the rights of victims........22

Article 4.- Definition........22

Article 5.- Directive for non government organizations to sign MOU........23

CHAPTER II
RIGHTS AND MINIMUM STANDARDS FOR THE PROTECTION OF THE RIGHTS OF VICTIMS OF HUMAN TRAFFICKING

Article 6.- The rights of victims........23

1. Right to safety and protection........23
2. Right to individual identity........24
3. Right to privacy and confidentiality........24
4. Right to dignity........25
5. Right to information........25
6. Right to services........25
7. Right to justice........26
8. Right to normality........26
9. Right to participation........26
10. Right to decision-making........27
11. Right to freedom of movement........27

Article 7.- Standards on case management process....28
1. Victim identification....28
2. Crisis intervention....28
3. Referral....29
4. Reception....30
5. Case planning....30
6. Assessment....30
7. Recovery....31
8. Reintegration....32
9. Follow up....32
10. Case closure.... 32

Article 8.- Self care for service providers....33
1. Self-care for service providers.... 33
2. Managers of service providers.... 34

CHAPTER III

CASE MANAGEMENT

Article 9.- Process of reintegration....34
1- Phase of pre-reintegration.... 34
2- Phase of reintegration.... 34
3- Type 1 of follow-up.... 34
4- Type 2 of follow-up.... 34

Article 10.- Roles and tasks of officials/staff in charge of protecting the rights of victims of human trafficking.... 34

Article 11.- Documentation.... 35

Article 12.- Media....36

CHAPTER IV

MONITORING OF PROTECTION OF THE RIGHTS OF VICTIMS OF HUMAN TRAFFICKING

Article 13.- Monitoring and evaluation of protection of the rights of victims of human trafficking....36

CHAPTER V
FINAL PROVISION

Article 14.- Nullification....37

Article 15.- Applicability....37

Article 16.- Directive to implement....37

KINGDOM OF CAMBODIA

Nation Religion King

Ministry of Social Affairs, Veterans, and Youth Rehabilitation

No: 852 S.V.Y *Phnom Penh, August 31st, 2009*

Prakas

On

Implementation of the Policy on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking

Minister of Ministry of Social Affairs, Veterans, and Youth Rehabilitation

- Having seen the Constitution of the Kingdom of Cambodia
- Having seen Preah Reach Kret No. NS/RKT/0908/1055 dated September 25th, 2008 on the Appointment of Royal Government of Cambodia
- Having seen Preah Reach Kram No. 02/NS/94 dated July 20th, 2004 promulgating the law on the organization and functioning of the Council of Ministers
- Having seen Preah Reach Kram No. NS/RKM/0105/001 dated January 17th, 2005 promulgating the law on the establishment of the Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation
- Having seen Preah Reach Kram No. ND/RKM/0208/005, dated February 15th, 2008 promulgating the Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation
- Having seen sub-decree No. 55-ANKR.BK dated April 8th, 2005 on the organization and functioning of the Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation
- Having seen directive No. 009 S.V.Y dated September 28th, 2007 of the Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation on reintegration and follow-up of victims residing in the shelters of the government and non-government organizations

DECISION

Article 1.-

The purpose is to enable the implementation of the policy on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking. The Policy on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking No. 062 S.V.Y dated August 31st, 2009 shall be annexed to this Prakas.

Article 2.-

Any provisions contradicting this Prakas shall be void.

Article 3.-

Director of the Cabinet of Minister, Director General of the Directorate General of Administrative and Financial Affairs, Director General of the Directorate General of Technical Affairs, Inspectors of the Inspection Office, Director of the Department of Personnel and Administration, Director of the Department of Finance and Logistics, Director of the Department of Internal Audit, Director of the Department of Social Welfare, and Directors of the Municipal/Provincial Departments of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation and relevant units of the Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation are obliged to implement this Prakas from the date of its signature.

MINISTER

ITH SAM HENG

CC:

- Ministry of Royal Palace
- General Secretariat of Senate
- General Secretariat of National Assembly
- General Secretariat of Royal Government of Cambodia
- Cabinet of Samdech Prime Minister
- Cabinet of Deputy Prime Minister
- Relevant institutions and Ministries
- All Municipal and Provincial Halls
- All units under the Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation
- All relevant Non-Government Organizations
- As in Article 3
- Royal affairs
- Archive-chronicle

KINGDOM OF CAMBODIA

Nation Religion King

Ministry of Social Affairs, Veterans, and Youth Rehabilitation

No: 062 S.V.Y *Phnom Penh, August 31st, 2009*

POLICY
On
PROTECTION OF THE RIGHTS OF VICTIMS OF HUMAN TRAFFICKING

I. Overview

Human Trafficking refers to the recruitment, transportation, transfer, harboring, receipt of persons, by the threat, use of force, other forms of coercion, of abduction, of fraud, of deception, of the abuse of power or of a position of vulnerability, of the giving or receiving of payments or benefit to achieve the consent of a person having control over another person, for the purpose of exploitation.

People may be trafficked for the following purposes:

- Prostitution;
- Domestic work, including forced or exploitative domestic labor;
- Child labor;
- Bonded labor;
- Servile marriage;
- Illegal adoption;
- Sex tourism and entertainment;
- Pornography;
- Removal of organs;
- Begging, dangerous and exploitative labor;
- Carrying out criminal activities etc.

In Cambodia, trafficking occurs internally and across borders. Cambodia is also a transit country for individuals trafficked from and to other countries. Human trafficking occurs to men, women and children in Cambodia.

The consequences of war and the genocidal regime have left the country with many challenges. Poverty occurs most frequently in rural areas and many rural Cambodians face natural disasters and victimization due to other causes. Every year a number of Cambodians migrate to urban areas to seek employment with companies, factories, enterprises, or private houses inside the country. Some Cambodians also find employment in neighboring countries to earn income to

support their families through promised employment by middle-people (pimps) who are often the dishonest, unethical people.

Human trafficking has been widespread in Cambodia since 1990. A recent study by UNIAP found that 29% of returned illegal migrants from Thailand were victims of human trafficking. Another recent study by UNIAP found that 9% of sex workers were deceived into this work. In 2008, the Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation received and rehabilitated 105 women and children victims of human trafficking who were repatriated from Thailand; of these 7 women and children were trafficked for sex. 745 Cambodians, who were victims of forced labor trafficking, were repatriated from Vietnam. Four Vietnamese women victims of sex trafficking were sent back to Vietnam. 18 Cambodians trafficked to work as fishing laborers were repatriated from Malaysia and rehabilitated. The Phnom Penh Municipal Department of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation, in cooperation with the police officers from the Anti Human Trafficking and Juvenile Protection Unit, rescued and referred 505 victims of human trafficking to partner organizations to receive services such as shelter, health, education, livelihood, vocational skill training, and reintegration into their families and communities. For juvenile cases, the majority of the underage girls were lured into sex work which was against their will and cannot be consented too. Cross border trafficking is a pressing issue. Foreign young girls are trafficked into sex work and forced labor in Cambodia and Cambodian men, women and children are trafficked to neighboring countries for sex work, forced labor including fishing labor.

Human trafficking occurs in three stages: the recruitment, transportation and exploitation of individuals[1]. Human trafficking does not occur in isolation. It may occur simultaneously with sexual exploitation and violence or human smuggling. Voluntary legal or illegal migration may become human trafficking where agreed-to conditions do not match promised conditions and the migrants may be victimized through physical, sexual, mental, and financial abuses. Human trafficking affects people, regardless of gender, nationalities, birth origins, religion age and affects all sectors. Attention is paid to providing victims of human trafficking with safety and protection from threats, violence, and abuses. Basic needs to be provided are shelter, food, medical and psychological care, legal protection, while upholding confidentiality, and legal remedies as well as witness protection.

This policy document will introduce the concept of the Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking based on the understanding of actors in this sector in Cambodia (see section II). The Case Management Model for Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking (see section III); The Policy on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking (see section IV); General Policy on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking (see section V); Specific Objectives for Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking (see section VI); and the Responsibility of Competent Ministries/Institutions of the Royal Government of Cambodia, Commitment of Officials and Agents Protecting the Right of Victims (see section VII).

---

[1] Component on the Law on the Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation, prepared by Asia Regional Trafficking in Persons Project, 2009

II. Concept of Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking

As stated in the overview, there are multiple types of human trafficking; and victims of human trafficking require special protection of their human rights. This policy only addresses services and places that protect the rights of victims and provide care in government shelters, NGO shelters, and communities[2].

A. Victim identification

A victim or suspected victim can be identified virtually anywhere. Therefore, caring for victims at the victim identification stage can also occur in many locations. Some of the most common locations, however, are police stations, at immigration offices or in shelters.

Caring for victims of human trafficking at the police station or at immigration offices shall be undertaken with cooperation between police officials including police from the Anti-Human Trafficking and Juvenile Protection Unit, border police, and social affairs officials.

B. In a short-term transit center

A victim may enter a short-term transit centre shortly after being identified. The victim may be highly traumatized at this stage and may display erratic behavior. A short-term transit centre shall offer intensive care and support, identifying the victim's immediate needs and linking to outside services.

Caring for victims of human trafficking at the short-term transit centre shall include involvement from social affairs workers, counselors and caregivers. Depending on the victim's needs, s/he may also receive health services from health workers such as doctors or nurses. Investigating judges and legal aid service providers may interact with the victim in this context. It is necessary that their manner of questioning is victim-friendly and does not cause trauma to the victim.

C. In a long-term shelter

A victim may enter a long-term shelter if their family cannot be traced or if they cannot return to their family for safety reasons. In a long-term shelter, a victim shall have access to health services, legal protection, education in schools, vocational skill training, counseling and life skills as appropriate.

Caring for victims of human trafficking shall include involvement of social workers, counselors, and caregivers. All relevant service providers shall be familiar with the victims' case plans and rehabilitation plans. Depending on the victim's needs, a victim may also receive health services from health workers such as doctors or nurses. Investigating Judges and Legal Aid service providers may interact with the victim in this context. It is necessary that their manner of questioning is victim-friendly and does not cause trauma to the victims.

D. In the community

A victim may choose to return to his/her community instead of receiving care in a shelter or a victim may have chosen a rehabilitation service in a shelter and now be ready to return to the community.

---

[2] Directive of MOSVY on reintegration and follow-up implementation

Caring for victims in the community is a challenging and important task. Caregivers, who have less control of the community environment, need to be aware of triggers that may re-traumatize the victim. Caregivers need to be able to inform the victim of how they can access the closest medical, psychological and financial services.

Caring for victims in the community shall be done by the Social Affairs Workers and NGO social workers who conduct follow-up visits to individuals to check their reintegration progress. If the victim agrees, the Commune/Sangkat Chief and Commune Council Women and Children Focal Point may also play a role in assisting reintegration and minimizing discrimination in the community.

III. Model of Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking

Process of Case Management of Care for Victims

The case management process begins when a victim or potential victim is identified and continues until a case is closed. The case management process provides a framework for service providers so they can maximize their effectiveness in helping the victim. The phases of the case management process are not always sequential but many steps need to be carried out simultaneously. The steps in the case management process are victim identification, crisis intervention, referral, reception, case planning, assessment, recovery, reintegration, follow-up and case closure.

Victim identification is the process of determining if an individual or group of individuals' experience/s are consistent with being trafficked as outlined in the Palermo Protocol[3].

The three key factors that need to be present for a person to be identified as a victim of human trafficking are recruitment, transportation and exploitation. Anyone can identify a victim of human trafficking. However, if the victim is not able to freely leave their trafficked workplace, then an intervention is required. An intervention is the responsibility of the police officials. Service providers who have identified victims of trafficking shall not rescue victims alone. It is too risky for the victim and service provider.

If there is inconclusive evidence on whether a person identified is victim, it should be assumed that the individual is a victim. This individual should have their rights respected and access to services in the same way as persons that are absolutely known to be victims of human trafficking.

Crisis Intervention refers to the process of providing immediate short-term assistance to victims who experienced an event, or series of events, that produced emotional, mental, physical and/or behavioral imbalances that have prevented the person from effectively coping with their current situation.

Crisis intervention can occur simultaneously with the victim identification stage. Police may conduct raid/rescues to remove the victim from the trafficked situation in consultation with social workers to ensure that the victims are moved to a safe place

---

[3] Palermo Protocol is a protocol to prevent, suppress, and punish trafficking in persons, especially women and children, supplementing the U.N. Convention against Transnational Organized Crime, G.A.Res 55/26

and provided with necessary emergency assistance, such as shelter, food, medical and psychological care.

Crisis intervention can also occur later in the rehabilitation process. Any incident where a person's psychological or physical safety is in danger will require a crisis intervention. For example, an individual with mental instability, such as suicidal tendencies, will mean a crisis intervention is required. A victim recently reintegrated back into their community who calls to notify service providers that their trafficker has appeared in the village also requires a immediate crisis intervention.

Referral is the process of referring or transferring the client to appropriate services. The referring organization needs to clearly communicate the victim's expected results to the receiving organization so they are well-prepared to respond to the victim's requirements. Information about referral shall be shared with the victims in advance and there need to be informed consent from the victims.

Reception is the act of receiving and providing services to victims. This can happen at numerous locations, including police stations, shelters, hospitals, and skills-based training facilities.

The first impression that victims get from service providers is at reception. This first impression will affect how safe a victim feels and if they trust the service provider. Reception will also impact the extent that they want to cooperate and provide information to service providers, including police.

Case Planning is the process of setting the direction for the successful resolution of a victim's issues, through setting goals and objectives as well as the courses of action and resources required. It is an ongoing activity during the victim assistance process and the victim shall be actively encouraged to participate in his/her case planning.

Case planning is best achieved using a multi-disciplinary team. The multi-disciplinary team includes the victim, the case manager (officials/social affair workers), and other relevant professionals who are going to help with the recovery process.

Case planning and/or progress against the case plan shall be documented on the intention, objective, challenges, and procedure of resolution which are recorded on the victim's file.

Assessment is the process of compiling, reviewing and evaluating specific case related information such as health assessments, initial case assessments or assessments of family and community assessments that will lead to the resolution of victims' problems, rehabilitation and reintegration.

Assessments shall be conducted to track the progress of the victim. Assessments should give service providers an understanding of the success of interventions and enable service providers to determine any changing priorities or needs that shall be incorporated into the case plan. The results of assessments need to be shared with the victim.

Recovery is the process of healing from an experience which has been physically or mentally traumatizing that incapacitates a person from adequately

functioning within her/his environment and also includes the process of developing the person's capacity, self esteem, skills and behaviors necessary to function effectively in society.

Every victim of human trafficking has a unique experience and therefore every person's recovery from human trafficking will also be unique. Service providers shall ensure that the recovery process is tailored to a victim's individual needs. Activities of recovery include counseling, life skills, medical assistance and vocational skills training and so on.

Reintegration is the process of a victim's return and resettlement into their family and community based on their personal decision. Successful reintegration shall be the ultimate goal when providing assistance to victims of human trafficking.

The Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation have a standardized procedure, for rehabilitation and reintegration. This procedure outlines clear roles and responsibilities of social affair officials of district/municipal levels in the reintegration process. National and international service providers shall consult with municipal/provincial social affair officials to reintegrate victims of human trafficking.

Follow-up is the process of checking on the current status and the evolving needs of the victim after the process of reintegration.

Follow-up is a necessary step in the case management process as reintegration into a family and community can be associated with re-traumatization, discrimination, lack of acceptance from the community, and difficulty adapting to community life after shelter life.

Case closure is the process of finalizing a victim's case in consultation with the victim and other relevant parties and indicating an end to service.

Successful case closure can be made possible based on the following criteria[4]:

- Relations between the family and the reintegrated person are stable and sustainable;
- The economic situation of the family is stable and they can survive as others do;
- The reintegrated person can participate in the usual and regular daily activities such as schooling, earning an income (inside or outside of the house), getting vocational training and so on; and,
- There is enough proof indicating that the reintegrated person is both economically and psycho-socially stable.

In the situation where a victim is re-traumatized, it is necessary to reopen the case.

---

[4] Directive No. 009 S.V.Y of Ministry of Social Affairs, Veterans, and Youth Rehabilitation dated September 28th, 2007 on reintegration and follow-up victims residing in the shelters of the government and non governmental organizations

IV. Principles on the Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking

The Royal Government of Cambodia has concentrated on assisting victims of human trafficking by providing appropriate services, especially protection of the rights of victims of human trafficking, and prevention activities to stop human trafficking in the country and cross borders,. The Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation was promulgated on February 15th, 2008. The Royal Government of Cambodia established the High Level Working Group to Combat Human Trafficking, Human Smuggling, Labor and Sexual Exploitation on Women and Children on August 8th, 2007. The Royal Government of Cambodia has taken essential actions to comply with international obligations to stop human trafficking by enacting Prakas, Law, and Memorandums of Understanding (MOUs) as follows:

- The Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation, promulgated on February 15th, 2008;
- Directive No. 009 S.V.Y of the Ministry of Social Affairs, Veterans, and Youth Rehabilitation dated September 28th, 2007 on the implementation of reintegration and follow-up on victims of human trafficking residing in the shelters of the government and non government organizations;
- Decision No. 35 S.S.R dated July 20th, 2007 of the Royal Government of Cambodia on the establishment of the National Task Force to implement the agreements and MOUs between the Royal Government of Cambodia and relevant countries on the elimination of human trafficking and assisting victims of human trafficking;
- Decision No. 41 S.S.R dated August 8th, 2007 of the Royal Government of Cambodia on the establishment of the High Level Working Group to Combat Human Trafficking, Human Smuggling, Labor and Sexual Exploitation on Women and Children;
- Decision 2815 S.S.R dated August 15th, 2007 of the Royal Government of Cambodia on the Assignment of the Secretariat of the High Level Working Group to Combat Human Trafficking, Human Smuggling, Labor and Sexual Exploitation on Women and Children;
- Policy on Alternative Care for Children dated April 11th, 2006 with support from Samdech Akak Moha Sena Badei Techo **Hun Sen**, Prime Minister of the Kingdom of Cambodia;
- Prakas No. 606 S.V.Y dated November 22nd, 2006 of the Ministry of Social Affairs, Veterans, and Youth Rehabilitation on the minimum standard for child care in the shelters;
- Prakas No. 198 S.V.Y dated March 10th, 2006 of the Ministry of Social Affairs, Veterans, and Youth Rehabilitation on the minimum standard for child care in communities;
- Guidelines on the Protection of Child Victims of Human Trafficking, prepared by Cambodian National Council for Children (UNICEF), 2006; and
- Child Rights in Relations to Juvenile Justice and Child victims of Criminal Offences: A Training Manual for Judges and Prosecutors, prepared by UNICEF and Royal Academy of Judicial Professionals, 2007.

There are some drafts of laws and provisions including:

- Draft Instructions on How to Handle Child Victims and Witnesses in the Child Justice Process, UNICEF;

- Draft Inter-Ministerial Prakas on Cooperation and Coordination in the Child Justice Process, the Royal Government of Cambodia; and
- Draft Juvenile Justice Law, the Royal Government of Cambodia.

To implement Law, MOUs, Prakas, and directives with good results, service providers shall uphold the rights of victims of human trafficking[5] as follows:

The **right to safety and protection** which refers to the right of a victim of trafficking or exploitation to be assured by all those working with them that their security and well-being is prioritized.

The **right to individual identity** which refers to the right of victim to be viewed with individual characteristics, values, attitudes and beliefs.

The **right to privacy and confidentiality** which refers to a victim's right to have information about their medical, family, community, or previous history protected and only distributed at their discretion.

The **right to dignity** which refers to a victim's right to be treated by others with respect and honor.

The **right to information** which refers to the right of a victim to know specific details and all particulars that affects the individual. This includes information about their legal options, cases pending, medical status, their family and community, and skills training, plus any other relevant information relating to their case.

The **right to services** which refers to a victim's right to access a variety of support and assistance from government and civil society in order to rehabilitate them until they are recovered.

The **right to justice** which refers to a victim being entitled to equal protection before the law, as enshrined in the Cambodian Constitution and according to the principle of just and fair treatment for all people

The **right to normality** which refers to the victim's right to be assisted in reintegrating into the community and family of their choosing and experience ordinariness in their daily lives without any discrimination.

The **right to participation** which refers to the right of all victims, whether children or adults, to express their opinion and participate in activities relevant to them in the society.

The **right to decision-making** which means a victim has a right to make decisions for themselves when these decisions are not in conflict with the law.

The **right to freedom of movement** which refers to the right of the victim to live and move with freedom within their country of citizenship and to be repatriated if outside their country of citizenship.

---

[5] These Rights of the Victim were identified based on the *Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human-Trafficking, United National Economic and Social Council, 20 May 2002* and the *COMMIT Guiding Principles for the Protection of Victims of Trafficking in the Greater Mekong Sub-region.*

V. General Policy on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking

1. Vision

Victims of human trafficking shall have their rights as outlined in section **IV** upheld. Service providers and Government officials shall indicate commitment to protecting the rights of victims of human trafficking so they can, in time and with safety, be successfully reintegrated into families and/or communities.

2. Mission

This policy is to be implemented alongside the political platform reflected in the Rectangular Strategy of the Royal Government of Cambodia. The Ministry of Social Affairs, Veterans, and Youth Rehabilitation and other relevant ministries and institutions have committed to implementing the policy and building the capacity of staff who work with victims of human trafficking as well as establishing a monitoring and evaluation system that ensures effective implementation of the policy and that victims have suitable relationships with their families and communities.

3. General Objectives

The policy on protection of the rights of victims of human trafficking is to offer a framework to ensure that victims of human trafficking are respected, treated with dignity, provided with sufficient rights and benefit protection, and ensured with physical and mental development. The policy has the purpose of ensuring victims of human trafficking:

- Receive the benefits enshrined in legal instruments and national and international laws;
- Are empowered and enabled to be reintegrated successfully into families and communities;
- Have the possibility to get material and mental supports, especially health, educational and vocational training services; and,
- Receive better protection of the rights free from re-victimization and discrimination.

4. Obstacles

Service providers and all programs to assist victims of human trafficking may encounter challenges as follows:

- The understanding of the rights of victims of human trafficking is limited;
- The understanding of human trafficking in society is limited;
- Lack of human, material, and financial resources for the implementation of victim assistance programs;
- The implementation of national and international laws which Cambodia has ratified is limited;
- Coordination of service provision among government institutions, NGOs, and civil society working with victims of human trafficking is limited;
- No common system of monitoring, follow-up, and evaluation;
- Some difficulties resulting from modernization such as individuality, changes in traditional value, and decrease in solidarity.

Victims of human trafficking may encounter practical challenges as follows:

- A lack of support and good family environment, and lack of proper shelters to take care of victims;
- Sexual abuse and sexual exploitation;
- Lack of access to education, health, and rehabilitation;

- Lack of information on possible negative impacts of migration;
- Victims of human trafficking may have contracted HIV/AIDS;
- Victims of human trafficking may have developed a drug dependency due to being trafficked;
- The implementation of human trafficking prevention programs is narrow and more works need to be done to address the demand for victims;
- Family, community, and specialized staff lack the knowledge of current support, information and referral services;
- Most victims of human trafficking have a lack of trust in official structures and institutions that can help victims of human trafficking; and,
- The structure of the Ministry of Social Affairs, Veterans, and Youth Rehabilitation is still limited at the municipality and district level.

5. Opportunities

In order to improve assistance and support of victims of human trafficking, opportunities exist or will exist as follows:

- There is political will towards protecting rights of victims of human trafficking and those who are vulnerable to human trafficking;
- Widening the legal framework and sufficiently and appropriately strengthening law enforcement;
- Decentralization of national functions to sub-national levels assists in the establishment of community and family participatory structure;
- Family, community, and staff providing services to victims have opportunities to build capacity;
- Poverty reduction strategy and rectangular strategy of the Royal Government of Cambodia responds to the needs of poor families and get better support; and,
- The Royal Government of Cambodia is committed resolving family and community issues at the time of human trafficking and post victimization.

6. Strategies

In order to protect the rights of victims of human trafficking, it is necessary to have general strategies to address the needs of victims of human trafficking through a multi-sector approach:

- Conduct a regular assessment on the needs of the sectors in connection with victims of human trafficking;
- Establish the policy framework which focuses on protection of the rights of victims and institutionalize the programs and services that uphold the welfare of victims of human trafficking;
- Increase access to basic necessary services to victims of human trafficking;
- Monitor, follow-up, and evaluate on a regular basis to ensure anti-human trafficking programs meet the needs of victims; ensuring that program development is sustainable and moving to provide assistance for victims of human trafficking.

VI. Objectives of Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking

a. Reception of Repatriated Victims from Abroad

Ensure that victims of human trafficking are accepted through the process of repatriation and deportation without discrimination on nationality, religion, social class, disability or sex by upholding the rights of victims and commencing to make a plan and proceed with case management until successful closure of the case.

b. Sending Victims to their Country of Origin

The case manager for foreign victims shall ensure that victims of human trafficking receive the necessary rights and services afforded to Cambodian victims, without any discrimination, from the beginning of the process of case management until closing the case. Before and during the process of repatriation, information needs to be delivered to the relevant stakeholders in the receiving countries.

c. Reception of Victims from Authority of Municipal/Provincial Departments of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation

Those who work with victims of human trafficking shall uphold the rights of victims. Officials in charge shall implement the process of case management (as outlined in III) to ensure success of reintegration.

d. Reintegration of Victims into Families, Communities and Non-Government Organizations

The objective is to settle victims of human trafficking to live their normal life (the same as before being trafficked), full of good health and happiness in the community of their own choice. Service providers need to ensure a well-planned reintegration and follow-up to address the needs of victims and families.

VII. Responsibilities of Competent Ministries and Institutions of the Royal Government of Cambodia and Commitment of Officials and Agents Protecting the Rights of Victims

1. **Responsibilities of Competent Ministries and Institutions of the Royal Government of Cambodia**
    a. Review the arrangement, development and compilation of policies and standards, which have special relevance to the protection of the rights of victims of human trafficking and based on human rights conventions;
    b. Disseminate and ensure effective implementation of policies, laws, documents, and standards which are relevant for the protection of the rights of victims of human trafficking;
    c. Establish and approve the Minimum Standards on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking;
    d. Monitor, follow-up, evaluate and regulate Government and Non-Government service providers of victim protection on the implementation of the Minimum Standard on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking;
    e. Allocate funds to support activities consistent with the policy and minimum standards on protection of the rights of victims of human trafficking, with special attention on roles of officials operating, monitoring, follow-up, and evaluation;

f. Mobilize funds to assist victims of human trafficking, facilitate assistance for Non-Government Organizations' agents working on protection of the rights of victims and mentor to effectively and sustainably carry out their work.;
g. Lead coordination and cooperation with development partners on issues relevant to the protection of the rights of victims of human trafficking; and,
h. Effectively lead, in the capacity of chair of the Protection and Reintegration Cluster Group of the High Level Working Group to Combat Human Trafficking, Human Smuggling, and Exploitation in Women and Children that the Royal Government of Cambodia has assigned.

2. **Commitment of Government Officials and Non-Government Organization Agents to Protect the Rights of Victims**
   a. Cooperate with competent institutions of the Royal Government of Cambodia to assist in reviewing the preparation and dissemination of policies, laws, and other standards to ensure consistency with relevant human right conventions, concerning the protection of the rights of victim of human trafficking;
   b. Implement relevant policies, laws, documents and standards to effectively protect the rights of victims of human trafficking;
   c. Monitor, follow-up, and evaluate activities, provide reports as well as assist in facilitation of the monitoring, follow-up, and evaluation by officials of Ministry of Social Affairs, Veterans, and Youth Rehabilitation in accordance with the policy and minimum standards;
   d. Non-Government Organizations working with victims of human trafficking shall request permission for and sign a Memorandum of Understanding with Ministry of Social Affairs, Veterans, and Youth Rehabilitation;
   e. Mobilize sufficient funds to support victims and share funds with other programs in accordance with the national policy and minimum standards paying special attention to the role of officials operating the monitoring, follow-up, and evaluation;
   f. Assist in the development and implementation of sustainable solutions focusing mainly on the protection of the rights of victims of human trafficking; and,
   g. Coordinate with Non-Governmental Organizations and competent institutions of the Royal Government of Cambodia.

3. **Cooperation with nearby Countries and Non-Government Organizations in Protecting the Rights of Victims of Human Trafficking**

   a. **Cooperation with Nearby Countries**
      1. Prepare a national plan of action on human trafficking every two years to facilitate the implementation of agreement;
      2. Initiate the preparation of necessary strategies, policies, and provisions to implement the agreement;
      3. Make recommendations for cooperation and mutual assistance in combating trafficking in men, women and children;

- Monitor and evaluate the implementation of agreements and report to relevant committees on bilateral cooperation between Cambodia and Vietnam, Cambodia and Thaland and signatories of the countries in the meetings to share experience once a year and report to the Royal Government;
- Cooperate with national and international Non-Government Organizations to effectively implement agreements that protect the rights of victims of human trafficking;
- Resolve confrontation on interpretation or implementation of agreements through negotiation. In case of non-resolution through negotiation, there needs to be a report to the Government of both parties for resolution.

b. Cooperation with Non-Government Organizations (NGOs)

1. Cooperate to coordinate with national and international Non-Government Organizations to implement the national policy and standards on protection of the rights of victims of human trafficking;
2. Cooperate with national organizations, Non-Government Organizations and local authorities to implement the plans designed to protect the rights of victims of human trafficking;
3. Cooperate and communicate with national and international organizations in the process of case management;
4. Cooperate to prevent unsafe migration; and,
5. Expand and strengthen cooperation among national and international organizations to promote the protection of the rights of victims of human trafficking.

MINISTER

ITH SAM HENG

KINGDOM OF CAMBODIA

Nation Religion King

Ministry of Social Affairs, Veterans, and Youth Rehabilitation
No: 857S.V.Y *Phnom Penh, 3rd September 2009*

Prakas
On
Minimum Standards for Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking

Minister of Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation

- Having seen the Constitution of the Kingdom of Cambodia
- Having seen Preah Reach Kret No. NS/RKT/0908/1055 dated September 25th, 2008 on the appointment of Royal Government of Cambodia
- Having seen Preah Reach Kram No. 02/NS/94 dated July 20th, 2004 promulgating the law on the organization and functioning of the Council of Ministers
- Having seen Preah Reach Kram No. NS/RKM/0105/001 dated January 17th, 2005 promulgating the law on the establishment of the Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation
- Having seen Preah Reach Kram No. ND/RKM/0208/005 dated February 15th, 2008 promulgating the Law on Suppression of Human trafficking and Sexual Exploitation
- Having seen sub-decree No. 55/ANKR/BK dated April 8th, 2005 on the organization and functioning of the Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation
- Having seen directive No. 009 S.V.Y dated September 28th, 2007 of the Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation on reintegration and follow up victims residing in the shelters of government and non-government organizations.
- Having seen Prakas No. 852 S.V.Y dated August 31st, 2009 of the Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation on the implementation of Policy on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking.

Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation, #788 Monivong Blvd, Phnom Penh, Cambodia. Fax/Phone (855) 23 726 086

DECISION

CHAPTER I

GENERAL PROVISONS

Article 1.-

The purpose of this Prakas is to outline and implement the minimum standards for the protection of the rights of victims of human trafficking with the support of the institutions of the Royal Government of Cambodia, national and international non-government organizations and benevolent individuals in the Kingdom of Cambodia.

Article 2.-

The minimum standards for protection of the rights of victims of human trafficking use a victim-centered and rights-based approach, focusing on the victim's needs throughout the general support process. These standards are based on the phases in the Case Management Process.

The minimum standards apply to all people providing assistance to victims of human trafficking, including social affairs officials, law enforcement officials and all international and national service providers working in Cambodia.

Article 3.-

The minimum standards for the protection of the rights of victims of human trafficking set for the implementation in this Prakas apply across the following situations:

1. **In a short-term transit center**
Protection at a short-term transit center aims to provide comprehensive support and care required to identify the urgent needs of victims and connect them with external services.

2. **In a long-term shelter**
Protection at a long-term shelter aims to provide a venue in which health services, legal representation, general education, vocational skill training, counseling, and life skills for victims can be provided.

3. **In community**
Protection of victims in communities is provided by Buddhist monasteries, other religious venues, by biological families and relatives of the victim.

Article 4.-

A victim is any person who is abused or exploited by another person or group of persons, directly or indirectly for the purposes of human trafficking.

Human Trafficking is the recruitment, transportation, transfer, receipt of persons, by means of threat, use of force, or other forms of coercion, of abduction, of fraud, of deception, of the abuse of power or of a position of vulnerability, of the giving or

receiving of payments or benefit to achieve the consent of a person having control over another person, for the purpose of exploitation.

Rights refer to the entitlements of every victim of human trafficking, that do not have to be earned and cannot be traded away. These rights are enshrined in the Universal Declaration of Human Rights of the United Nations dated December 10th, 1948.

Article 5.-

National and international non government organizations implementing programs or sponsoring programs and involving the protection of the rights of victims of human trafficking throughout the Kingdom of Cambodia shall sign a Memorandum of Understanding with the Ministry of Social Affairs, Veterans, and Youth Rehabilitation.

CHAPTER II

RIGHTS AND MINIMUM STANDARDS FOR THE PROTECTION OF THE RIGHTS OF VICTIMS OF HUMAN TRAFFICKING

Article 6.-

Government institutions, national and international non-government organizations and benevolent individuals, shall uphold all the standards on the rights of victims as follow:

1. **Right to Safety and Protection**

- Service providers shall ensure that exploiters and traffickers do not have access to rescued victims in their care.
- Law enforcement officials shall take necessary actions to protect victims in their jurisdiction by responding to information in a timely and appropriate manner.
- Any organization working with trafficking victims shall take reasonable steps to ensure that the perimeter of their premises are safe and secure and cannot be accessed by outsiders without permission.
- Any organization working with trafficking victims shall take reasonable steps to ensure that their internal premises are maintained to a high standard and to ensure victim safety and health within the premises.
- Organizations providing services to victims of trafficking shall take reasonable steps to with staff arrangements provide gender appropriate services for victims.
- Organizations providing services shall take serious steps to ensure that guests or visitors are comprehensively checked prior to meeting and are made aware of policies to protect the victim.

- Assessments of the victim's physical, mental and emotional state shall be conducted regularly to ensure the psychological and physical well-being and safety of the victims.

- Comprehensive risk and security assessments shall be conducted in cooperation with families, communities and other relevant parties before reintegration to see if the victim can be reintegrated into their family and their original community or other family and community.

- A general risk assessment of shelter premises shall be conducted on an annual basis.

- Recruitment procedures shall involve a thorough assessment of the suitability of the individual, including a criminal record check for all staff who will be interacting with victims of human trafficking.

- Facilities providing care for victims shall have fast and effective procedures and actions for when a victim disappears or leaves the premises without notifying staff members.

2. Right to Individual Identity

- A person shall be recognised as a normal ordinary individual first and a victim subsequently.

- The victim's individual beliefs, values, attitudes, identity and experiences shall be considered and respected.

- The victim's individual perspective and interpretation of their trafficking experience and the way they feel about their rehabilitation and how to best recover from this experience shall be respected and the validity of their individual view recognised.

3. Right to Privacy and Confidentiality

- Service providers shall understand the difference between private/confidential information and general information.

- Victim's confidential information shall not be shared without the victim's informed consent. In cases where information must be shared with any individual or organization and informed consent cannot be obtained, the victim will be informed of who has been given access to the information, and for what reason.

- There shall be a clear understanding between the case worker and other service providers on what information is appropriate and necessary to exchange information for the provision of services.

- Victims' medical, legal, and other case-related information and records shall be kept in a safe and secure location.

- Victims' records shall only be accessed by authorised personnel who require the information to carry out their roles in supporting the victim.

- Victims' identities shall be protected from the media as outlined in Article 49 of the Law on the Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation, 2008.

4. Right to Dignity

- Victims shall be treated with respect throughout the victim assistance process and be recognized as individuals who have undergone a difficult series of circumstances.

- Any act of discrimination and/or stereotyping against the victim on the basis of sex, age, race, ethnicity, religion, nationality, sexual preference, disability, or past experiences is strictly prohibited.

5. Right to Information

- All victims shall be informed of their rights throughout the victim assistance process.

- Those who work and interact with victims shall explain their roles and tasks to the victims.

- Any activities that the victim is involved in or invited to join shall be explained to the victim.

- Victims have the right to access information and receive explanations on all health, medical, legal, and case documentations that pertain to the victim.

- Victims who do not speak and/or read Khmer shall be provided with a translator so they can understand all written and verbal information. In case of a victim with a disability such as muteness or deafness a sign language translator shall interpret with the victim.

- For child victims, service providers will make decisions regarding the amount of information to share with the child and the appropriate manner in which to share this information and be guided by what is in the best interest of the child considering the age of the child and degree to which the child is victimized.

6. Right to Services

- All victims shall have the right to access services, including psychological, legal, medical, spiritual, socio-economic services, and vocational training at any stage of the victim assistance process.

- State institutions, civil society organizations and non-government organizations shall cooperate to help victims access the required services.

- Service providers shall consult with victims throughout the case management process to ensure that victim's needs are responded to consistently and appropriately.

7. Right to Justice

- Legal procedures shall be explained to victims in an easily understood manner.
- Victims shall be provided with free legal assistance if required.
- All victims shall be empowered to make an informed choice on whether they want to be involved in the judicial process.
- Victims shall have the opportunity to be present and heard at all legal proceedings and make a decision on whether or not to file an appeal.
- Child victims shall have a child advocate appointed to be present during all legal proceedings to ensure decisions are made in the best interest of the child.

8. Right to Normality

- The victim shall be empowered to be reintegrated effectively into society and family through the provision of necessary services and care during the recovery process.
- Persons working with a victim shall take steps to minimise the stigma, cultural bias and discrimination the victim may encounter.
- Persons working with a victim shall not display their personal discrimination/prejudices against the victim.
- Service providers shall provide assistance and take practical steps to assist the victim in integrating into the community of their choice.
- During the recovery process the victim shall be given the opportunity to have contact with his/her family if it is safe to do so.

9. Right to Participation

- The victim shall be empowered so that he/she can be actively involved in all aspects of planning related to the assistance they receive.
- The victim shall be fully informed of all aspects and issues pertaining to his/her case in advance to enable their views and considerations to be taken into account at any stage of the victim assistance process.
- The victim shall be consulted when setting clear criteria for their participation, to avoid being dominated, feeling threatened or receiving undue influence by others.
- Child victims shall have the right to participate in the process of planning their future and express their opinions which will be incorporated as far as their opinions are achievable, appropriate and compliant with international conventions and agreements signed and ratified by the Royal Government of Cambodia.

10. Right to Decision-making

- Victims shall be encouraged and supported in order for them to appropriate decisions.
- Victims shall be entitled to a reasonable reflection period before making a decision and shall not be asked or forced by anyone to make hasty decisions.
- If a victim's preferred course of action is not possible, assistance shall be provided by service providers or counsellors to him/her in determining appropriate alternative courses of action.
- Decisions shall only be made on adult victims' behalves when they are unable to make their own due to a physical and/or mental r intellectual incapacity. If neccessary, family or relatives shall be consulted in victims' the decision-making.
- Child victims shall have the right to participate in decision-making and have their decisions carried out as far as their security, safety and well-being allow.
- When it is not possible to consult a victim prior to a decision being made on their behalf, an explanation shall be given by service providers or counsellors on why a certain decision has been made and how it is beneficial for the victim.

11. Right to Freedom of Movement

- Each foreign victim has the right to prompt repatriation with humane treatment to their country of origin.
- Within their country, victims have the right to be integrated into the community of their choosing and move between communities as they desire.
- Adult victims facing no criminal charges shall have the right to leave law enforcement institutions or service providers after informing the competent authorities or institutions. Adult victims shall not be held against their will.
- A shelter may keep a child victim against his/her will in order to ensure safety and best interest of the child. However, particularly with child victim, steps shall be taken to identify family quickly and integrate the child to the family if he/she is safe and expedient.
- When it is ambiguous whether a victim is a child or an adult it is to be assumed that the victim is a child and freedom of movement can be restricted in line with the above standard.

In brief, the upholding right to freedom of movement is dependant on defining the age of victim so this shall be a priority.

Article 7.-

The case management process begins when a victim of human trafficking or potential victim of human trafficking is identified and continues until a case is closed. The case management process provides an important framework for service providers so that they can do action plans to maximize and strengthen their effectiveness in helping the victim. The phases in the case management process are not always sequential as outlined below and in reality many steps need to be carried out simultaneously. The steps in the case management process are: victim identification, crisis intervention, referral, reception, case-planning, assessment, recovery, reintegration, follow-up and case closure. Throughout the case management process, all the overarching rights of the victim outlined in chapter 2 of this minimum standard shall be effectively upheld.

The case management process involves:

1. **Victim Identification**

- A safe space for conducting the interview shall be ensured.
- Service providers must ensure there is no direct contact between the victim and suspects or perpetrators.
- In cases where it is ambiguous whether an individual is a victim or not, the individual shall be treated as a victim and provided with appropriate support and services until there is conclusive evidence indicating otherwise.
- A victim whose age is uncertain but could potentially be a child shall be treated as a child and victim identification and interviewing processes shall be consistent with the principles in the Convention on the Rights of the Child. Victim identification needs to be expedited and prioritized to determine age so as to ensure that the services offered to the victim are appropriate and rights are not infringed upon.
- Persons conducting interviews will do so using a victim-centred approach that is sensitive to the trauma the individual may have experienced and be cognizant of not re-traumatizing victims.
- The victim identification interview shall not commence until critical medical and psychological recovery services have been delivered.
- The victim identification interview shall be kept as brief as possible by limiting questions to essential information, such as name, age, address or place of birth, perceived threats to safety, and the immediate needs of the victims.
- The victims shall be given the opportunity to have a support person with them throughout the victim identification process.

2. **Crisis Intervention**

- The service providers shall have a clear understanding of the general nature and issues of the victims, especially the stages of crisis in order to identify the

particular issues the victim is experiencing and know the appropriate intervention needed for each type of victims.

- The need for a crisis intervention is to be determined according to the needs of the victim.

- Prior to the crisis intervention a risk assessment, as outlined in point 6 of the process of case management, shall be appropriately implemented to reduce the likelihood of harm to the victim and service provider.

- If service providers can contact the victim prior to the crisis intervention, they shall do so to effectively prepare the victim for next steps.

- The services and supplies the victim will require during and immediately following the crisis intervention shall be prepared prior to the intervention.

- Crisis interventions shall be conducted in a safe and secure manner to minimize the likelihood of physical and mental trauma for the victim and others involved.

- During a crisis intervention victims shall be separated from suspects and contact between the victims and suspected perpetrators will be prevented.

- Persons interacting with the victim during and directly after the crisis intervention shall protect the victim's possessions.

- Crisis interventions must be planned and carried out with the officials, especially in cooperation with police officers, social affair officials, NGO service providers, private service providers, and Embassy and/or immigration officials (in case of foreign victims).

3. Referral

- Referral shall be based on the decision of the victim and shall be conducted based on the victim's requirements at any time during the stages of the victim assistance process.

- Service providers shall maintain a list of names, safe referral places and partners which offer services for victims. The list needs to be regularly updated.

- During the referral process, senders and receivers shall cooperate so that victims' needs are placed first.

- When referring a victim, the sending service provider shall provide all relevant information about the victim's case to receiving service providers.

- Prejudice and discrimination of any kind against a victim shall not be a reason for referral or declining a referral of the victim to services or assistance.

- Service providers shall recognise the limitations of their services and refer the victim to other medical, psychological services, and skill development resources based on the requirements of the victim.

4. Reception

- The first act of a service provider shall be to make the victims feel safe and secure and try to develop close rapport with them.

- A gender sensitive approach shall be used at reception; it is recommended that women are greeted by women and men greeted by men, except when the victim's special circumstance requires a different arrangement.

- Service providers shall orient the victim to their necessary physical surroundings, including bathroom and bedroom and so on.

- Service providers shall explain to the victim their purposes and roles, principles, rules, and neccessary regulations, including internal regulations of how to live in the managed premises.

- Service providers shall arrange a space for victim reception that is comfortable for the victim and give the victim time to adapt to the new surroundings before the intake interviews.

5. Case Planning

- Case planning and management of all activities shall focus on the victim's needs and the victim shall be regularly consulted and informed of activities in his/her case plan.

- Once a victim is identified, case planning shall be conducted as soon as possible and include the victim's active participation.

- Case plans shall be reviewed often, regularly updated and be flexible in nature based on practical situations..

- Case plans shall be specific outlining expected efficacy, achievements, the responsibility of service providers and expected timeframes for activities in case plans.

- The process of the implementation of case plans shall be clearly documented and kept confidential.

- A victim shall always be provided with his/her case plan on request.

- Where appropriate and victim consent is given, case plans shall be developed in cooperation with all relevant service providers.

6. Assessment

- Once a person is identified as a victim, physical and psychological health assessments shall be prioritized.

- Service providers shall recognize that assessment is a multifaceted, ongoing process that includes initial assessment and interviews, ongoing/detailed assessment and interviews, physical and psychological health, risk, socio-legal,

shelter, staff, community, family, skill and ability and livelihood assessments of the victims.

- Service providers shall know which assessments and interviews shall be conducted and the most appropriate time and manner to do this.

- Risk assessment of victims returning to live with their family and community shall be conducted as soon as practical to determine the feasibility of improved reintegration into the community.

- At a minimum, service providers shall conduct an annual assessment of the quality of services offered.

- Before conducting any assessment, service providers shall familiarize themselves with relevant case information so they can avoid asking unnecessary questions which may re-traumatize the victim.

- Assessments and interviews shall be conducted on suspected victims. The victim shall be fully aware of the objectives of the assessment and agree to the assessment methodology.

- The outcomes of assessments shall be used to determine the services and support for the victims and shall be used as information for case planning.

7. Recovery

- Service providers shall recognize that every victim's trafficking experience is different; therefore, every victim recovers differently and at their own pace.

- Victims shall be empowered and their capacity built throughout the recovery process and have the right to make informed decisions about which services will be most helpful or appropriate for them and when they want to engage in these activities.

- Victims shall be provided with access to services and have the rights to accept or decline services, including medical, psychological, legal, accommodation, life skills, recreational activities and religious services at any place of worship.

- Victims shall be supported in re-establishing healthy relationships with their family and former community based on assessement and resolution to the challenges faced by the victims.

- Victims shall have the opportunity to interact with others and to spend time reflecting alone in order to contribute to their recovery.

- Service providers shall work on restoring a victim's self-esteem by identifying their strengths and validating their feelings.

- Victims, especialy children, shall be provided with age-appropriate activities to aid recovery.

8. **Reintegration**

- Strategically, where and when reintegration will occur will depend on the victim's decision. Reintegration may be with their original family and community or with a new family and community.

- At the victim's request, awareness-raising and assistance for the community shall be provided before and after the victim's reintegration.

- Vocational skills training designed for use in the community where the victim will be reintegrated shall be provided.

- Reintegration shall only begin after proper assessments of the particular nature of each victim and their reintegration location have been completed.

- Reintegration shall begin on a trial basis and service providers shall continue to regularly assess the safety of the living place and wellbeing of the victim.

- Service providers shall be aware that reintegration may trigger a crisis situation and must monitor the reintegration to determine if additional services and support are required.

- If needed, especially in cases involving child victims, assistance to the victim's family in the form of counseling, training in parenting, and livelihood projects shall be offered after risk and basic needs assessments are completed.

- If the victim is a minor, steps shall be taken by service providers to ensure the returned victim continues his/her schooling based on his/her level.

9. **Follow up**

- A flexible follow-up case plan shall be prepared and regularly updated that prioritize and address the victim's needs and challenges.

- The number of follow-up visits to be conducted shall be determined based on discussions between the victim and service providers. This number can be altered based on the victim's required needs.

- As part of the follow-up process case workers shall link victims to services available in their community or village of origin.

- The victim shall be informed of the specific time of follow-up visits in advance, except when the case worker would like to spot check actual situations after reintegration.

- Follow-up visits shall be conducted in a discreet manner in line with the victim's requests and situation.

10. **Case Closure**

- Before closing a case, a service provider shall try to ensure that the victim's health is better, that the victim is emotionally and financially stable, feels settled

in the community and family and feels confident in maintaining his/her daily livelihood.

- The victim shall be consulted in making the decision to close the case.
- In cases where a victim cannot be reached, service providers shall take all steps to try and contact the victim through family and other service providers before closing the case.
- Before closing a case, service providers shall sufficiently prepare the victim, family and community for case closure, including for potential unexpected or unfavorable developments during or after case closure.
- There shall not be a hasty case closure when a victim is uncooperative. In contrast, service providers shall try to understand the reasons for the victim's behavior; it could be a sign of a newly emerged problem for the victim, so service providers shall explore the situation and assess the next steps.
- If service providers close a case in an unsuccessful or unsatisfactory manner, service providers shall use this as a learning experience and analyze the case to indentify the gaps for improvement for their next service provisions.

Article 8.-

To be able to effectively and successfully help victims of human trafficking, it is important that service providers are physically and psychologically healthy and wise; therefore, service providers shall comply with the guidelines below:

1. **Self-care for Service Providers**

- Service providers need to be aware that they can only be effective service providers if they are mentally, physically, and emotionally fit and of good livelihood in the socieity. Hence, their first caring responsibility is to themselves as a model for their victims.
- Service providers shall be cautious in their work with victims and ensure that they are sufficiently capable to take actions to protect their victims' physical and emotional safety.
- Service providers shall be aware of vicarious trauma and stress that may occur due to their interaction with victims and of practicable preventive actions to effectively reduce challenges.
- Service providers shall be aware of and cautious of their own specific signs of stress and burnout. Service providers shall be aware of different techniques to reduce their stress and of the different healthy ways of coping with their own stress and emotional distress.
- Service providers shall take steps to provide emotional support to the victim without becoming emotionally involved and attached. Service providers shall retain a degree of detachment and objectivity.

- Service providers shall recognize personal problem/s that may affect their work, especially when their problems may be similar to the victim's. If necessary, they can talk to family, a trusted friend and/or colleague with relevant expertise and get assistance before problems incapacitate their effective provision of services. Alternatively, service providers can negotiate to have a particular case assigned to another service provider.

- Service providers shall take steps to continually refresh their knowledge and activities and update their work-related skills to maximize their effectiveness of service provision.

2. Managers of Service Providers

- Managers of service providers shall communicate information on managing stress, burnout and vicarious trauma experienced in the work undertaken by service providers.

- Managers of service providers shall provide staff under their supervision with the opportunity to reduce their stress.

- Managers of service providers shall monitor staff behavior and look for signs of physical, mental burnout or vicarious trauma as a result of contact with other people and/or victim and, if concerned, discuss these with the individual employee in an appropriate manner.

- An adequate budget shall be allocated for stress-reducing activities for service providers to increase effectiveness in service provision.

CHAPTER III

CASE MANAGEMENT

Article 9.-

Shelters of government and non-government organizations that sign an agreement with the Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation shall implement the phases of the process of reintegration and follow up, as outlined in the directive No. 009 S.V.Y dated September 28th, 2007 of the Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation on the Reintegration and Follow up of victims residing in the government and non-government organization shelters as follows:

1- Phase of Pre-Reintegration

2- Phase of Reintegration

3- Type 1 of Follow-up

4- Type 2 of Follow-up

Article 10.-

- Directors of organizations providing services to victims of human trafficking shall be responsible for disseminating and educating all staff on the Universal

Declaration of Human Rights, the Policy and Minimum Standard on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking.

- Directors of organizations working with victims of human trafficking shall respect and abide by the Universal Declaration of Human Rights, the Policy and Minimum Standard on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking.
- Service providers working with victims of human trafficking shall effectively uphold and implement the Universal Declaration of Human Rights, the Policy and Minimum Standards on the Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking.
- NGOs working with victims of human trafficking shall cooperate with MoSVY to implement the Protection of the Rights of the Victims of Human Trafficking in accordance with the operative laws.
- Leaders and officials of social welfare department and Municipal/Provincial Departments of Social Affairs Veterans and Youth Rehabilitation shall widely disseminate the Universal Declaration of Human Rights, the Policy and Minimum Standards on the Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking.
- Leaders and officials of Municipal/Provincial Department of Social Affairs Veterans and Youth Rehabilitation shall learn and effectively implement the Policy and Minimum Standards on Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking.

Article 11.-

Victims of human trafficking shall have access to their own records kept by the service providers who are in charge of the victims' residential services. Documentation of victims of human trafficking shall include the following information:

1. Full name and alias of the victim, photo, sex, date and place of birth.
2. Date and address of victims before and after being victimized as well as the case narrative.
3. Name, date of birth, address, and occupations of parents, biological siblings, and relatives of the victim.
4. Assessment of family status and household of the victim, including whether there is abuse or neglect occurring in the family. Service providers shall ensure that all information received is kept confidential. Information from the assessment shall be documented in the victim's case plan, including the plan for communicating with his/her family or friends.
5. Medical and psychological records, including information on vaccinations, prescriptions and doctor's advice for treatment or/and forensic assessment.
6. A cae file of a victim of human trafficking shall be regularly updated.
7. Do not share information about victims of human trafficking, including HIV status and profile of the victim's family unless there is informed consent from the victim

and information sharing is to take into consideration the best interest of the victim.

8. The documentation regarding victims shall be kept confidential and in a safe place.

9. Victims have the right to check their own records, including personal profile and medical records. If victims are traumatized when reviewing the documentation, service providers shall provide urgent psychological support to the victims. To ensure better documentation, service providers protecting the rights of victims of human trafficking shall comply with annex containing 7 forms and 2 special forms found in the Directive No. 009 S.V.Y dated September 28th, 2007 on reintegration and follow up on victims residing in government and non government organization shelters.

Article 12.-

In order to protect the rights of victims of human trafficking, service providers shall be familiar with Article 49 of the Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation. The law states "newspapers and other mass media shall be prohibited from publishing or broadcasting or disseminating any information which can lead to the public knowledge of the identities of victims in offenses stipulated in this law".

In all circumstances, the publication of information about the victim and communication about the victim shall repsect and protect the rights of the victim. As indicated above, publication of the victim is an offence against the rights of the victim, especially if the victim's face becomes publically known. The exception is if publication is beneficial to the victim with the victim giving informed consent.

CHAPTER IV

MONITORING OF PROTECTION OF THE RIGHTS OF VICTIMS OF HUMAN TRAFFICKING

Article 13.-

- Social affairs workers and NGOs social workers implementing the programs for the protection of the rights of victims of human trafficking shall be in charge of regularly monitoring and following up on, collaborating and encouraging other service providers for victims of human trafficking to comply with this minimum standard.

- Regular evaluation on reintegration shall be done to ensure that victims are progressing in all fields. Evaluation includes reviewing documents, site visits, and interviews with family, neighbors, local authorities, and the victim.

- After the evaluation is conducted, if the families or relatives do not uphold the rights of victims, case managers shall request to move the victim to another assessed place or to live in a safer situation.

- The Department of Social Welfare, Municipal/Provincial Departments of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation shall monitor the implementation of the minimum standards by service providers at least once a year. Monitoring

and evaluating of the implementation of the minimum standards shall be effectively carried out step by step for the protection of the rights of victims of human trafficking.

The Department of Social Welfare, Municipal/Provincial Departments of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation shall take the steps as follows:

1. Disseminate and conduct training on the Prakas on the Minimum Standards for Protection of the Rights of Victims of Human Trafficking.

2. Prepare for the monitoring and evaluation of non-government organizations providing services to protect the rights of victims of human trafficking through education, instructions, appreciation, and/or continue to sign the Memorandum of Understanding.

3. Monitor and evaluate the government and non-government program operators who provide services to victims of human trafficking within the jurisdiction of the Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation. Where service providers fail to abide by the minimum standards for the protection of rights of victims of human trafficking, officials in charge of monitoring and evaluation shall request those service providers to make specific improvements and follow-up after a three month period.

4. If after three months, service providers still fail to abide by the minimum standards for the protection of the rights of the victim of human trafficking, the officials in charge of monitoring and evaluation shall report this breach to the Minister of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation to take action such as instructing, educating or postponing the programs providing services for the protection of the rights of victims of human trafficking

CHAPTER V

FINAL PROVISIONS

Article 14.-

Any provisions contradicting to this Prakas shall be void.

Article 15.-

Governmental institutions and national and international non-government organizations and benevolent persons who have been providing services for the protection of the rights of victims of human trafficking shall implement the Prakas on Minimum Standards.

Article 16.-

Director of the Cabinet of Minister, Director General of the Directoriate General of Administrative and Financial Affairs, Director General of the Directoriate General of Technical Affairs, Inspectors of the Inspection Office, Director of the Department of

Personnel and Administration, Director of the Department of Finance and Logistics, Director of the Department of Internal Audit, Director of the Department of Social Welfare, and Directors of the Municipal/Provincial Departments of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation and relevant units of the Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation are obliged to implement this Prakas from the date of its signature.

MINISTER

ITH SAM HENG

CC:

- Ministry of Royal Palace
- General Secretariat of Senate
- General Secretariat of National Assembly
- General Secretariat of Royal Government
- Cabinet of Samdech Prime Minister
- Cabinet of Deputy Prime Minister
- Relevant institutions and Ministries
- All municipal/provincial halls
- All units under the Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation
- All relevant Non-government Organizations
- As in Article 16
- Royal affairs
- Archive-chronicle